

פנימיות לילדים ובני נוער בסיכון: ממצאי דיווח עצמי של חניכים והורים

אנה רזניקובסקי-קוראס

שיר לוי

טל ארזי

עריכת לשון: רויטל אביב מתוק
עיצוב גרפי: אפרת ספיקר

המסמך הוזמן על ידי אגף בכיר חוץ ביתי, משפחה, ילד ונוער והשמות מיוחדות
במשרד הרווחה והביטחון החברתי ומומן בסיועו.

הצעה לציטוט (APA 7):

רזניקובסקי-קוראס, א', לוי, ש' וארזי, ט' (2026). פנימיות לילדים ובני נוער בסיכון:
ממצאי דיווח עצמי של חניכים והורים. דמ-080-26. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל.

מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל

ת"ד 3886 ירושלים 9103702

טלפון: 02-6557400

brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

רקע

מסגרות השמה חוץ-ביתיות לילדים ולבני נוער הן חלק חיוני ממערכי השירותים של מערכות רווחה במדינות מפותחות, וישראל בתוכן. בעשורים האחרונים גוברת ההכרה בחשיבות וביתרונות של שותפות עם מקבלי שירותים חברתיים בתהליכי קבלת החלטות וקביעת המדיניות. בתוך כך, הזכות של ילדים ובני נוער להשתתף בתהליכי קבלת החלטות הנוגעים להם מבטאת תפיסה ערכית, מקצועית ומעשית, והיא מעוגנת באמנה הבין-לאומית בדבר זכויות הילד. המשמעות המעשית לכך כוללת הקשבה לצורכיהם ולרצונותיהם והבאתם בחשבון בכל הנוגע לעיצוב המענים והפתרונות.

כחלק מן התפיסה ומן המהלך שנערך בפנימיות בשלוש השנים האחרונות לפיתוח מערכת ממוחשבת להערכת מצב, תכנון התערבות ומדידת תוצאותיה, גובשו שאלונים למילוי של החניכים בפנימיות והוריהם כחלק בלתי נפרד ממנה.

מטרות

1. פיתוח כלי ייעודי להערכת איכות כלל המענים שהחניכים מקבלים בפנימייה (ההתערבות) ותוצאותיהם, באמצעות דיווח עצמי של החניכים ושל הוריהם.
2. הערכת מצבם של החניכים בשבעה תחומי חיים (התנהגותי, רגשי-נפשי, חברתי, משפחתי, לימודי-חינוכי-תעסוקתי, בריאותי-פיזי, היפגעות מחוץ למשפחה), ניטור אחר מענים ודרכי התערבות שהחניכים מקבלים בפנימייה, הערכת איכותם ובחינת השגת התוצאות הרצויות.

שיטה

תהליך העבודה בפרויקט כלל חמישה שלבים: פיתוח כלי מדידה עבור חניכים ועבור הוריהם על ידי קבוצה רב-מקצועית ורב-מדרגית שחברים בה אנשי מקצוע מן המטה, מן המחוזות ומן השטח וכן מומחית מניסיון חיים; מחשוב כלי המדידה במערכת הטפסים הממשלתית של משרד הרווחה והביטחון החברתי; ביצוע פרה-טסט ברמת התוכן על ידי ועדת ההיגוי לתוכנית; הפצת כלי המדידה הממוחשבים לחניכים ולהוריהם בסיוע מנהלי הפנימיות, איסוף המידע מן הכלים וניתוחו; הפקת לקחים ומסקנות ראשוניות על איכות ההתערבות ועל מועילותה מנקודת המבט של החניכים וההורים.

ממצאים

מאפייני רקע: מאפייני החניכים אשר מילאו את השאלונים דומים למאפייני כלל החניכים בפנימיות. על כן, אף ששיעורי ההשבה לשאלונים נמוכים, אפשר להשליך מן הממצאים על כלל אוכלוסיית החניכים.

צרכים: להערכת החניכים וההורים, הצרכים המרכזיים של החניכים הם בתחום הרגשי ובתחום הלימודי-חינוכי.

תפוקות (מענים ודרכי התערבות): מרבית החניכים וההורים דיווחו כי החניכים קיבלו מענים הנדרשים להם בשישה תחומי חיים: לימודי-חינוכי, חברתי, משפחתי, התנהגותי, בריאותי ורגשי. עוד נמצא כי הצוות מעורב ומסייע לחניך ביחסים החברתיים שלו, מסייע לשיפור הקשר שלו עם המשפחה, מסייע בשיפור ההתנהגות שלו, דואג לתנאים הפיזיים בפנימייה, דואג לצרכים הרגשיים שלו ומגבש תוכנית התערבות אישית לכל חניך יחד עם החניך והוריו.

יחסי החניך עם צוות הפנימייה: 61.9% מן החניכים דיווחו כי לצוות הפנימייה כמעט תמיד או תמיד אכפת מהם ושמקשיבים להם; ו-80.5% מן החניכים דיווחו כי צוות הפנימייה התייחס אליהם טוב תמיד או בדרך כלל.

יחסי ההורים עם צוות הפנימייה: 90.1% מן ההורים דיווחו כי הצוות נוהג בכבוד וברגישות הן כלפיהם הן כלפי ילדם ו-73.8% מרוצים מהתנהלות צוות הפנימייה ומן הקשר ביניהם.

תוצאות: 71.0% מן החניכים דיווחו כי הם מרגישים טוב בנוגע לחייהם בפנימייה. מרבית החניכים (78.2%) וההורים (85.0%) דיווחו כי חל שיפור בחיי החניכים בשנה האחרונה שלפני המענה על השאלון. כמו כן נמצא כי לעומת המדידה הקודמת שנערכה בסמוך לפרוץ מלחמת חרבות ברזל, חל שיפור במצב הרגשי של החניכים (מצב הרוח בתקופה האחרונה) ובתחושה כי יש אנשים מצוות הפנימייה שמקשיבים להם.

סיכום והמלצות

שותפות החניכים: ניכר כי ישנם מאמצים לקדם שותפות של החניכים בקבלת החלטות הנוגעות לחייהם בפנימייה. מומלץ להמשיך ולהעמיק את שיתופם בגיבוש, בהבנה וביישום של תוכניות ההתערבות האישיות, וכן להרחיב את אפשרויות הבחירה וההשפעה בחיי היום-יום.

1

שותפות הורים: נמצא כי קיימת שותפות עם הורים, בין היתר בעדכון על מצבים רגשיים והתנהגותיים של החניך. מומלץ להמשיך ולחזק את מעורבות ההורים בתהליכי קבלת החלטות ובמצבו של החניך באמצעות קשר רציף, יזום ושיטתי.

2

מענה רגשי-נפשי: נוכח הקשיים הרגשיים המשמעותיים שעימם מגיעים לעיתים קרובות בני נוער המופנים למסגרות חוץ-ביתיות, התחום הרגשי-נפשי זהה כמקד מרכזי של קשיים. לפיכך מומלץ לחזק את היקף המענים הרגשיים והטיפוליים בפנימיות, את זמינותם ואת רציפותם.

3

חוגים ופעילויות פנאי: הממצאים מצביעים על חשיבותם של חוגים ופעילויות חוץ לתמיכה בהתפתחותם החברתית והרגשית של החניכים. מומלץ להרחיב את היצע החוגים והפעילויות ולעודד השתתפות פעילה בהם.

4

מערך מדידה והערכה: מומלץ להמשיך במאמצי פיתוח והטמעה של מערכת מדידה שוטפת המבוססת על דיווחי חניכים, הורים ואנשי מקצוע, לצורך בחינה מתמשכת של איכות ההתערבות ותוצאותיה. בתוך כך, מומלץ להטמיע את החשיבות של הכלים לדיווח עצמי עבור החניכים והוריהם כדי להגביר את שיעורי ההשבה להם.

5

דברי תודה

דוח זה הוא חלק ממהלך כולל לפיתוח מערך ממוחשב למדידה שוטפת של תוצאות עבור אגף בכיר חוץ ביתי, משפחה, ילד ונוער והשמות מיוחדות במשרד הרווחה והביטחון החברתי. אנו מבקשות להודות לכל מי שסייע ישירות או בעקיפין בשלבי התהליך – ברתימת העובדים, באיסוף הנתונים ובגיבוש הדוח והתובנות שעלו בו:

למטה האגף החוץ ביתי במשרד הרווחה והביטחון החברתי – על המעורבות במהלך ועידוד מנהלי הפנימיות להפצת השאלונים לחניכים ולהוריהם.

לחברי ועדת ההיגוי של המהלך שעמלו על גיבוש השאלונים לחניכים ולהוריהם. חברי הוועדה תרמו רבות מן הידע הרב שלהם ומניסיונם המעשי בעבודת השטח לגיבוש כלים מדויקים, בהירים ומקיפים.

לגב' אסתר מזרחי, מומחית מניסיון חיים, על סיועה בגיבוש שאלונים מותאמים ומדויקים עבור חניכי הפנימיות ועל תרומתה בוועדת ההיגוי המלווה את המהלך.

לבני הנוער שהשתתפו בקבוצת המיקוד וסייעו מאוד בדיוק הניסוחים.

ולבסוף, תודה מיוחדת לחניכים ולהוריהם אשר מילאו את השאלונים לדיווח עצמי – בעזרתם גובשו המסקנות וההמלצות המובאות בדוח זה.

תוכן עניינים

1	מבוא
1	1. רקע
1	1.1 פנימיות לילדים ולבני נוער בסיכון
2	1.2 שותפות עם מקבלי שירות
3	1.3 שותפות עם ילדים ובני נוער
4	1.4 כלים לדיווח עצמי עבור ילדים ובני נוער
5	1.5 המדידה ומטרותיה
6	2. תהליך העבודה ושיטת המדידה
6	2.1 שלבי העבודה בפילוט
7	2.2 מערך המדידה וכלי המדידה
11	3. ממצאים
11	3.1 שאלון לחניכים
31	3.2 שאלון להורי החניכים
44	3.3 השוואה בין דיווח החניכים (שנת 2025) לדיווח ההורים (שנת 2025)
45	4. מגבלות המחקר
46	5. סיכום הממצאים, דיון ומסקנות
53	6. המלצות
55	עוד פרסומים של המכון בנושא
56	מקורות
62	נספחים

רשימת לוחות

11	לוח 1: המאפיינים הדמוגרפיים של החניכים, על פי שאלוני החניכים
32	לוח 2: המאפיינים הדמוגרפיים של החניכים, על פי שאלוני הורי החניכים

רשימת תרשימים

- 12..... תרשים 1: הערכת המצב בתחומי החיים.
- 13..... תרשים 2: היפגעות מאחרים (מחוץ למשכחה) – תחושת ביטחון ומוגנות בפנימייה.
- 13..... תרשים 3: פעילויות בהן השתתפו החניכים בשבועות הראשונים בפנימייה.
- 14..... תרשים 4: תחושת החניכים כלפי הקליטה בפנימייה.
- 15..... תרשים 5: פעילויות חינוכיות, לימודיות או עבודה.
- 15..... תרשים 6: מענים בפנימייה לצרכים לימודיים.
- 16..... תרשים 7: השתתפות בפעילויות חברתיות בפנימייה או מחוצה לה.
- 17..... תרשים 8: צוות הפנימייה מעודד אותך לפגוש חברים מבית הספר מחוץ לשעות הלימודים.
- 17..... תרשים 9: לחניכים מקום מוגן להיות בו כאשר הם יוצאים לחופשות.
- 18..... תרשים 10: צוות הפנימייה עוזר להבין נורמות חברתיות.
- 19..... תרשים 11: קבלת דמי כיס בפנימייה.
- 19..... תרשים 12: מענים בריאותיים.
- תרשים 13: שביעות רצון החניכים מן הניקיון ומן התחזוקה בפנימייה במרחבים הפרטיים
- 20..... ובמרחבים הציבוריים.
- 20..... תרשים 14: שביעות רצון מן האוכל בפנימייה.
- 21..... תרשים 15: מענים שהחניכים קיבלו כדי להרגיש טוב יותר.
- 21..... תרשים 16: משך זמן קבלת המענים.
- 22..... תרשים 17: תדירות קבלת המענים.
- 22..... תרשים 18: תרומת המענים להרגשה הטובה.
- 22..... תרשים 19: זמן פנוי לעשות דברים שאתה אוהב.
- 23..... תרשים 20: גיבוש תוכנית אישית יחד עם החניך.
- 23..... תרשים 21: מידת ההבנה של החניך את התוכנית האישית שלו.
- 24..... תרשים 22: קשר אישי טוב של החניכים עם צוות הפנימייה.
- 24..... תרשים 23: תחושה שצוות הפנימייה מקשיב ואכפת לו ממה שיש לחניכים לומר.
- 25..... תרשים 24: התנהגות צוות הפנימייה אל החניכים בשנה החולפת.

- תרשים 25: אפשרות להשפיע על דברים בפנימייה..... 25
- תרשים 26: תחושה כי צוות הפנימייה מנסה לעזור כאשר יש לחניכים בעיה עם מישהו
מן הפנימייה..... 26
- תרשים 27: תחושה כי צוות הפנימייה מנסה לעזור כאשר יש לחניכים בעיה עם מישהו
מחוץ לפנימייה..... 26
- תרשים 28: תחושה של החניכים כי יש להם למי לפנות כשהם מתמודדים עם בעיה
ברשתות החברתיות..... 27
- תרשים 29: קשיים עם צוות הפנימייה..... 27
- תרשים 30: תחושת פחד מצוות הפנימייה..... 27
- תרשים 31: הגורמים שאליהם פנו החניכים כדי להתלונן..... 28
- תרשים 32: סיבות להיעדר תלונה..... 28
- תרשים 33: תחושות בנוגע לחיים בשנה האחרונה..... 30
- תרשים 34: הערכת המצב בשבעת תחומי החיים..... 33
- תרשים 35: המידה שבה צוות הפנימייה הציע להורים להשתתף בתהליך הקליטה בפנימייה
ושביעות רצון מאופן הקליטה בפנימייה..... 34
- תרשים 36: הערכת ההורים את המענים הלימודיים שהחניכים מקבלים בפנימייה ומידת
שביעות רצונם מן המענים..... 34
- תרשים 37: צוות הפנימייה מעורב ועוזר לילד ביחסים עם ילדים אחרים..... 35
- תרשים 38: הצוות נותן להורה עזרה מתאימה לשיפור הקשר עם הילד..... 35
- תרשים 39: מקום להיות בו יחד בפרטיות בזמן ביקור ההורים בפנימייה..... 36
- תרשים 40: תדירות מפגשים של הילד עם אחיו השוהים באותה פנימייה או בפנימיות אחרות..... 36
- תרשים 41: שביעות רצון ההורה מן האופן שבו צוות הפנימייה עוזר לילד בשיפור התנהגותו..... 36
- תרשים 42: הערכת ההורים את המענים הבריאותיים הניתנים בפנימייה..... 37
- תרשים 43: ההורה חש שצוות הפנימייה דואג לצרכים הרגשיים של הילד..... 38
- תרשים 44: קבלת טיפול רגשי..... 38
- תרשים 45: נושאים שבנוגע להם הצוות נמצא בקשר עם ההורה בנוגע לחיים של הילד
בפנימייה ובבית הספר..... 39
- תרשים 46: קשר אישי טוב של ההורים עם צוות הפנימייה..... 39

40.....	תרשים 47: קשר עם עו"ס הפנימייה.
40.....	תרשים 48: קשר עם אחות הפנימייה.
41.....	תרשים 49: תחושה שאפשר לפנות לצוות הפנימייה בנוגע לתלונות והערות.
42.....	תרשים 50: תחושות בנוגע לשינוי במצבו של הילד בשנה האחרונה.
43.....	תרשים 51: שביעות רצון כללית מן הפנימייה.

דוח זה הוא חלק מסדרת דוחות העוסקים בפיתוח מערכת לתכנון התערבות, ניטור אחר יישומה ומידת השגת תוצאותיה, והוא מציג את המידע שעלה ישירות מן החניכים ומהוריהם. הדוח השני מסכם את ממצאי מדידות t-0 ו-t-1 מנקודת מבטם של העובדים בפנימיות על אודות מאפייני הרקע והצרכים של החניכים, המענים שקיבלו והשינוי שחל במצבם בין שתי המדידות ומציג את התובנות שעלו מן המדידות. הדוח השלישי מציג את תהליך הפיתוח של המערכת על כלל רכיביה, את התקבלותה והתאמתה לתכנון ולמדידה שוטפת בפנימיות ואת התובנות שעלו משתי מדידות הפיילוט.

1. רקע

1.1 פנימיות לילדים ולבני נוער בסיכון

מסגרות השמה חוץ-ביתיות לילדים ולבני נוער (להלן: הילד או הילדים) הן חלק חיוני ממערכי השירותים של מערכות רווחה במדינות מפותחות, וישראל בתוכן. הוצאה חוץ ביתית תתרחש במקרים שבהם המשפחה והקהילה אינן מסוגלות לספק את המענים הנדרשים לילד וכאשר נראה כי המסגרת החוץ-ביתית תוכל לספק מענה מקיף ומותאם יותר לצרכיו (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2020). הסיבות להשמה חוץ-ביתית מגוונות וכוללות חסכים סביבתיים שמונעים התפתחות מיטבית של הילד, אלימות לסוגיה, הזנחה פיזית ורגשית ומצבי סיכון או סכנה הקשורים בילד או בסביבתו ומאיימים על שלומו ורווחתו ואף על חייו. חלק מן הילדים יוצאים למסגרת חוץ-ביתית על פי חוק בצו בית משפט, חלקם בהליכים לאור החוק וחלקם ביוזמת ההורים. מן הספרות המקצועית עולה שמסגרת ההשמה המתאימה ביותר נקבעת על פי נסיבות ההוצאה מן הבית, מאפייני הילד וצרכיו (זעירא ואח', 2012; מורג, 2025). הפנימיות נועדו להתאים למגוון צורכיהם של הילדים, חלקן נשענות על שירותי הקהילה שבה הן נמצאות, וחלקן מקיימות חלק ניכר מן המענים הנדרשים בתוך המתחם הפיזי שלהן (כולל לימודים) (צמח-מרום ואח', 2012).

בבסיס ההתערבות בפנימייה עומדים כמה ערכים מנחים:

- 1. טובת הילד**, המורכבת מארבעה צרכים: מוגנות (פיזית, רגשית-נפשית); שייכות; רצף בין שלבי חייו ויציבות וקביעות בדמויות משמעותיות; יצירת שיפור בכל תחומי החיים.
- 2. מקצועיות** טיפולית-חינוכית ומקצועיות ניהולית-ארגונית עדכניות.
- 3. שותפות באחריות להצלחת החניך בפנימייה** בין החניך, משפחתו, הפנימייה והמחלקה לשירותים חברתיים בקהילה. על ערך השותפות לבוא לידי ביטוי בכל השלבים שהחניך עובר בפנימייה: השמה, קליטה, בזמן השהות והעזיבה.

מתוך ערכי בסיס אלו, נגזרים עקרונות להפעלת הפנימיית:

1. **שילוב ראייה כוללת ואינטגרטיבית ומתן מענה משולב לחניך בדגש על 'גישת הכוחות'.**

במשך שהות בפנימייה, החניך מקבל מעטפת של מענים בכלל תחומי החיים: הבריאות-פיזי, הרגשי- נפשי, ההתנהגותי, החברתי, המשפחתי והלימודי-חינוכי. תכנון המענים יעשה תוך הסתכלות כוללת על כלל ההיבטים בהתפתחות החניך ותוך מתן דגש על כוחותיו חוזקותיו.

2. **תכנון מקדים וראייה ארוכת טווח בכל תהליכי העבודה בפנימייה.**

הלימה בין תוכניות העבודה ברמות השונות בפנימייה: תוכנית עבודה אישית לחניך על פי צרכיו, גילו ושלב התפתחותו; תוכנית עבודה קבוצתית; ותוכנית עבודה לפנימייה, אשר תתייחס לניהול הפנימייה על פי מאפייניה ופרופיל החניכים.

3. **עבודה מסונכרנת ומשותפת בצוות הרב-מקצועי.**

כדי לסייע לחניך להתפתח, להשיג את מטרותיו ולחוות רצף טיפולי-חינוכי, על הצוות הרב-מקצועי בפנימייה לעבוד באופן כוללני ומסונכרן, באמצעות עדכון הדדי שוטף, פגישות צוות קבועות ותיעוד רציף ביומן המשמרת הקבוצתי ובתיק החניך (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2018).

בשנים האחרונות עברו הפנימיית שבפיקוח משרד הרווחה והביטחון החברתי שינויים רבים, ביניהם: שינוי מדיניות ותורות עבודה, שינויים במבני הפנימיית ובגישות הטיפול (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2018). זאת ועוד הספרות המחקרית מצביעה בעקביות על כך שהאוכלוסייה המגיעה לפנימיית נעשית יותר ויותר מורכבת באתגרים שערים היא מתמודדת (ר' למשל: Rome, 2020; Thompson & Buskey, 2023).

1.2 שותפות עם מקבלי שירות

בעשורים האחרונים הולכת וגוברת המגמה של השמעת קולם ושל שיתופם של מקבלי שירותים חברתיים בתהליכי קבלת החלטות וקביעת מדיניות, באופן האספקה של השירותים ובהערכתם (Birrell & Gray, 2016). מגמה זו מבטאת שינוי בתפיסה וגורסת כי הידע והמידע אינם קיימים בקרב אנשי המקצוע והחוקרים, אלא יש ידע ייחודי ומובחן בקרב מקבלי השירות ויש להכיר במומחיות הייחודית של מקבלי השירות כמומחים לחייהם (רוזנפלד, 1993). שותפות עם מקבלי שירות הפך רכיב חיוני בתהליכי תכנון ויישום השירותים החברתיים וכן בהערכתם, לצורך הדגשת איכות השירותים הניתנים והתאמתם לצרכים של מקבלי השירות (Beresford & Branfield, 2006).

להשתתפותם של מקבלי שירות בקבלת ההחלטות יש יתרונות רבים, כגון תרומה ניכרת להשגת מטרות השירותים, להגברת שביעות הרצון הכללית של מקבלי השירות מן השירותים (Itzhaky & York, 1994); לזיהוי פערים בין נקודת המבט של מקבלי השירות ובין נקודת המבט של אנשי המקצוע; וליצירת קשרים משמעותיים יותר ביניהם. אלו מסייעים בהפחתת תחושות של ניכור והדרה חברתית (Katan & Prager, 1986). לצד זאת, ישנם גם חסמים לשותפות

עם מקבלי שירות. ראשית, שותפות עם מקבלי השירות מערערת את הסטטוס קוו הקיים ומחייבת את מוקדי הכוח לוותר על השליטה שלהם בתהליכי קבלת החלטות (ברק וסדן, 2003; Katan & Prager, 1986; Hasenfeld, 2009). ויתור על השליטה אין פירושו השתתפות גם באחריות ולכן מקבלי החלטות ואנשי מקצוע עלולים לחוש תסכול עקב אובדן הסמכות הבלעדית (Katan & Prager, 1986; Levin, 2012). לצד זאת, גם מקבלי השירות עלולים לחוות את ההשתתפות תוך כדי רגשי נחיתות, אי-נוחות או חוסר אמון אל מול אנשי המקצוע או לחוות את התהליך כלא מתגמל (Smith et al., 2012).

1.3 שותפות עם ילדים ובני נוער

הזכות של ילדים ובני נוער להשתתף בתהליכי קבלת החלטות הנוגעים להם מבטאת תפיסה ערכית, מקצועית ומעשית (ארזי, 2004; כץ ואח', 2025; סבג ואח', 2025; תימור-שלוין, 2018). ההיבט הערכי מעוגן באמנה הבין-לאומית בדבר זכויות הילד (1989). סעיף 12 באמנה מעגן את זכות הילד כפרט וכחלק מקבוצה להשתתף ולהביע דעה בחופשיות בכל הליך, מנהלי או שיפוטי, שנוגע לו במישרין או בעקיפין. זכות זו נועדה להבטיח שעמדותיהם של ילדים ובני נוער יושמעו ויקבלו משקל בתהליכי קבלת החלטות וקידום מדיניות הנוגעים להם, ולהכיר בהם כבני אדם ואת עמדותיהם ורצונותיהם כבעלי ערך בתהליכי קבלת החלטות הנוגעים להם (מורג ואח', 2021; מורג, 2025). המשמעות המעשית של זכות הילד להשתתפות היא היכרות ושיח עם הילד, שיתוף הילד בדאגות שיש לגורמים המקצועיים על אודותיו והסיבות שהביאו להתערבות המערכת בחייו, הקשבה לצרכיו ולרצונותיו, שיתופו באפשרויות ובפתרונות המוצעים עבורו והבאה בחשבון של עמדותיו ורצונותיו בכל הנוגע לעיצוב המענים והפתרונות (כץ ואח', 2025).

נמצא כי לשותפות עם ילדים ובני נוער בתהליכי קבלת החלטות, באופן שמותאם לצורכיהם ולמאפייניהם ההתפתחותיים, החברתיים והתרבותיים, יתרונות רבים (כץ ואח', 2025; מורג, 2025; סבג ואח', 2025; צרפתי, 2025). תהליך קבלת החלטות משותף קורא תיגר על מערכות היחסים ההיררכיות בין אנשי מקצוע ובין ילדים ובני נוער ובכך מקדם את השוויוניות במערכות יחסים אלו. זאת לצד האפשרות לייצר בתהליך השיתוף עצמו חוויית העצמה והתפתחות אישית בקרב הילדים ובני הנוער (כץ ואח', 2025; תימור-שלוין, 2018). העצמת הילדים כבעלי זכויות ולא רק כאובייקטים הנתונים לטיפול ולהגנה, עולה בקנה אחד עם המעבר משיח פטרנליסטי המתמקד בהגנה אל עבר שיח של השתתפות ואחריות. מחקרים מראים כי ילדים החווים שותפות בתהליכי קבלת החלטות, במערכות רווחה או החינוך למשל, מפתחים תחושת ביטחון עצמי ונכונות גבוהה יותר לשותף פעולה עם גורמי טיפול (כץ, 2025; סבג ואח', 2025; Odínokova & Rusakova, 2019; Soanes, 2015).

עם זאת, בספרות יש עדויות לקשיים ביצירת תהליכי שיתוף עם ילדים ובני נוער. ראשית, לעיתים אנשי מקצוע רואים בהם חסרי יכולת או לא בוגרים מספיק כדי להשתתף בתהליך

קבלת החלטות ולבצע הכרעות שיטיבו עימם (קושר וכן אריה, 2009), במיוחד לנוכח מצבי הסיכון המוגבר שבהם נתונים הילדים במערכת הגנת הילד, הדורשים פעולות מהירות ונחישות, תוך הפרדה בין עולם הילדים לעולם המבוגרים (Arlid et al., 2010). שנית, אופן ההשתתפות של ילדים ומטרתה אינם ברורים תמיד לאנשי המקצוע ועל כן הם מתקשים להפוך אותה לחלק חיוני ובלתי נפרד בעבודתם, והיא הופכת לרעיון עמום ומנותק מן ההקשר היום-יומי של עבודתם ולא מוטמעת בה די הצורך (כץ ואח', 2025; צרפתי, 2025). נוסף על כך קיומה של אסימטריה ביחסי הכוח בין מבוגרים לילדים יכולה להקשות על יצירת אקלים שיתופי של שירותים ציבוריים מקשים ואף לעיתים חוסמים את האפשרות של שיתוף ילדים ובני נוער בתהליכי קבלת החלטות (סבג ואח', 2025; צרפתי, 2025; Alfandari, 2016).

על רקע זה, ולנוכח המדיניות המעודכנת של האגף החוץ ביתי להגברת השותפות עם החניכים וההורים בכלל ובגיבוש תוכנית ההתערבות והערכתה בפרט, הונחו העובדים הסוציאליים לבצע את הערכת המצב, גיבוש תוכנית ההתערבות והערכת התוצאות, לאחר שיח משמעותי עם הילד ועם ההורים. כמו כן במסגרת פיתוח המערכת לתכנון התערבות, ניטור אחר יישומה ומדידת תוצאותיה שפותחה עבור האגף החוץ ביתי, תתווסף למערכת התייחסות מפורשת של העובדים לשאלה בדבר שותפות הילד בגיבוש תוכנית ההתערבות. זאת ועוד הוחלט על פיתוח כלי ייעודי להערכת איכות ההתערבות ותוצאותיה, באמצעות דיווח עצמי על ידי החניכים ועל ידי ההורים.

1.4 כלים לדיווח עצמי עבור ילדים ובני נוער

כלים לדיווח עצמי עבור ילדים ובני נוער מקדמים את מימוש סעיף 12 באמנה הבין-לאומית בדבר זכויות הילד (1989). הכלים מאפשרים לשתף באנונימיות ובפרטיות, ובכך הם מעודדים תגובות כנות יותר ומפחיתים את השימוש ברצייה חברתית (Fan et al., 2006). הם מעניקים לילדים מרחב בטוח לשתף את תחושותיהם וניסיונם באופן שמאפשר "הקשבה אמיתית" מצד מבוגרים ואנשי מקצוע. בכך, הם מאפשרים הבנה בלתי אמצעית של עולמם הרגשי והחברתי של הילדים (Bijleveld et al., 2013).

כלים לדיווח עצמי של ילדים ובני נוער עשויים לשפר את מערכות השירותים החברתיים באמצעות קבלת מידע ישירות מן הילדים כשלעצמו וכאמצעי לאמידת הפערים בין אנשי המקצוע ובין הילדים (ארזי, 2004; ארזי ואח', 2017). שימוש בהם במסגרות טיפול הוא גם 'צינור' להעברת מסר של דאגה כנה לילדים מצד המערכות, הגורמים המטפלים וקובעי מדיניות, ושהם רואים את הילד כשותף (אלפסי ואח', 2024). מסרים אלו מחזקים את אמון הילד במערכות המטפלות וכן מגבירים את תחושת השייכות החברתית שלו ואת תקוותו לעתיד טוב יותר (Beitchman & Corradini, 1988; Bevans et al., 2020).

1.5 המדידה ומטרותיה

כחלק מן התפיסה ומן המהלך שנערך בפנימיות בשלוש השנים האחרונות לפיתוח מערכת ממוחשבת להערכת מצב, תכנון התערבות ומדידת תוצאותיה (ארזי ורזניקובסקי-קוראס, 2026; רזניקובסקי-קוראס ואח', 2026), גובשו שאלונים למילוי של החניכים בפנימיות והוריהם כחלק בלתי נפרד ממנה. אולם, בשל פרוץ מלחמת חרבות ברזל הוחלט שלא להפיץ את השאלון המלא לחניכים ובמקומו להעביר שאלון מקוצר (שאלון ה'מה נשמע?') הכולל שאלות על מצבם בזמן המלחמה, על המענים שקיבלו ועל תפיסתם כלפי איכות המענים ותרומתם. שאלון להורים הופץ גם הוא במסגרת אותו מהלך אך נאספו 150 שאלונים בלבד. בעקבות מיעוט הנתונים שנאספו וההבנה כי הם אינם מייצגים את תפיסותיהם של כלל הורי החניכים בפנימיות התקבלה החלטה לדחות את הניתוח לאחר איסוף נתונים נוסף.

האגף ביקש להפיץ את שאלון החניכים המלא ולהפיץ מחדש את השאלון להורים בסוף שנה"ל 2024/2025, לנתח את הנתונים ולהפיק מסקנות ולקחים. במסגרת זו, נערכה גם השוואה בין השאלונים שנאספו בקרב הורים בשנה"ל 2024/2025, לשאלונים שנאספו בשנה"ל 2023/2024. עם זאת, ובשל העיתוי השונה במועדי איסוף המידע מן הגורמים המקצועיים ומן החניכים והוריהם ומלחמת חרבות ברזל שפרצה בין המועדים הללו, אי אפשר היה לערוך את ההשוואה שתוכננה בין דיווח אנשי המקצוע לדיווח החניכים והוריהם.

2. תהליך העבודה ושיטת המדידה

2.1 שלבי העבודה בפיילוט

תהליך העבודה בפיילוט כלל חמישה שלבים: (1) הקמת קבוצה רב-מקצועית ורב-מדרגית שחברים בה אנשי מקצוע מן המטה, מן המחוזות ומן השטח וכן מומחית מניסיון חיים ומטרתה לפתח את כלי המדידה; (2) מחשוב כלי המדידה; (3) עריכת פרה-טסט; (4) איסוף המידע וניתוחו; (5) הפקת לקחים ומסקנות ראשוניות. להלן תיאור ופירוט של כל אחד מן השלבים הללו:

- 1. הקמת קבוצה רב-מקצועית ורב-מדרגית שחברים בה אנשי מקצוע מן המטה, מן המחוזות ומן השטח** (לרשימת חברי קבוצת העבודה ר' נספח א). חברי הקבוצה פיתחו כלי מדידה עבור חניכים (ראה נספח ב) ועבור הוריהם (ראה נספח ג). בתהליך הפיתוח של הכלי לחניכים השתתפה גם **מומחית מניסיון חיים**, בוגרת מסגרות חוץ-ביתיות. באמצעות הידע שנאסף מניסיון חייה, היא סייעה בגיבוש עולמות התוכן המשמעותיים לחייהם של ילדים בפנימיות ובאופן ניסוח השאלות. לצד זאת, נערכה קבוצת מיקוד עם בני נוער לצורך הדיוק וההנגשה השפתית של הכלי עבור ילדים ובני נוער.
- 2. בדומה לכלי שפותח עבור העובדים בפנימיות, הכלים לחניכים ולהורים נבנו בזיקה לתחומי הצרכים המרכזיים שבעבורם החניך יקבל מעטפת מענים בעת שהותו בפנימייה (בריאותי-פיזי, רגשי-נפשי, התנהגותי, חברתי, משפחתי ולימודי-חינוכי).** רכיבים נוספים בכלים מתייחסים למענים שהחניכים קיבלו ולתפיסת איכותם, בהתאם למדיניות ולעקרונות היישומיים כפי שמפורטים במסמך המדיניות של אגף בכיר חוץ ביתי, משפחה, ילד ונוער והשמות מיוחדות (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2019) ובהם, מתן אפשרות בחירה והכרעה עצמית, קיומה של כתובת לתלונה ופנייה לעזרה ושותפות עם חניכים והורים בקבלת החלטות. כמו כן הכלים בוחנים את היחסים בין הצוות המטפל ובין החניכים וההורים ואוספים המלצות לשימור ולשיפור בכל הנוגע לטיפול בפנימייה.
- 3. מחשוב כלי המדידה** במערכת הטפסים הממשלתית של משרד הרווחה והביטחון החברתי.
- 4. פרה-טסט** טכני בוצע על ידי המאפיינות של מערכת הטפסים הממשלתית. פרה-טסט ברמת התוכן נערך על ידי ועדת ההיגוי לתוכנית.
- 5. איסוף המידע** באמצעות הפצת כלי המדידה הממוחשבים לחניכים ולהוריהם בסיוע מנהלי הפנימיות, קבלת קובצי הנתונים שנאספו באמצעות הכלי וניתוח המידע.
- 6. הפקת לקחים ומסקנות ראשוניות** על איכות ההתערבות ועל מועילותה מנקודת המבט של החניכים וההורים, לקידום השגת התוצאות הרצויות עבור החניכים.

2.2 מערך המדידה וכלי המדידה

2.2.1 מקורות המידע

נוסף על איסוף המידע על אודות החניכים על ידי צוות הפנימייה וכחלק בלתי נפרד מן התפיסה הרעיונית ומן המהלך לפיתוח מערכת לתכנון התערבות, ניטור אחר יישומה והערכת תוצאותיה, נבחרו שני מקורות מידע: החניכים וההורים (ארזי ורזניקובסקי-קוראס, 2025).

1. שאלון המיועד למילוי החניכים עצמם, כמומחים לחייהם. כלים לדיווח עצמי עבור ילדים ובני נוער מקדמים את מימוש סעיף 12 באמנה הבין-לאומית בדבר זכויות הילד (1989). מתן הזדמנות לביטוי למקבלי השירות בכלל ולילדים בפרט מאפשר את השותפות והשתתפות שלהם בתהליכים של קבלת החלטות ותכנון מדיניות רחבה (Stirton & Lodge, 2001), ומזמן נקודת מבט חשובה לבחינה רחבה ומלאה של הצרכים שלהם, של תפיסתם את איכות השירותים שהם מקבלים ושל מידת השגת התוצאות מנקודת מבטם. השאלונים גובשו בשפה העברית ותורגמו לערבית, כדי להנגישם לכל החניכים.

2. שאלון המיועד למילוי של הורי החניכים, האפוטרופוסים שלהם או המשפחה המלווה. על פי מסמך מדיניות פנימיות ילד ונוער (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2018), אחד הערכים המנחים העומדים בבסיס עבודת הפנימייה הוא שותפות באחריות להצלחת החניך בפנימייה, כאשר הורי החניך ומשפחתו הם שותפים מרכזיים לדיונים חשובים בחייו ולקבלת החלטות בנוגע אליו. על פי המדיניות, על הפנימייה לאפשר, לעודד ולטפח את מעורבות המשפחה בחיי החניך. משכך, השאלונים מיועדים לקבלת נקודת מבט משלימה על מצבו של החניך ועל היבטים כמו הקשר של ההורים עם צוות הפנימייה, מידת מעורבותם בנעשה בפנימייה ומידת ההשפעה של ההשמה בפנימייה על מצבו של החניך. השאלונים גובשו בשפה העברית ותורגמו לערבית, כדי להנגישם לכל ההורים.

2.2.2 תיאור כלי המדידה

שאלון לחניכים – כולל 62 שאלות (ר' נספח ב)

שאלון החניכים מיועד למילוי של בני נוער בני 12+. הוא מתמקד בהערכת מצבם בשבעת תחומי החיים, במענים ובדרכי ההתערבות שהם מקבלים בפנימייה ובהערכת איכותם וכן אוסף את המלצותיהם לשיפור. אלו הם רכיבי השאלון:

- **מידע דמוגרפי:** גיל, מגדר, ותק בפנימייה, השמה בצו
- **קליטה בפנימייה (עבור מי שנמצא בפנימייה עד חצי שנה):** סוג והיקף ההשתתפות בפעילויות המוסדרות לקליטה בפנימייה – מתוך רשימה סגורה (למשל, סיור בפנימייה,

¹ משפחה מלווה מיועדת לחניכים נעדרי עורף משפחתי בפנימייה (נוע"ם). משפחה מלווה היא משפחה מתנדבת המלווה ומארחת ילד המושם בפנימייה בסופי שבוע, חגים וחופשות, שומרת עימו על קשר קבוע ומגלה מעורבות בתחומי חייו השונים (יצחק ואח', 2022).

היכרות אישית עם אנשי צוות וחניכים, מפגש קבוצתי עם חניכים חדשים), שביעות רצון מתהליך הקליטה והצעות לשיפור תהליך הקליטה

■ **הערכת צרכים בשבעת תחומי החיים:** הערכה עצמית של מצבם בתחום החינוכי-לימודי-תעסוקתי – הערכת המצב בלימודים והתלמידאות, הערכת המצב בעבודה (עבור חניכים שעובדים); בתחום החברתי – הערכת המצב החברתי; בתחום המשפחתי – הערכת הקשר של החניך עם המשפחה; בתחום ההתנהגותי – הערכת ההתנהגות ביום-יום; בתחום הבריאותי-פיזי – הערכת מצב הבריאות, הערכת ההיגיינה האישית; בתחום הרגשי – הערכת מצב הרוח; בתחום הגנה מפני אחרים – תחושת ביטחון ומוגנות בפנימייה

■ **ניטור התכונות והערכת איכותן:** התחקות אחר מענים שהחניכים מקבלים במסגרת (למשל, עזרה בלימודים, חוגים או קורסים בפנימייה או מחוצה לה, הכנה לקראת יציאה מן הפנימייה, פעילויות חברתיות בפנימייה או מחוצה לה, פגישות אישיות עם המדריכים, עובד סוציאלי או פסיכולוג, טיפול קבוצתי) והערכת המידה שבה הם עומדם בעקרונות המקצועיים והערכיים כמו אוטונומיה ושותפות, זמינות והתאמה, תמיכה ויחס מכבד וכיו"ב

■ **תפיסת התנהלות צוות הפנימייה והקשר עם הילד:** אנשי צוות שערים יש יחסים אישיים וטובים – מתוך רשימה סגורה של בעלי תפקידים; אנשי צוות שערים יש קושי – מתוך רשימה סגורה של בעלי תפקידים; קיומם של אנשי צוות שנתפסים אכפתיים; התנהגות מכבדת של צוות הפנימייה; צוות הפנימייה ככתובת לפתרון בעיות (בתוך הפנימייה או מחוצה לה או ברשתות חברתיות); תחושת הזדמנויות להשפיע בפנימייה – מתוך רשימה סגורה (למשל, ארגון החדר, בחירת חוגים אישיים או פעילויות בקבוצה, האוכל בפנימייה, חוקי הפנימייה)

■ **הערכת היבטים נוספים:** קיומו של זמן פנאי, קבלת דמי כיס בפנימייה, השתתפות בבניית התוכנית האישית, כתובת לתלונות בנוגע לצוות הפנימייה

■ **השגת תוצאות:** תרומת המענים לשיפור במצב החניכים

■ **המלצות** לשינוי ושיפור המענים בפנימייה וביחס הצוות לחניכים

שאלון להורי החניכים – כולל 54 שאלות (ר' נספח ג)

השאלון מיועד למילוי על ידי הורי החניכים, אפוסטרופוסים ממונים או המשפחה המלווה של החניך. גם שאלון זה מתמקד בהערכת מצב החניכים בשבעת תחומי החיים, במענים ובדרכי ההתערבות בפנימייה, בהערכת איכותם ומועילותם. אלו רכיבי השאלון:

■ **שאלות דמוגרפיות:** קרבה לחניך, גילו, מגדרו, הוותק שלו בפנימייה, השמה בצו

■ **קליטה בפנימייה (עבור משפחות חניכים שנמצאים בפנימייה עד שנה):** שיתוף צוות הפנימייה את המשפחה בקליטה בפנימייה, שביעות רצון המשפחה מאופן הקליטה של החניך בפנימייה

- **הערכת צרכים בשבעת תחומי החיים:** הערכת מצב החניך בלימודים; הערכת מצבו החברתי; הערכת הקשר שלו עם בני המשפחה; הערכת מצבו ההתנהגותי, והתנהלות מותאמת גיל בקשרים זוגיים; הערכת מצב בריאותו; הערכת מצבו הרגשי-נפשי; הערכת היפגעות מאחרים (מחוץ למשפחה – הערכת המוגנות של החניך בפנימייה)
- **הערכת התפוקות ואיכותן:** שביעות רצון כללית מן הפנימייה, התחקות אחר המענים שקיבלו במסגרת והערכת המידה שבה הם עומדם בעקרונות המקצועיים והערכיים כמו אוטונומיה ושותפות, זמינות והתאמה, תמיכה ויחס מכבד וכיו"ב
- **התנהלות צוות הפנימייה והקשר עם ההורים:** הנושאים שבנוגע להם צוות הפנימייה נמצא בקשר עם ההורים וסוג הקשר (עדכון בהצלחות, עדכון במצבים מדאיגים, שיתוף בהחלטות על חייו של החניך); קשר ההורים עם העו"ס בפנימייה, קשר ההורים עם האחות בפנימייה, ביקור הצוות בבית החניך, קיומה של כתובת לתלונות, יחס מכבד ורגיש של הצוות כלפי החניך והוריו, שביעות רצון ההורים מהתנהלות הצוות ומן הקשר עימו
- **השגת תוצאות:** שינוי במצבו של החניך בשנה החולפת, הערכת ההתקדמות וההתפתחות של החניך בפנימייה
- **המלצות** בנוגע למענים שהחניכים מקבלים בפנימייה, להתנהלות של הצוות ובכלל הקשור לקשר עימם

2.2.3 אתיקה

המחקר נערך על פי כללי האתיקה, התייחסות לזכויות המשיבים ורווחתם באמצעות הקפדה על העקרונות האלה: 'הסכמה מדעת' להשתתפות במחקר, מתן הסבר על המחקר, הבטחת אנונימיות וסודיות והיעדר כפייה (Peled & Leichtentritt, 2002). כמו כן נקבע כי במסגרת הפיילוט השאלונים ייאספו תוך שמירה על פרטיותם של החניכים, כך צוות המחקר קיבל את קובץ הנתונים ללא מידע מזהה (שמות או תעודות זהות). זאת ועוד, תשובות לשאלות פתוחות, שלדעת הלשכה המשפטית במשרד הרווחה כללו מידע שעלול היה לזהות את החניכים, לא הועברו לצוות המחקר.

מהלך המחקר קיבל את אישורה של ועדת האתיקה במכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל.

2.2.4 ניתוחים סטטיסטיים

לנתונים שנאספו באמצעות שני השאלונים בוצע ניתוח כמותי-סטטיסטי בתוכנת SPSS-28. הבדלים בין הקבוצות ובין המדידות נבחנו באמצעות מבחן t או באמצעות מבחן χ^2 (כתלות בסולם המדידה של כל שאלה), והמתאמים בין המשתנים נבדקו באמצעות מבחן פירסון. באמצעות ניתוחים אלו נבחנו כיוונים אפשריים של השפעת המאפיינים, הצרכים הנוספים והתפוקות על התוצאות שנמדדו. כל הממצאים שצוינו בדוח הם מובהקים ברמה של לפחות

$p < .05$. לצורך בדיקת הכלי ותיקופו נערכו ניתוחי מהימנות ותוקף. ניתוח אלפא קרונבך (מהימנות פנימית) מצביע על כך שהפריטים המודדים צרכים בתחומי החיים השונים מכגינים עקביות פנימית ומשקפים יחד תמונת צרכים כוללת של סיכון (בשאלון לחניכים לפי שבעה מדדים – $\alpha = .727$; בשאלון להורים לפי שבעה פריטים – $\alpha = .858$).² כמו כן נמצאו ממצאים התומכים בתוקף המבחין של הכלי, כפי שבא לידי ביטוי בהבדלים מובהקים בין רמות הצרכים בתחומי החיים השונים, על פי דיווחי ההורים ($F(6, 173) = 18.23, p < .001, \eta^2_p = .387$) ודיווחי החניכים ($F(7, 234) = 50.09, p < .001, \eta^2_p = .60$), בהתאם לממצאי ניתוחי שונות תוך-נבדקיים (Repeated Measures ANOVA).

² בשאלון לחניכים, המהימנות הפנימית נבדקה לפי שישה תחומי חיים, בלי תחום היפגעות מאחרים (מחוץ למשפחה), מכני שהשאלה נשאלה על סולם תשובות שונה מיתר הפריטים.

3. ממצאים

3.1 שאלון לחניכים

בחלק זה מוצגים ממצאים מתוך המדידה בקרב החניכים בפנימיית. הוא כולל מידע על אודות מאפייני הרקע של החניכים, הערכת הקליטה שלהם בפנימייה (עבור חניכים הנמצאים עד שנה בפנימייה), היחסים עם אנשי צוות בפנימייה, הערכת צרכים בתחומי החיים השונים, המענים, דרכי התערבות ואיכותם, תפיסתם כלפי השגת תוצאות רצויות והמלצותיהם לשיפור.

3.1.1 מאפייני רקע של החניכים

בלוח 1 אפשר לראות את המאפיינים הדמוגרפיים של החניכים: מחצית מן החניכים המשיבים הם בנים ומחציתן בנות. 19.7% מן החניכים הם בני 7–11³, 43.8% מן החניכים בני 12–15 ו-36.5% בני 16–19. 59.2% מן החניכים נמצאים בפנימייה בצו בית משפט, 7.5% מן החניכים אינם יודעים האם נמצאים בפנימייה בצו. 30.7% מן החניכים עם ותק נמוך בפנימייה (שנה או פחות), 52.9% עם ותק בינוני (בין שנה לארבע שנים) ו-16.3% עם ותק גבוה (ארבע שנים ויותר).

לוח 1: המאפיינים הדמוגרפיים של החניכים, על פי שאלוני החניכים (במספרים ובאחוזים)

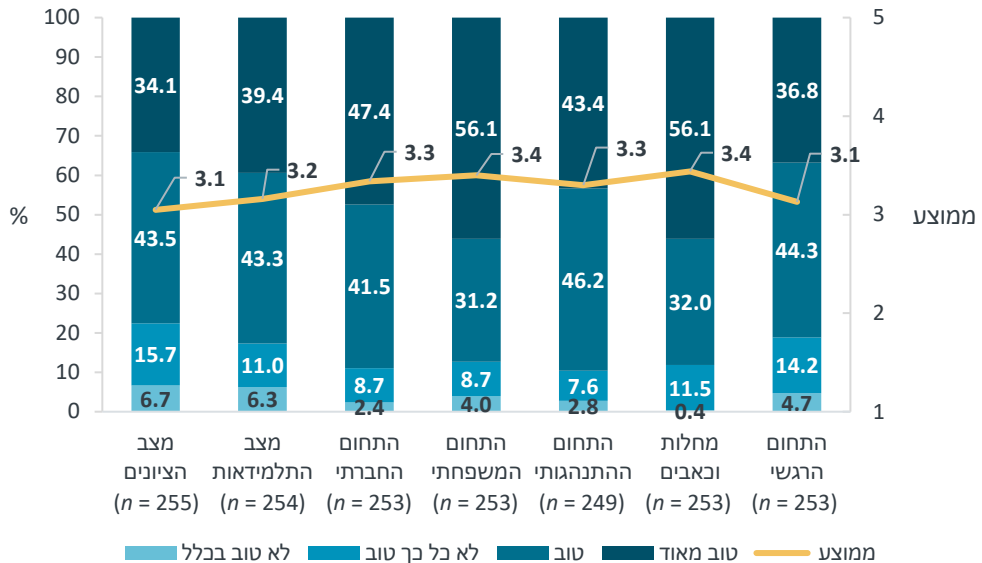
מאפיינים	<i>n</i>	אחוזים
מגדר (<i>n</i> = 256)		
בנים	127	49.6
בנות	129	50.4
גיל (<i>n</i> = 248)		
11–7	49	19.7
15–12	109	43.8
19–16	90	36.5
נמצא בפנימייה בצו (<i>n</i> = 255)		
כן	151	59.2
לא	85	33.3
לא יודעת	19	7.5
ותק בפנימייה (<i>n</i> = 257)		
עד שנה	79	30.7
בין שנה לשנתיים	63	24.5
בין שנתיים לארבע שנים	73	28.4
ארבע שנים ויותר	42	16.3

³ אף שבעת הפצת השאלון מנהלי הפנימייה התבקשו להפיץ את השאלון לחניכים בני 12+, נראה כי השאלון הופץ גם לחניכים בגילים צעירים יותר.

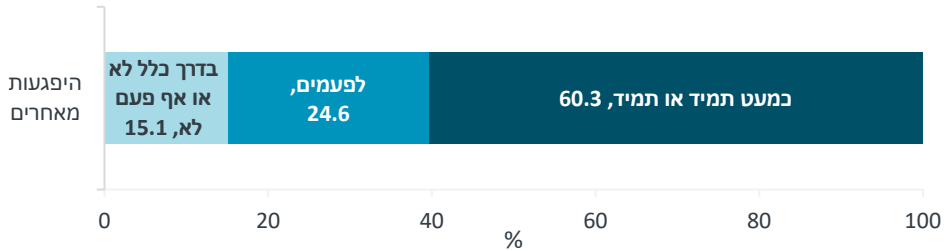
3.1.2 צורכי החניכים בשבעה תחומי חיים

תרשימים 1 ו-2 מציגים את הערכת מצבם של החניכים בשבעת תחומי החיים. **בתחום הלימודי**, 77.6% מן החניכים דיווחו כי המצב הלימודי שלהם (הציונים) טוב או טוב מאוד ו-82.7% מן החניכים דיווחו כי היבט התלמידאות שלהם (למשל, ההתנהגות בכיתה, איחורים וחסורים) טוב או טוב מאוד. כמו כן 63.3% מן החניכים דיווחו כי מצבם בעבודה (למשל, ההתמדה בעבודה, היחסים עם מנהלים ועובדים אחרים) טוב או טוב מאוד ($n = 33$; לא בתרשים). **בתחום החברתי**, 88.9% מן החניכים דיווחו כי מצבם (למשל, יחסים עם ילדים אחרים או יחסים עם חברים) טוב או טוב מאוד. **בתחום המשפחתי**, 87.3% מן החניכים דיווחו כי המצב המשפחתי שלהם והיחסים עם המשפחה טובים או טובים מאוד. **בתחום ההתנהגותי**, 89.6% מן החניכים דיווחו כי ההתנהגות שלהם (למשל, התנהגות לפי הכללים בפנימייה, השתתפות בפעילות, דברים מסוכנים שאתה עושה או מתרחק מהם) טובה או טובה מאוד. **בתחום הרגשי**, 81.1% מן החניכים דיווחו כי המצב הרגשי שלהם (מצב הרוח) טוב או טוב מאוד. **בתחום הבריאותי**, 88.1% מן החניכים דיווחו כי המצב הבריאותי שלהם (למשל, מחלות או כאבים) טוב או טוב מאוד. נוסף על כך 75.9% מן החניכים דיווחו כי הניקיון האישי וההיגיינה שלהם (למשל, מקלחת, צחצוח שיניים, ריח גוף) טובה או טובה מאוד (**תרשים 1**). לבסוף, בתחום **היפגעות מאחרים**, 60.3% מן החניכים דיווחו כי הם חשים מוגנים בפנימייה כמעט תמיד או תמיד ו-15.1% דיווחו כי הם אינם חשים מוגנים (**תרשים 2**).

תרשים 1: הערכת המצב בתחומי החיים

תרשים 2: היפגעות מאחרים (מחוץ למשפחה) – תחושת ביטחון ומוגנות בפנימייה (באחוזים, n = 252)

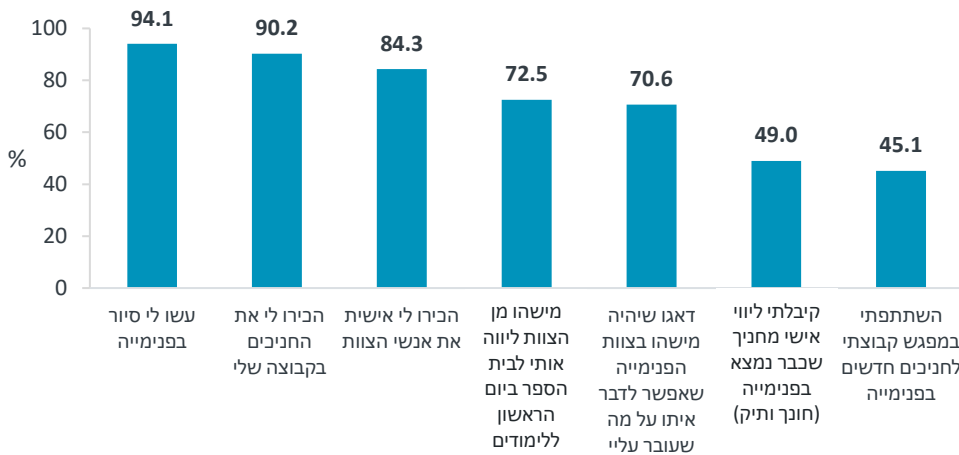

3.1.3 תפוקות (מענים ודרכי התערבות)

קליטה בפנימייה

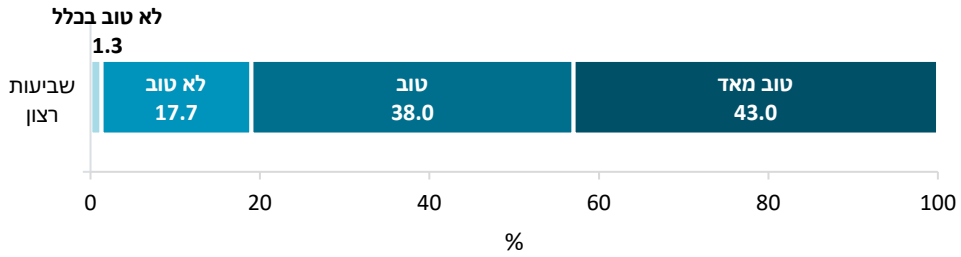
51 חניכים השתתפו בפעילות מיוחדת בשבועות הראשונים שלהם בפנימייה, כדי לעזור להם להתרגל אליה ולהרגיש בה טוב. הפעילויות הנפוצות ביותר הן: סיור בפנימייה (94.1%), היכרות עם החניכים בקבוצה (90.2%) והיכרות אישית עם אנשי הצוות (84.3%) (תרשים 3).

תרשים 3: פעילויות בהן השתתפו החניכים בשבועות הראשונים בפנימייה (באחוזים, n = 51)

תרשים 4 מציג את תחושותיהם של החניכים כלפי הדרך שבה קלטו אותם בפנימייה. 81% מן המשיבים השיבו שתחושתם כלפי תהליך הקליטה טובה או טובה מאוד.

תרשים 4: תחושת החניכים כלפי הקליטה בפנימייה (באחוזים, n = 79)

בשאלה פתוחה החניכים פירטו את המלצותיהם לסיוע לקליטה של חניכים חדשים בפנימייה:

■ יחס אישי ורגיש בתקופה הראשונה:

” בהתחלה כשהחניך מגיע לפנימייה צריך לקבל אותו בשמחה וברגישות בשבועות הראשונים שלו ולהשתדל לא לגעור בו ולכעוס עליו כדי להקל ממנו את ההסתגלות במקום החדש”

” שיקבלו אותו בשמחה, בחמימות, שהיו רגישים כלפיו, שירגיש שזה המקום שלו, שיתנו לו את המרחב שלו כשהוא צריך, שיתנו לו תשומת לב לפי הצורך שלו”

■ ליווי אישי והכנה מראש:

” לעשות איתה שיחה כל כמה ימים על מה שהולך”

” להיות צמוד אליו להסביר את חוקים”

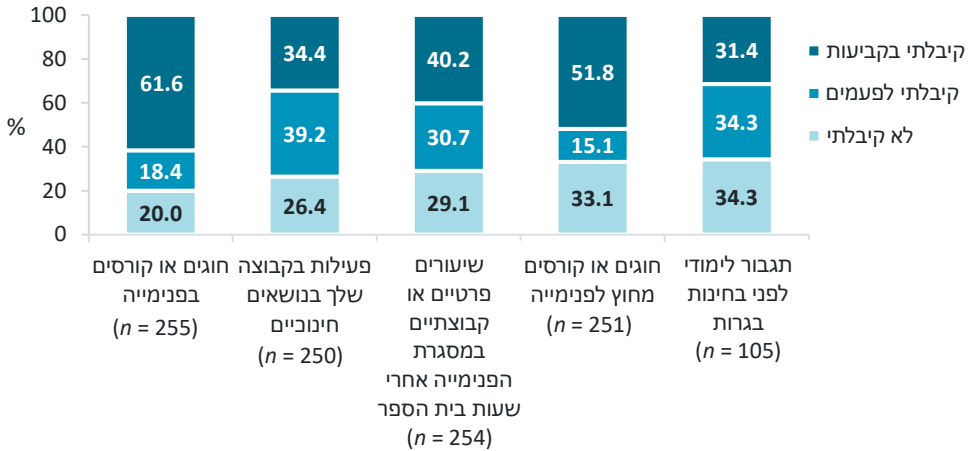
■ סיוע בכך החברתי:

” עזרה חברית”; “לעזור להם לדבר יותר טוב עם ילדים אחרים... לתת להם לבלות יותר עם המדריכים והקבוצה בפעילויות”

פעילות חינוכית, לימודים ועבודה

תרשים 5 מציג פעילויות לימודיות וחינוכיות. 80.0% מן החניכים דיווחו כי קיבלו חוגים או קורסים בפנימייה בקביעות (למשל כל חודש או כל שבוע) או קיבלו לפעמים, 73.6% דיווחו כי קיבלו פעילויות בקבוצה בנושאים חינוכיים (למשל, אקטואליה, גלישה בטוחה ברשת, הסכנות שקיימות בשימוש בסמים ואלכוהול, התנהלות כלכלית, חגים ומועדים) בקביעות או לפעמים, 70.9% דיווחו כי קיבלו שיעורים פרטיים או קבוצתיים במסגרת הפנימייה אחרי שעות בית הספר בקביעות או לפעמים, 66.9% דיווחו כי קיבלו חוגים או קורסים מחוץ לפנימייה בקביעות או לפעמים ו-65.7% דיווחו כי קיבלו תגבור לימודי לפני בחינות בגרות (רלוונטי לשכבת י'-י"ב) בקביעות או לפעמים.

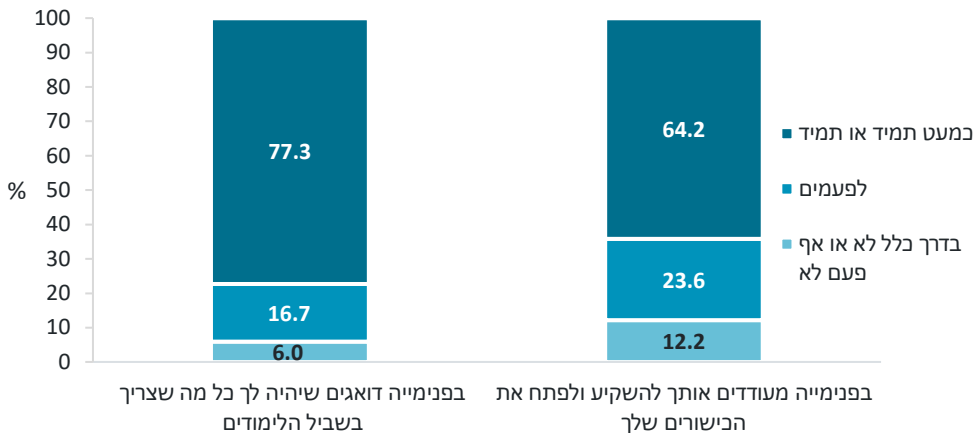
תרשים 5: פעילויות חינוכיות, לימודיות או עבודה (באחוזים)

נוסף על כך רק 48.3% מן החניכים בשכבת י'-י"א קיבלו פגישות עם רכז הבוגרים (למשל, הדרכה על התנהלות כלכלית, קבלת החלטות, ניהול עצמי, הכנה לגיוס לצבא/ שנת שירות/ שירות לאומי) (n = 56).

תרשים 6 מציג את איכות המענים הלימודיים בפנימייה. 77.3% מן החניכים דיווחו כי בפנימייה דואגים שיהיה להם כל מה שנדרש עבור הלימודים (למשל, מקום שקט ללמוד בו, ציוד ללימודים כמו מחברות וכלי כתיבה, מחשב וחיבור לאינטרנט) כמעט תמיד או תמיד ו-64.2% מן החניכים דיווחו כי בפנימייה מעודדים אותם להשקיע ולפתח את תחומי העניין ואת הכישורים שלהם.

תרשים 6: מענים בפנימייה לצרכים לימודיים (באחוזים, n = 254)

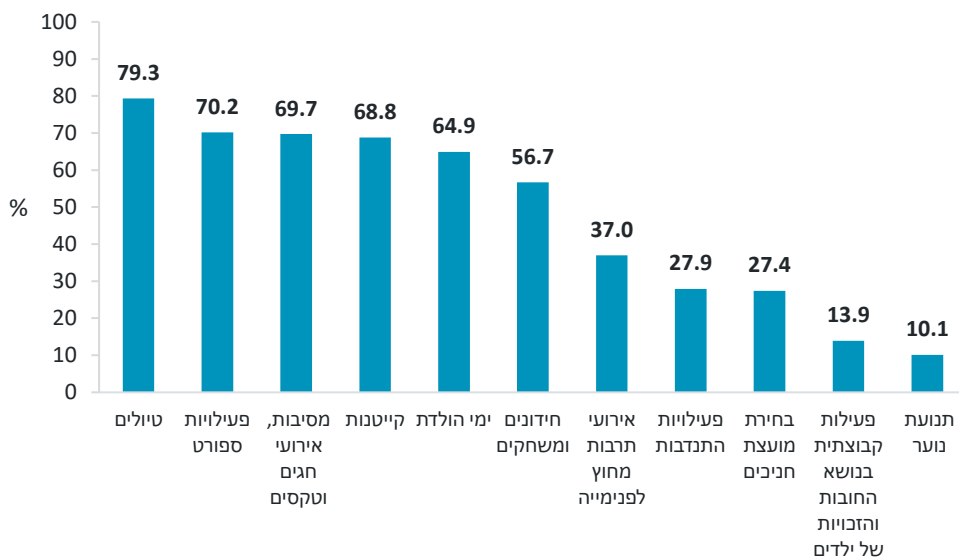

רק עבור 36.4% מן החניכים הלומדים בשכבות י"א-י"ב נבנתה תוכנית המשך לקראת היציאה מן הפנימייה יחד איתם (למשל, סיוע במציאת מסגרת המשך – תעסוקה או לימודים) ועבור 25.0% מן החניכים היא נבנתה עבור חלק מן התחומים בלבד ($n = 44$).

מענים בתחום חברתי

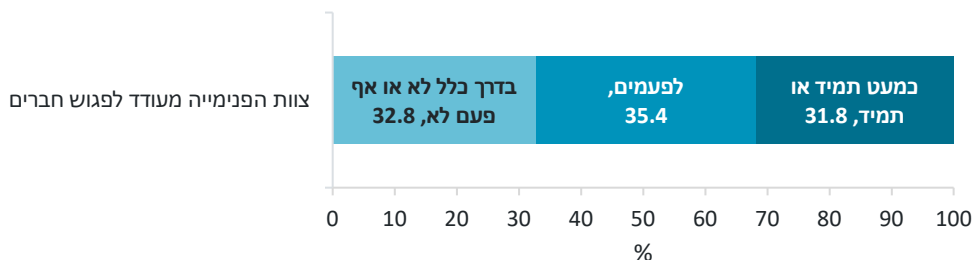
49.4% מן החניכים דיווחו כי יש מועצת חניכים בפנימייה שלהם ו-18.6% מן החניכים דיווחו כי אינם יודעים אם יש בפנימייה מועצת חניכים ($n = 253$). 82.6% מן החניכים דיווחו כי הם משתתפים בפעילויות חברתיות בפנימייה או מחוצה לה ($n = 253$). **תרשים 7** מציג את הפעילויות החברתיות והיקף ההשתתפות בהן: 79.3% מן החניכים השתתפו בטיולים, 70.2% מן החניכים השתתפו בפעילויות ספורט, 69.7% מן החניכים השתתפו במסיבות, אירועי חגים וטקסים, 68.8% מן החניכים השתתפו בקייטנות, 64.9% מן החניכים השתתפו בימי הולדת, 56.7% מן החניכים השתתפו בחידונים ומשחקים, 37.0% מן החניכים השתתפו באירועי תרבות מחוץ לפנימייה, 27.9% מן החניכים השתתפו בפעילויות התנדבות, 27.4% מן החניכים השתתפו בחירת מועצת חניכים, 13.9% מן החניכים השתתפו בפעילות קבוצתית בנושא החובות והזכויות של ילדים, ו-10.1% מן החניכים השתתפו בתנועת נוער.

תרשים 7: השתתפות בפעילויות חברתיות בפנימייה או מחוצה לה (באחוזים, $n = 208$)

תרשים 8 מציג את תפיסת החניכים כלפי מידת העידוד של צוות הפנימייה לפגוש חברים מבית הספר (עבור חניכים שבית הספר שלהם נמצא מחוץ לפנימייה). 31.8% מן החניכים דיווחו כי צוות הפנימייה מעודד אותם לפגוש חברים מבית הספר מחוץ לשעות הלימודים כמעט תמיד או תמיד.

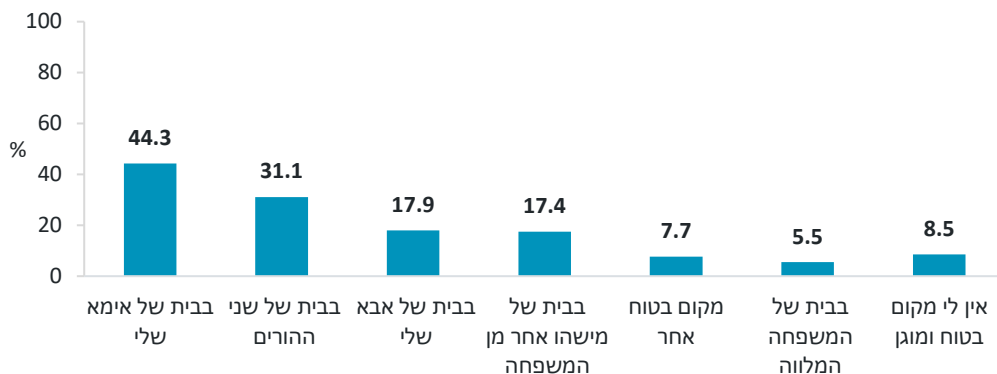
תרשים 8: צוות הפנימייה מעודד אותך לפגוש חברים מבית הספר מחוץ לשעות הלימודים (באחוזים, n = 204)

מענים בתחום המשפחה

92.9% מן החניכים יוצאים לחופשות מחוץ הפנימייה (n = 254). מתוכם, 66.5% מן החניכים יוצאים תמיד ו-33.5% מן החניכים יוצאים לפעמים (n = 236). **תרשים 9** מציג את המקומות הבטוחים שיש לחניכים כאשר הם יוצאים לחופשות מן הפנימייה. מבין החניכים שיוצאים לחופשות (n = 236), ל-91.5% יש מקום מוגן להיות בו: ל-44.3% מן החניכים יש מקום מוגן בבית האם, ל-31.1% מן החניכים יש מקום מוגן בבית של שני ההורים, ל-17.9% מן החניכים יש מקום מוגן בבית האב ול-17.4% מן החניכים יש מקום מוגן בבית של מישהו אחר מן המשפחה (למשל סבים או דודים). 7.7% מן החניכים דיווחו כי יש להם מקום מוגן אחר להיות בו, למשל, בביתם של אחים גדולים, של הורים חורגים ועוד. נוסף על כך 8.5% מן החניכים דיווחו כי אין להם מקום בטוח ומוגן להיות בו כאשר הם יוצאים לחופשות מן הפנימייה.

תרשים 9: לחניכים מקום מוגן להיות בו כאשר הם יוצאים לחופשות (באחוזים, n = 236)

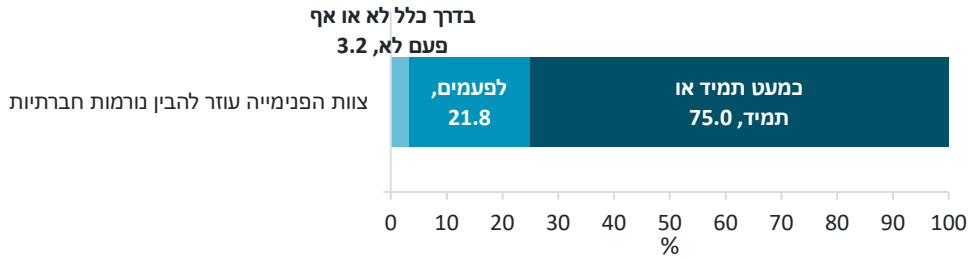

78.0% מן החניכים דיווחו כי הוריהם או משפחתם הגיעו לבקר אותם בפנימייה בשנה האחרונה (n = 254).

מענים בתחום ההתנהגותי

תרשים 10 מציג את הסיוע של צוות הפנימייה בהבנת נורמות חברתיות. 75.0% מן החניכים דיווחו כי צוות הפנימייה מסייע להם להבין נורמות חברתיות (מה מותר ומה אסור ואיך להתנהג במקומות ובמצבים שונים) כמעט תמיד או תמיד.

תרשים 10: צוות הפנימייה עוזר להבין נורמות חברתיות (באחוזים, $n = 252$)

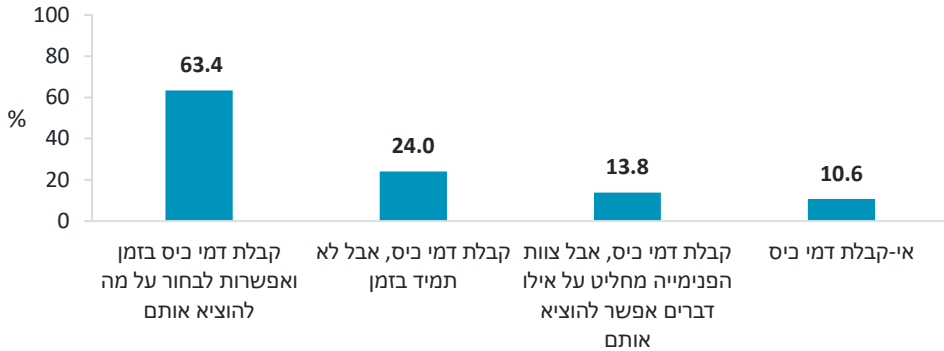

75.3% מן החניכים דיווחו כי קיבלו 'תגובה' או עונש בפנימייה ($n = 251$). החניכים פירטו בשאלה כתוחה את סוגי העונשים שקיבלו:

- לקיחת הטלפון הנייד או מניעת שימוש בו (67 חניכים)
- פסק זמן בחדר או במקום אחר, הפרדה מן הקבוצה (48 חניכים)
- השכבה מוקדמת לישון (37 חניכים)
- איסור להשתמש במחשב או בטלוויזיה (25 חניכים)
- הרחקה מפעילויות חוץ (למשל איסור לצאת לחוג, איסור להיפגש עם חברים, איסור ללכת לעבודה) (20 חניכים)
- תגובות ספורט (16 חניכים)
- מטלות לימודיות / מטלות ניקיון, סדר וארגון (17 חניכים)
- הישארות לסוף שבוע בפנימייה או איסור לצאת 'לאפטר' בבית (13 חניכים)
- מניעת קבלת דמי כיס, הקפאת דמי כיס (3 חניכים)

תרשים 11 מציג קבלת דמי כיס בפנימייה. 89.4% מן החניכים דיווחו כי הם מקבלים דמי כיס בפנימייה, מתוכם, 63.4% מקבלים את דמי הכיס בזמן ויכולים לבחור על מה להוציא אותם, 24.0% מקבלים דמי כיס אך לא תמיד בזמן ו-13.8% מקבלים דמי כיס אך צוות הפנימייה מחליט על אילו דברים אפשר להוציא אותם.

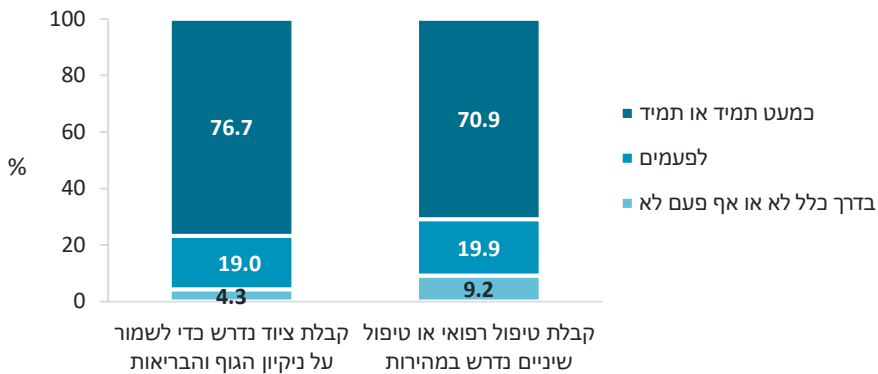
תרשים 11: קבלת דמי כיס בפנימייה (באחוזים, n = 254)

מענים בתחום הבריאותי

תרשים 12 מציג קבלת מענים בריאותיים מצוות הפנימייה. 76.7% מן החניכים דיווחו כי קיבלו את הציוד שהיו זקוקים לו כדי לשמור על ניקיון הגוף (למשל, מברשת ומשחת שיניים, סבונים, שמפו, מגבת, בגדים נקיים, לבנות – פדים וטמפונים, אמצעי מניעה – לבוגרים מגיל 16, מגר יהודי כללי) כמעט תמיד או תמיד. כמו כן 70.9% מן החניכים דיווחו כי צוות הפנימייה דאג שיקבלו טיפול רפואי או טיפול שיניים במהירות כמעט תמיד או תמיד.

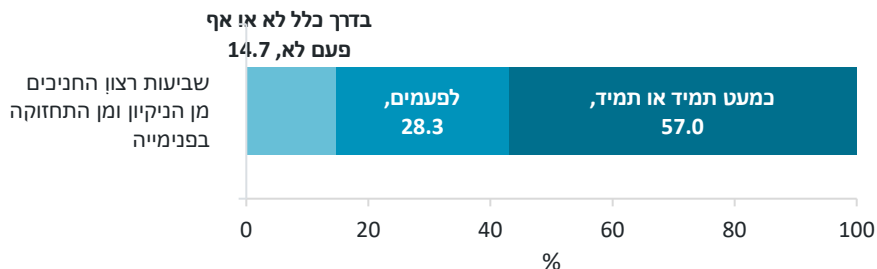
תרשים 12: מענים בריאותיים (באחוזים, n = 253)

194 חניכים דיווחו כי הם נוטלים תרופות בקביעות, אך רק ל-74.7% מהם הסבירו את הסיבה למתן התרופה.

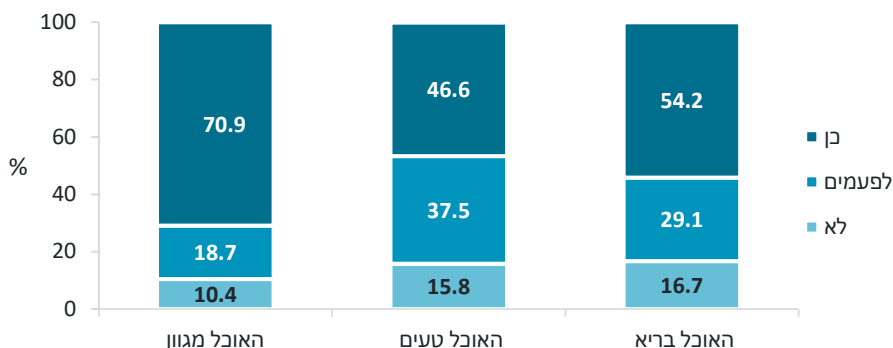
תרשים 13 מציג את שביעות הרצון של החניכים מן הניקיון ומן התחזוקה בפנימייה במרחבים הפרטיים (למשל, בחדרי המגורים, בשירותים ובמקלחות) ובמרחבים הציבוריים (למשל, בחצר, בחדרי פגישות, בחדר האוכל). 57.0% מן החניכים דיווחו כי הם שבעי רצון מן הניקיון ומן התחזוקה כמעט תמיד או תמיד.

תרשים 13: שביעות רצון החניכים מן הניקיון ומן התחזוקה בפנימייה במרחבים הפרטיים ובמרחבים הציבוריים (באחוזים, n = 251)

תרשים 14 מציג את שביעות הרצון של החניכים מן האוכל בפנימייה. 70.9% מן החניכים דיווחו כי האוכל מגוון (יש כל מיני סוגי מאכלים, יש מאכלים שונים בארוחות השונות), 46.6% מן החניכים דיווחו כי האוכל טעים ו-54.2% מן החניכים דיווחו כי האוכל בריא.

תרשים 14: שביעות רצון מן האוכל בפנימייה (באחוזים, n = 252)

מענים בתחום הרגשי

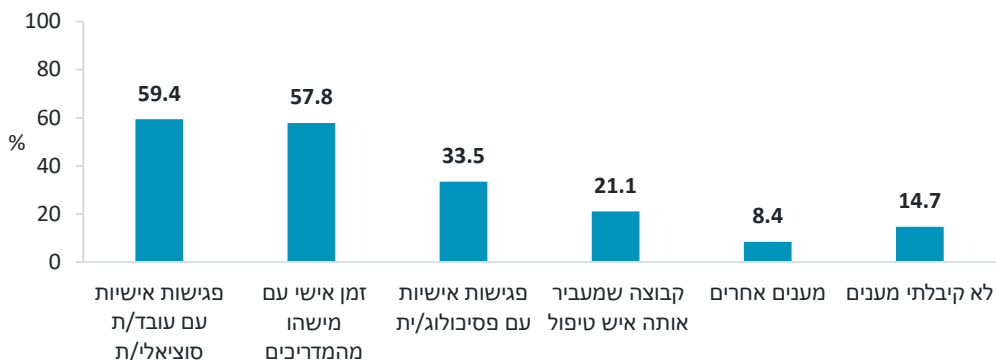
תרשימים 15–18 מציגים את המענים שהחניכים קיבלו בפנימייה כדי להרגיש טוב יותר, את תדירות קבלתם ומשך קבלתם. 85.3% מן החניכים קיבלו מענים שונים.

- 59.4% מן החניכים קיבלו פגישות אישיות עם עובד/ת סוציאלית. מתוכם, 48.6% מן החניכים קיבלו את המענה במשך שנה והיתר פחות משנה. 79.6% מן החניכים קיבלו את המענה בקביעות (למשל אחת לשבוע/ אחת לחודש) והיתר לפעמים. 60.5% מן החניכים דיווחו כי הפגישות עזרו להם להרגיש טוב יותר בדרך כלל או תמיד.
- 57.8% מן החניכים קיבלו זמן אישי עם מישהו מן המדריכים. מתוכם, 39.3% מן החניכים קיבלו את המענה במשך שנה והיתר פחות משנה. 43.4% מן החניכים קיבלו את המענה בקביעות (למשל אחת לשבוע/ אחת לחודש) והיתר לפעמים. 59.9% מן החניכים דיווחו כי הפגישות עזרו להם להרגיש טוב יותר בדרך כלל או תמיד.

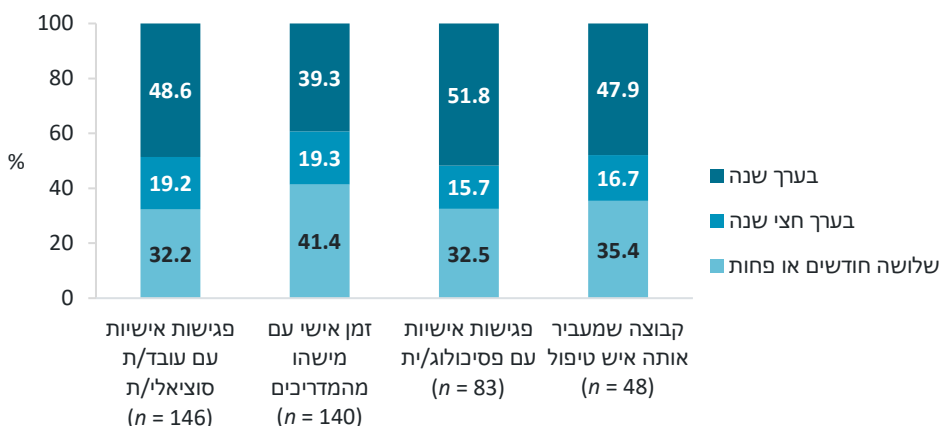
■ 33.5% מן החניכים קיבלו פגישות אישיות עם פסיכולוגית. מתוכם, 51.8% מן החניכים קיבלו את המענה במשך שנה והיתר פחות משנה. 69.9% מן החניכים קיבלו את המענה בקביעות (למשל אחת לשבוע/ אחת לחודש) והיתר לפעמים. 61.0% מן החניכים דיווחו כי הפגישות עזרו להם להרגיש טוב יותר בדרך כלל או תמיד.

■ 21.1% מן החניכים קיבלו מפגשים בקבוצה שמעביר אותה איש טיפול (למשל, עובד/ת סוציאלית, פסיכולוגית, מטפלת/ת באומנויות). מתוכם, 47.9% מן החניכים קיבלו את המענה במשך שנה והיתר פחות משנה. 86.0% מן החניכים קיבלו את המענה בקביעות (למשל אחת לשבוע/ אחת לחודש) והיתר לפעמים. 56.9% מן החניכים דיווחו כי הפגישות עזרו להם להרגיש טוב יותר בדרך כלל או תמיד.

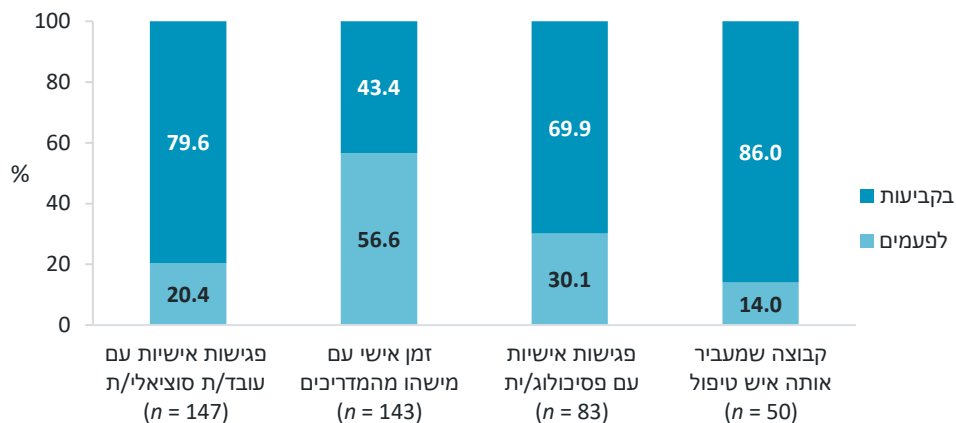
תרשים 15: מענים שהחניכים קיבלו כדי להרגיש טוב יותר (באחוזים, n = 251)

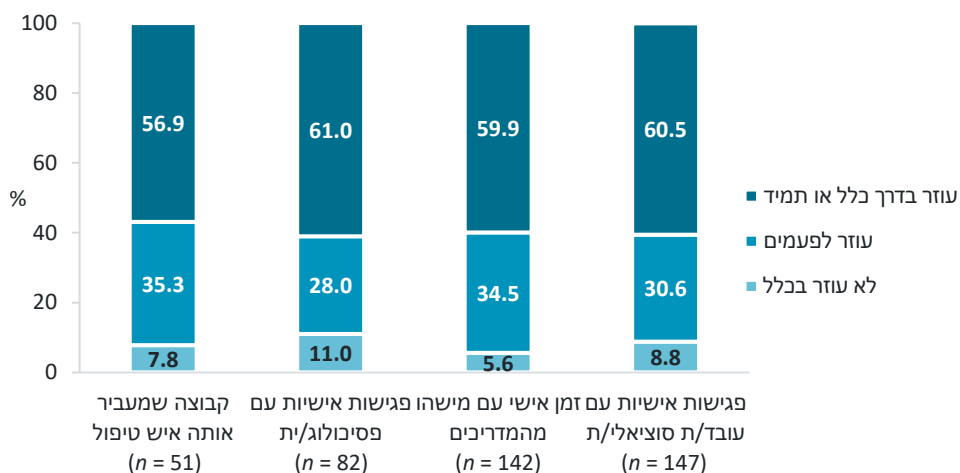
תרשים 16: משך זמן קבלת המענים (באחוזים)

תרשים 17: תדירות קבלת המענים (באחוזים)

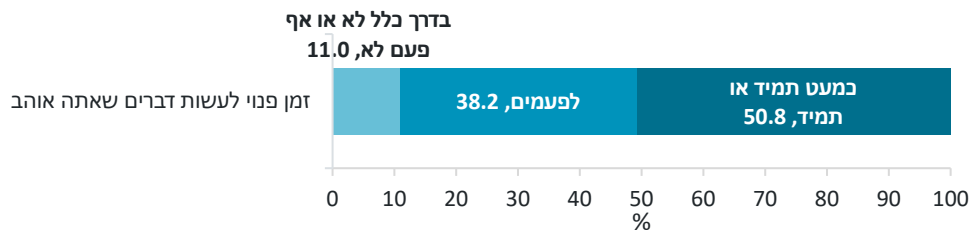

תרשים 18: תרומת המענים להרגשה הטובה (באחוזים)

50.8% מן החניכים דיווחו כי יש להם זמן פנוי לעשות דברים שהם אוהבים כמעט תמיד או תמיד (תרשים 19).

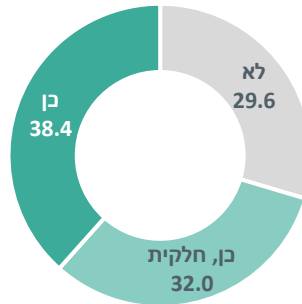
תרשים 19: זמן פנוי לעשות דברים שאתה אוהב (באחוזים, n = 254)

גיבוש תוכנית התערבות אישית

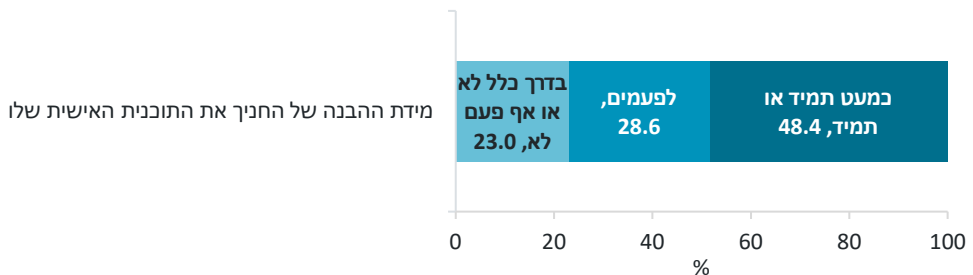
70.4% מן החניכים דיווחו כי התוכנית האישית נבנתה יחד איתם, כאשר 38.4% מהם דיווחו כי התוכנית גובשה יחד איתם באופן מלא, ו-32.0% דיווחו כי התוכנית גובשה איתם באופן חלקי (תרשים 20).

תרשים 20: גיבוש תוכנית אישית יחד עם החניך (באחוזים, $n = 250$)

בהמשך לכך, 48.4% מן החניכים דיווחו כי הם מבינים את התוכנית האישית שלהם, כמעט תמיד או תמיד (תרשים 21).

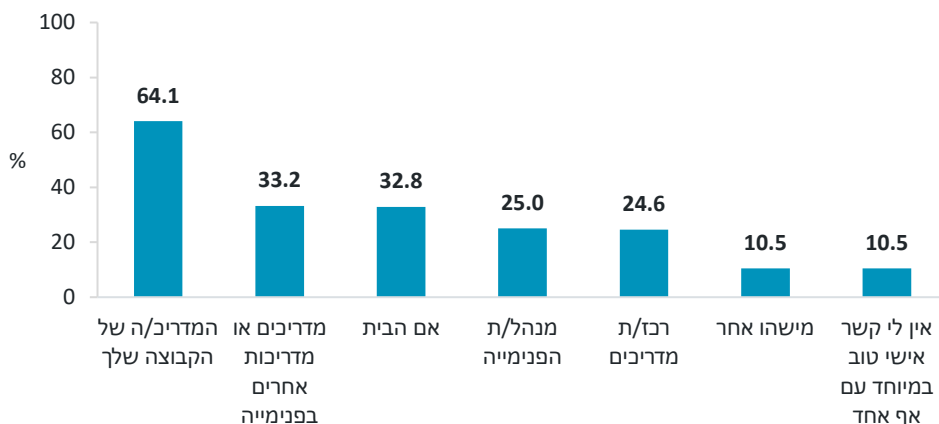
תרשים 21: מידת ההבנה של החניך את התוכנית האישית שלו (באחוזים, $n = 248$)

היחסים בין החניך לצוות הפנימייה

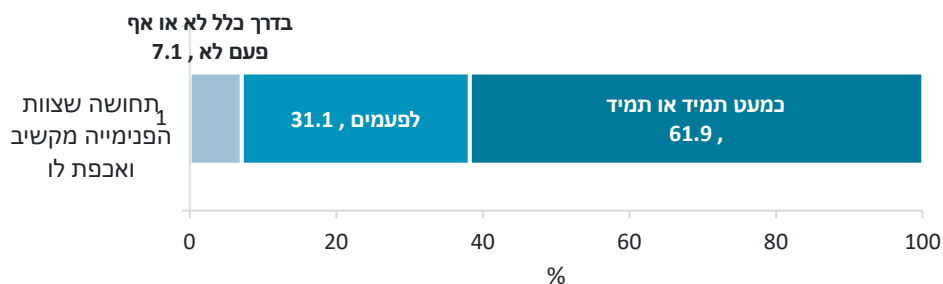
החניכים דיווחו כי יש להם קשר אישי טוב עם אנשי צוות שונים בפנימייה. **תרשים 22** מציג את הקשר המיטיב עם אנשי הצוות, כאשר מרבית המשיבים דיווחו על קשר חיובי עם מדריך הקבוצה (64.1%), עם מדריכים מקבוצות אחרות בפנימייה (33.2%) ועם אם הבית (32.8%). נוסף על כך 10.5% מן החניכים דיווחו כי יש להם קשר אישי טוב במיוחד עם אנשי צוות אחרים, כגון בני או בנות שירות, האחיות, צוות המטבח. יש לציין כי 10.5% מן המשיבים דיווחו כי אין להם קשר אישי טוב במיוחד עם אף לא אחד מצוות הפנימייה.

תרשים 22: קשר אישי טוב של החניכים עם צוות הפנימייה (באחוזים, n = 256)

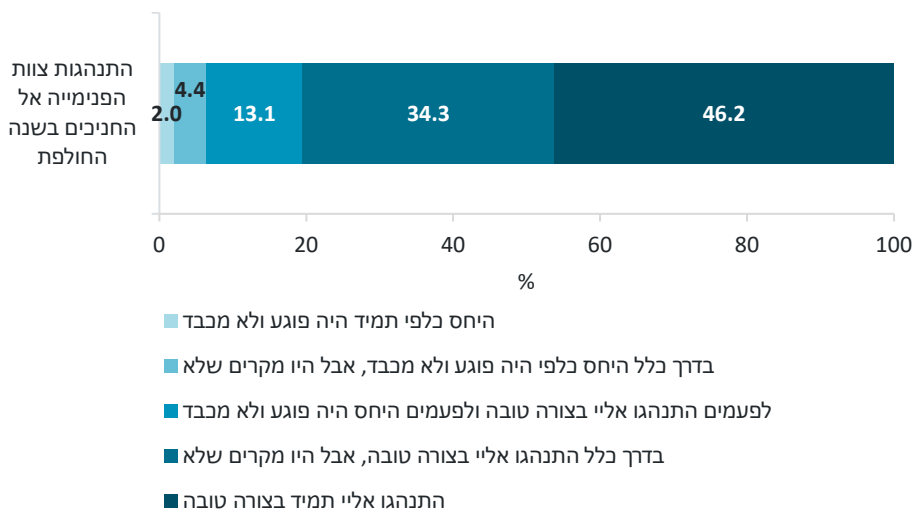
תרשים 23 מתאר את תחושות המשיבים בנוגע למידת ההקשבה והאכפתיות של צוות הפנימייה. 61.9% מן המשיבים דיווחו כי לצוות הפנימייה כמעט תמיד או תמיד אכפת מהם ושמקשיבים להם.

תרשים 23: תחושה שצוות הפנימייה מקשיב ואכפת לו ממה שיש לחניכים לומר (באחוזים, n = 257)

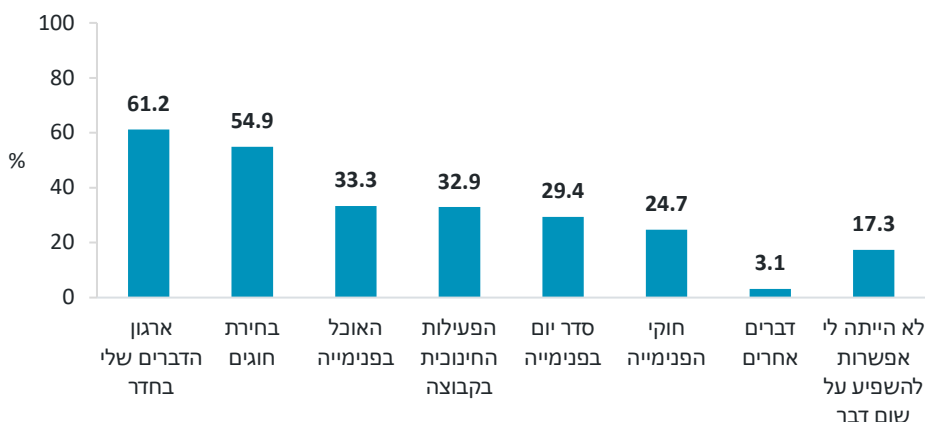
תרשים 24 מציג את התנהגות צוות הפנימייה אל החניכים בשנה החולפת. 80.5% מן המשיבים דיווחו כי יחס צוות הפנימייה אליהם טוב תמיד או בדרך כלל.

תרשים 24: התנהגות צוות הפנימייה אל החניכים בשנה החולפת (באחוזים, n = 251)

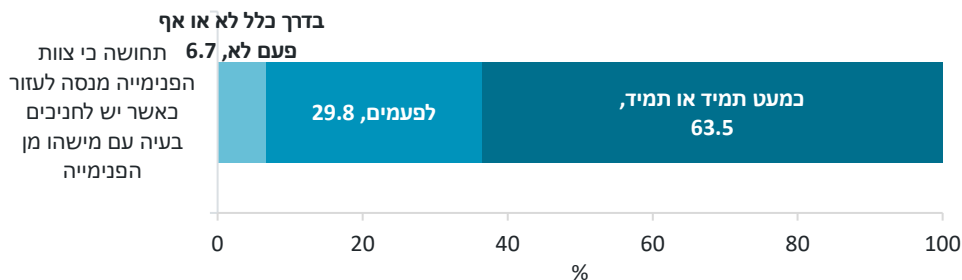
תרשים 25 מציג את התחומים בפנימייה שעליהם דיווח החניך כי הייתה לו אפשרות השפעה. 82.7% מן החניכים דיווחו כי הייתה להם אפשרות להשפיע על תחומים שונים: 61.2% מן החניכים דיווחו כי השפיעו על אופן ארגון הדברים שלהם בחדר, 54.9% על בחירת החוגים שלהם, 33.3% על האוכל בפנימייה ו-32.9% השפיעו על סדר היום בפנימייה. יתר התחומים דווחו בשיעורים נמוכים יותר. 17.3% מן החניכים דיווחו כי לא הייתה להם אפשרות להשפיע על שום דבר בפנימייה.

תרשים 25: אפשרות להשפיע על דברים בפנימייה (באחוזים, n = 255)

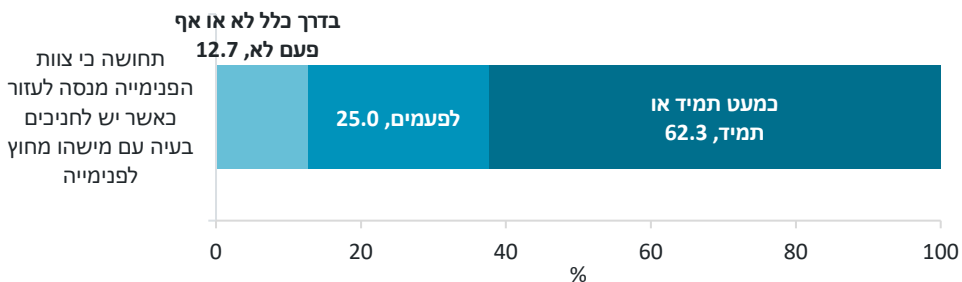
תרשים 26 מציג את תחושות החניכים בנוגע לפנייה לעזרה לצוות הפנימייה כאשר יש להם בעיה עם מישהו מן הפנימייה. 63.5% מן החניכים דיווחו כי מישהו מצוות הפנימייה ניסה לעזור להם כמעט תמיד או תמיד. 6.7% מן החניכים דיווחו כי לא ניסו לסייע להם כאשר פנו לעזרה.

תרשים 26: תחושה כי צוות הפנימייה מנסה לעזור כאשר יש לחניכים בעיה עם מישהו מן הפנימייה (באחוזים, n = 255)

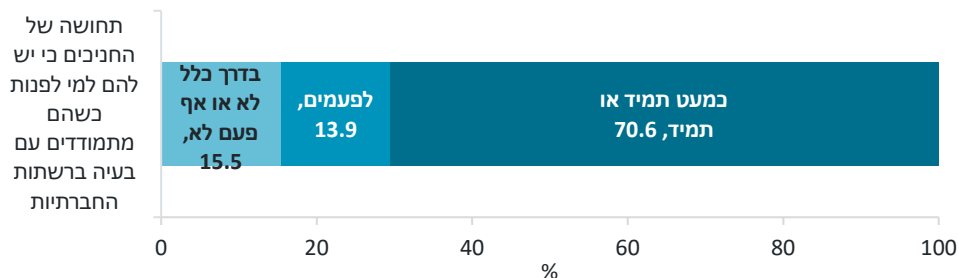
בדומה לכך, **תרשים 27** מציג את תחושות החניכים בנוגע לפנייה לעזרה לצוות הפנימייה כאשר יש להם בעיה עם מישהו מחוץ לפנימייה (למשל, בבית הספר, בקופת החולים או בעבודה). 62.3% מן החניכים דיווחו כי מישהו מצוות הפנימייה ניסה לעזור להם כמעט תמיד או תמיד, 12.7% מן החניכים דיווחו כי לא ניסו לסייע להם כאשר פנו לעזרה.

תרשים 27: תחושה כי צוות הפנימייה מנסה לעזור כאשר יש לחניכים בעיה עם מישהו מחוץ לפנימייה (באחוזים, n = 252)

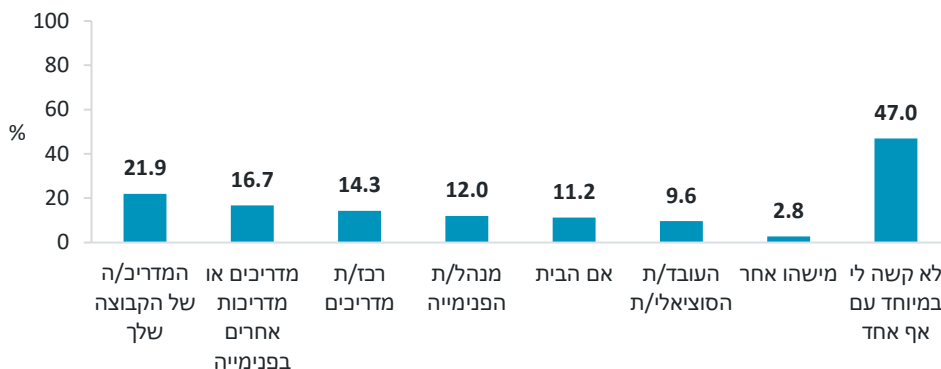
בהמשך לכך, **תרשים 28** מציג את תחושות החניכים בנוגע לפנייה לעזרה לצוות הפנימייה כאשר יש להם בעיה המתקיימת ברשתות החברתיות (חרם, התעללות, פניות של אנשים זרים או אנשים שאתה מכירה/שמרגישות לך לא בטוחות או מוזרות). 70.6% מן החניכים דיווחו כי מישהו מצוות הפנימייה ניסה לעזור להם כמעט תמיד או תמיד, 15.5% מן החניכים דיווחו כי לא ניסו לסייע להם כאשר פנו לעזרה.

תרשים 28: תחושה של החניכים כי יש להם למי לפנות כשהם מתמודדים עם בעיה ברשתות החברתיות (באחוזים, n = 245)

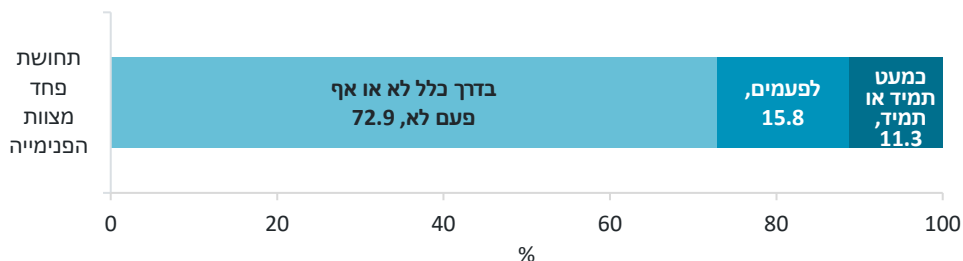
תרשים 29 מציג קשיים שהחניכים נתקלו בהם עם חברי צוות בפנימייה. 21.9% מן המשיבים דיווחו על קושי עם מדריך הקבוצה שלהם, 16.7% דיווחו על קושי עם מדריכים אחרים בפנימייה ו-14.3% דיווחו על קושי עם רכז המדריכים. חשוב לציין כי 47.0% מן המשיבים דיווחו כי לא קשה להם במיוחד עם אף חבר צוות.

תרשים 29: קשיים עם צוות הפנימייה (באחוזים, n = 251)

תרשים 30 מציג את תחושות הפחד של החניכים מצוות הפנימייה. 72.9% מן החניכים דיווחו כי הם אינם מפחדים מצוות הפנימייה ו-11.3% דיווחו כי יש מישהו מצוות הפנימייה שהם מפחדים ממנו כמעט תמיד או תמיד.

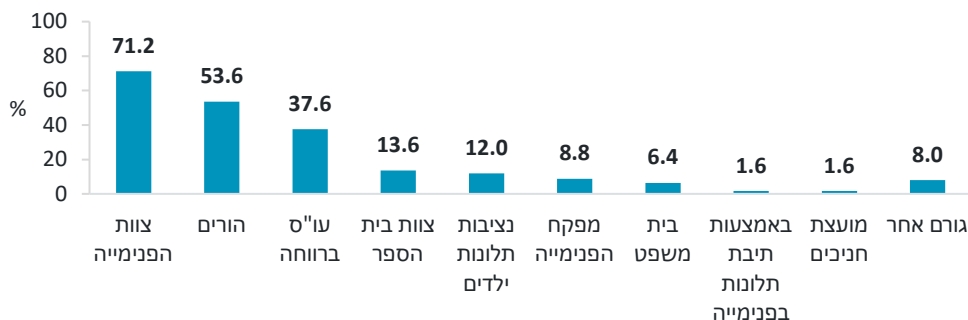
תרשים 30: תחושת פחד מצוות הפנימייה (באחוזים, n = 247)

50.0% מן החניכים התלוננו בשנה החולפת בנוגע לדברים שקשורים בצוות או בפנימייה (n = 250).

מבין החניכים שהתלוננו, להלן הגורמים המרכזיים שאליהם פנו: 71.2% התלוננו לצוות הפנימייה, 53.6% התלוננו להורים שלהם, 37.6% התלוננו לעו"ס ברווחה, 13.6% לצוות בית הספר ו-12.0% לנציבות תלונות ילדים. יש לציין כי 8% מן החניכים דיווחו כי פנו לגורם אחר (**תרשים 31**), כאשר במרבית המקרים שדווחו מדובר באפוטרופוס.

תרשים 31: הגורמים שאליהם פנו החניכים כדי להתלונן (באחוזים, n = 125)

מבין החניכים שלא התלוננו, הסיבה העיקרית להיעדר התלונה של 87.5% מן החניכים היא שלא היה להם על מה להתלונן. אולם יתר החניכים לא התלוננו מסיבות אלו: לא היה טעם להתלונן מכיוון שלא יעשו עם זה שום דבר, לא היה למי לפנות כדי להתלונן או שלא ידעו למי אפשר לפנות כדי להתלונן (**תרשים 32**).

תרשים 32: סיבות להיעדר תלונה (באחוזים, n = 120)

בשאלה פתוחה חניכים דיווחו על שביעות רצונם מן היחס שהם מקבלים מצוות הפנימייה (18 חניכים), למשל:

” כולם פה עם לב זהב, ”אחלה מדריכים“, ”המדריכים רובם מדהימים“

” פנימייה טובה“, ”טוב לי בפנימייה“, ”אני רוצה לומר תודה לכל מי שדואג לנו שיהיה לנו טוב ונעים ומקום נוח לגור בו“

” הפנימייה עוזרת לי ומחזקת אותי“, ”עוזרים ותומכים בי בפנימייה“, ”אני שמחה שבחרתי את המקום הזה הוא ממש עוזר לי מבחינת חברתית ולימודית ואני מאמינה שהוא יעזור לי בעתיד ובחיים“

” אני תמיד מרגיש שכל הצוות הוא המשפחה שלי, אני אוהב אותם מאוד“, ”המדריכות מקשיבות ומגלות חמלה ואמפתיה כלפינו“

יחד עם זאת, החניכים דיווחו כי ישנם דברים שכדאי לשנות בהתייחסות הצוות לחניכים בפנימייה:

■ **יחס מכבד, מקצועי וסבלני מצוות הפנימייה, פחות צעקות** (42 חניכים), למשל:

” קודם כל לשפר את היחס לילדים מהצוות“

” להחליף את המדריכה כי היא צועקת עלינו הרבה“

” שיראו את כל החניכים ושיזכרו שאנחנו לא רובוטים“

” חוסר מקצועיות מילולית של הצוות מול המתמודדים נפשית“

ובמקרים אחדים אף תלונות על כגיעה מילולית ורגשית של הצוות כלפי החניכים (השפלה וביזוי).

■ קבלת יותר יחס מן המדריכים, אכפתיות, תשומת לב, זמן אישי (11 חניכים)

■ התאמת תגובות ועונשים למעשים, ביטול ענישה קולקטיבית (9 חניכים)

בשאלה פתוחה החניכים המליצו על **מענים** שכדאי להוסיף או לשנות בפנימייה:

■ להוסיף חוגים או הצטרפות לתנועת נוער, למשל: קרב מגע, אגרוף, רכיבה על סוסים, שחייה, גלישה, חיות, תיאטרון, יצירה, כתיבה, ריקוד, תכנות, גיטרה, טיפול בבעלי-חיים, טניס, בלט, קפוארה, פיתוח קול, תופים (29 חניכים)

■ להוסיף פעילויות חוץ, למשל: טיולים, קמפינג, פעילות ספורט, בריכה או ים, אופניים, לשחק כדורגל, באולינג, הפינג, פעילויות גיבוש (17 חניכים)

■ חדר אוכל: להוסיף אוכל ביתי, מגוון וטעים, לדאוג לניקיון טוב יותר של הסכום (13 חניכים)

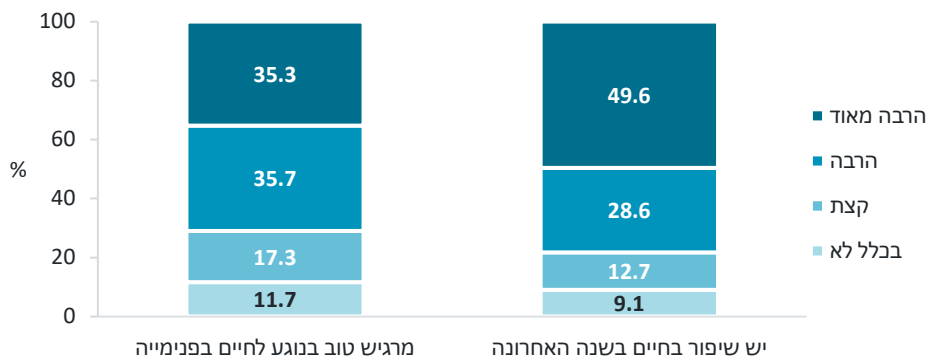
■ לצאת יותר הביתה או אפטרס (8 חניכים)

- להגדיל את סכום דמי היכס שהחניכים מקבלים (8 חניכים)
- לוח זמנים גמיש יותר והוספת זמן פנאי, זמן בילוי עם חברים (7 חניכים)
- לשפר את המחשבים או לתת יותר זמן מסך (5 חניכים)
- פעילויות חברתיות/ קבוצתיות (4 חניכים)
- לצאת לעבוד או להתנדב (4 חניכים)

3.1.4 תוצאות ההתערבות

תרשים 33 מציג את תחושות החניכים בנוגע לשנה החולפת. 71.0% מן החניכים דיווחו כי הם מרגישים טוב בנוגע לחיים שלהם בפנימייה במידה רבה או רבה מאוד ו-78.2% דיווחו כי חל שיפור בחיים בשנה האחרונה במידה רבה או רבה מאוד.

תרשים 33: תחושות בנוגע לחיים בשנה האחרונה (n = 255)

3.1.5 השוואה בין דיווחי חניכים בשאלון 'מה נשמע' (סוף 2023 תחילת 2024) ובין דיווחי החניכים במדידה העדכנית (יוני-אוגוסט 2025)

בשאלון שהופץ לחניכים (2025) נמדדו מחדש חלק מן המשתנים שנבדקו גם בשאלון 'מה נשמע', שהופץ בסוף שנת 2023-תחילת שנת 2024, כחודשיים לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל. אומנם אין מדובר בהכרח באותם החניכים והשאלונים אינם מזהים (באמצעות שמות החניכים, מספרי תעודות זהות, שמות הפנימיות), אך מאפייני החניכים במדידה זו דומים למאפייני החניכים במדידה שנערכה בתחילת מלחמת חרבות ברזל (לפי מגדר וגיל) ועל כן שתי המדידות מאפשרות השוואה בין מצבם של החניכים בשתי נקודות זמן שונות: האחת, בסמוך לפרוץ המלחמה; והשנייה, כשנה וחצי לאחר מכן. אפשר היה להשוות בין השאלונים בנוגע לשלושה רכיבים. להלן יוצגו ההבדלים בין שתי המדידות:

- נמצא הבדל מובהק **במצב הרגשי** (מצב הרוח בתקופה האחרונה) של החניכים בין שתי המדידות $(T(556.22)=-12.45, p < .001)$. לפי דיווח החניכים, המצב הרגשי היה טוב יותר במדידה השנייה $(M=3.13, SD=0.84)$ מבמדידה הראשונה $(M=2.24, SD=0.88)$.
- נמצא הבדל מובהק **בתחושה שיש אנשים מצוות הפנימייה שמקשיבים לחניך** בין שתי המדידות $(\chi^2(2, N = 544)=13.79, p = .001, Cramer's V=.16)$, כאשר התחושה הייתה חיובית יותר במדידה השנייה מבמדידה הראשונה. כך, בקרב משיבי שאלון 'מה נשמע' 47.7% מן החניכים דיווחו כי לצוות אכפת מהם ושהוא מקשיב להם "כמעט תמיד או תמיד", ו-14.6% דיווחו כי "בדרך כלל לא או אף פעם לא" הקשיבו ועזרו להם. לעומת זאת, במדידה השנייה, 61.9% מן החניכים דיווחו כי הקשיבו ועזרו להם "כמעט תמיד או תמיד", ו-7.0% בלבד דיווחו כי "בדרך כלל לא או אף פעם" הקשיבו ועזרו להם.
- לא נמצא הבדל מובהק בין שתי המדידות בדיווח החניכים בנוגע לתחושת המוגנות בפנימייה.

3.2 שאלון להורי החניכים

בחלק זה מוצגים ממצאים משאלון ההורים. השאלון בחן את מצב החניכים בתחומי החיים המרכזיים, את המענים הניתנים בפנימייה ותפיסת איכותם, את התנהלות הצוות מול ההורים, ואת התוצאות.

3.2.1 מאפייני רקע

מרבית המשיבים הם הורי החניכים – 69.9% אימהות, 21.4% אבות והיתר בני משפחה או גורמים אחרים (1.5% אחים/אחיות, 4.1% בני משפחה מורחבת של החניך, 0.5% אפוטרופוס, ו-2.6% גורמים אחרים כגון משפחה מלווה או חונכת) $(n = 196)$.

לוח 2 מציג את מאפייני הרקע של החניכים: 49.5% מן החניכים הם בנים ו-47.9% הן בנות והיתר במגדר אחר (2.6%). החניכים בני 7–21, כאשר הגיל הממוצע של החניכים הוא 14.49 $(SD = 2.59)$. 49.2% מן החניכים נמצאים בפנימייה תחת צו. ותק החניכים בפנימייה נע בין כמה חודשים ובין ארבע שנים ויותר – 67.1% מן החניכים עם ותק נמוך בפנימייה (עד שנתיים) ו-32.9% מן החניכים עם ותק בינוני-גבוה (שנתיים ויותר).

לוח 2: המאפיינים הדמוגרפיים של החניכים, על פי שאלוני הורי החניכים (במספרים ובאחוזים)

מאפיינים	n	אחוזים
מגדר (n = 194)		
בנים	96	49.5
בנות	93	47.9
אחר	5	2.6
גיל (n = 194)		
11–7	21	10.8
15–12	99	51
19–16	69	35.6
21–20	5	2.6
נמצא בכנימייה בצו (n = 189)		
כן	93	49.2
לא	96	50.8
ותק בכנימייה (n = 195)		
עד שנה	74	37.9
בין שנה לשנתיים	57	29.2
בין שנתיים לארבע שנים	41	21.0
ארבע שנים ויותר	23	11.9

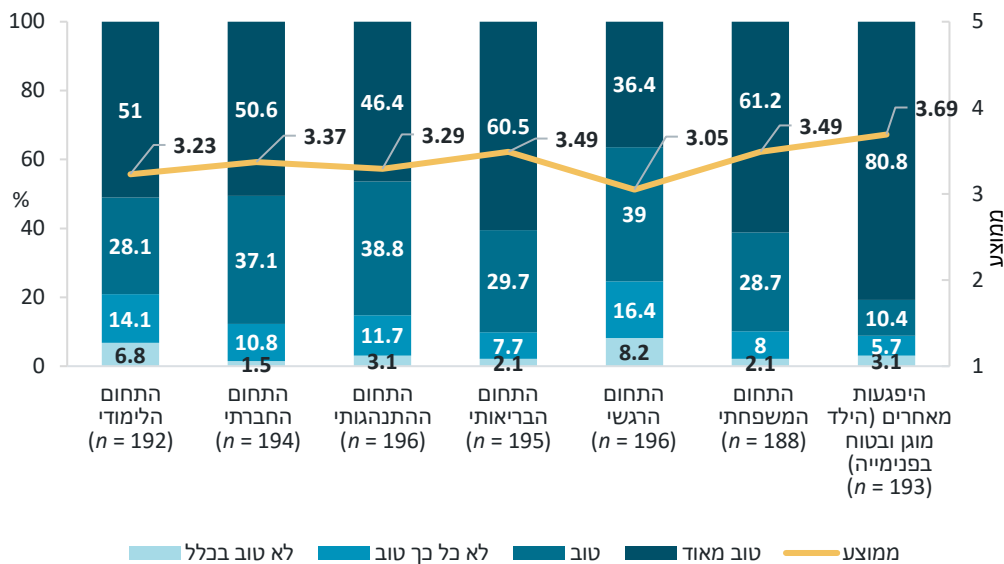
3.2.2 צורכי החניכים בשבעה תחומי חיים

ההורים התבקשו להעריך את מצב הילדים בתחומי חיים שונים (תרשים 34). 79.1% מן ההורים העריכו כי מצבם של הילדים **בתחום הלימודי** (למשל, הציונים שלהם, ההתנהגות בבית הספר או במקום העבודה, עד כמה הם מתמידים במסגרת) טוב או טוב מאוד; 87.7% מן ההורים העריכו כי המצב של הילדים **בתחום החברתי** (למשל יחסים עם ילדים אחרים והשתתפות בפעילויות חברתיות) טוב או טוב מאוד; 90.2% מן ההורים העריכו כי המצב של הילדים **בתחום הבריאותי** טוב או טוב מאוד; 87.6% מן ההורים העריכו שהקשר עם בני המשפחה או עם קרובי משפחה אחרים טוב או טוב מאוד; ו-85.2% מן ההורים העריכו כי מצבם של הילדים **בתחום ההתנהגותי** (למשל הקשבה למבוגרים ועמידה בכללים) טוב או טוב מאוד. נוסף על כך מחצית מן ההורים (51.9%) סבורים כי התנהלות הילד בקשרים הזוגיים והמיניים⁴ מותאמת לגילו במידה רבה או רבה מאוד, 38.0% מן ההורים סבורים כי ההתנהלות מותאמת לגילו במידה מועטה או בינונית והיתר סבורים כי ההתנהלות אינה מותאמת כלל לגיל הילד (לא בתרשים). בתחום **היפגעות מאחרים**, 80.8% דיווחו כי הם מרגישים שהילד מוגן

⁴ נשאל עבור ילדים בני 12+.

ובטוח בפנימייה. עם זאת, אפשר לראות כי בתחום הרגשי (למשל מצבי רוח, רגשות קשים או מחשבות פוגעניות כלפי עצמו) בולט פער: 75.4% מן ההורים דיווחו כי מצבו הרגשי-נפשי של הילד טוב או טוב מאוד. חשוב לציין כי 36.4% מן ההורים דיווחו על מצב רגשי-נפשי טוב מאוד, שיעור הנמוך משמעותית מן השיעור בשאר תחומי החיים שנבדקו, וכמעט רבע מהם (24.6%) סבורים שמצבו הרגשי-נפשי של הילד הוא לא כל כך טוב או לא טוב בכלל.

תרשים 34: הערכת המצב בשבעת תחומי החיים

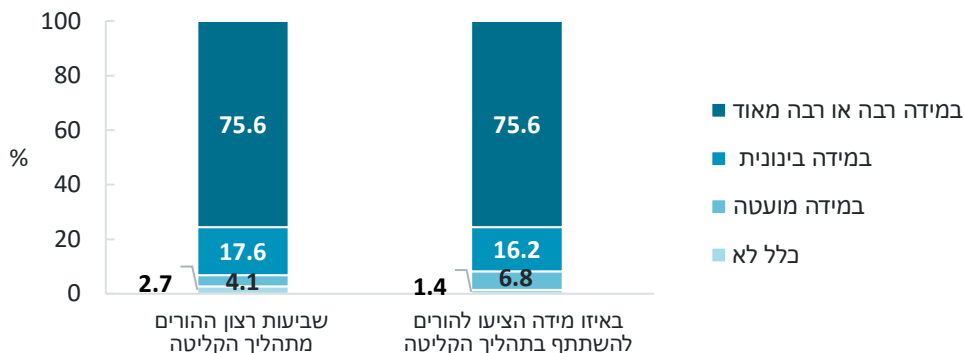
3.2.3 תפוקות (מענים ודרכי התערבות)

קליטה בפנימייה

הורי החניכים אשר הצטרפו לפנימייה בשנה האחרונה ($n = 74$) התבקשו לענות על כמה שאלות בנושא הקליטה וההתאקלמות בפנימייה. 75.6% מן ההורים הוזמנו להשתתף בתהליך הקליטה (למשל בפגישות היכרות, ליווי ביום הראשון או סיור בפנימייה).

תרשים 35 מציג את מידת ההשתתפות של ההורים בתהליך הקליטה וכן את שביעות רצונם מן התהליך. במענה לשאלה: באיזו מידה צוות הפנימייה הציע לך להשתתף בקליטה של הילד בפנימייה (למשל ללוות אותו ביום הראשון, להשתתף בפגישות אישיות או קבוצתיות עם צוות הפנימייה, לעשות סיור בפנימייה או לספר על הילד), 75.6% מן ההורים ענו כי הוצע להם להשתתף במידה רבה או רבה מאוד. כמו כן 75.6% מן ההורים הביעו שביעות רצון במידה רבה או רבה מאוד מן האופן שבו הילד נקלט.

תרשים 35: המידה שבה צוות הפנימייה הציע להורים להשתתף בתהליך הקליטה בפנימייה ושביעות רצון מאופן הקליטה בפנימייה (באחוזים, n = 74)

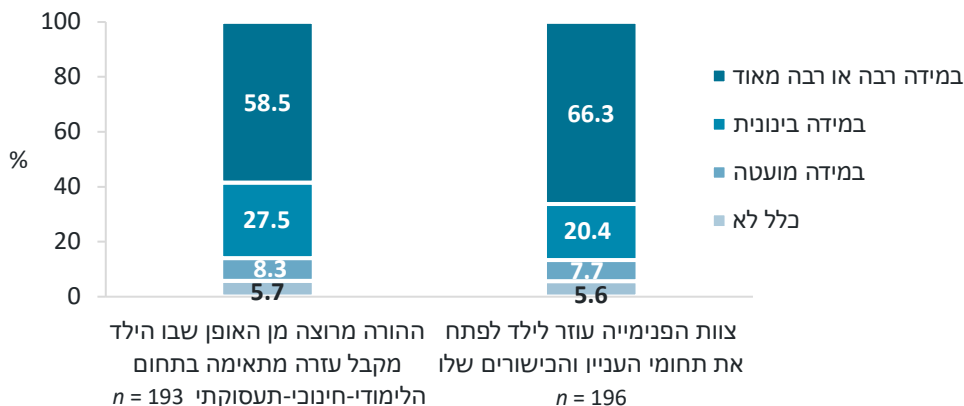

פעילות חינוכית, לימודים ועבודה

מרבית ההורים (84.2%) דיווחו כי פגשו את צוות בית הספר של הילד, למשל באמצעות שיחת טלפון או בפגישה עם המחנכת, עם היועצת או במסגרת יום הורים (n = 196). יתר ההורים דיווחו כי לא פגשו את צוות בית הספר, וחלקם דיווחו כי לא הוצעה להם האפשרות להיפגש עם הצוות.

תרשים 36 מציג כיצד העריכו ההורים את המענים הלימודיים שהחניכים מקבלים בפנימייה ואת מידת שביעות רצונם מן המענים. 66.3% מן ההורים סבורים שהצוות מסייע במידה רבה או רבה מאוד בפיתוח תחומי העניין והכישורים של הילד (למשל, בדאגה לכך שהחוגים יתאימו לילד). 58.5% מן ההורים מרוצים במידה רבה או רבה מאוד מן האופן שבו הילד מקבל סיוע בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי.

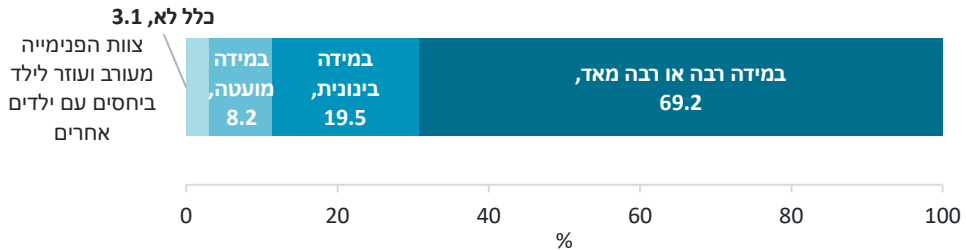
תרשים 36: הערכת ההורים את המענים הלימודיים שהחניכים מקבלים בפנימייה ומידת שביעות רצונם מן המענים (באחוזים)

מענים בתחום החברתי

תרשים 37 מציג את תחושת ההורים בנוגע למידת המעורבות של צוות הפנימייה ולסיוע שניתן לילד ביחסים עם ילדים אחרים, למשל סיוע להתחבר עם ילדים אחרים או הרחקה מהשפעות חברתיות שליליות. 69.2% מן ההורים דיווחו כי הם מרגישים שהצוות מעורב ועוזר במידה רבה או רבה מאוד.

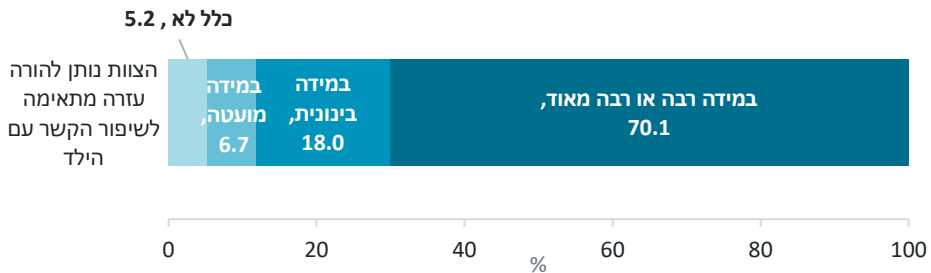
תרשים 37: צוות הפנימייה מעורב ועוזר לילד ביחסים עם ילדים אחרים (באחוזים, n = 195)

מענים בתחום המשפחתי

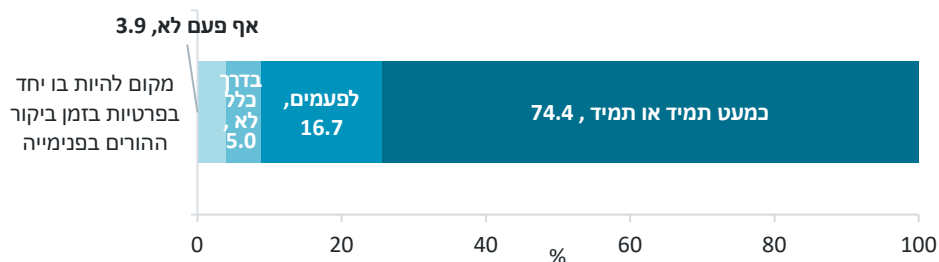
תרשים 38 מציג את תחושת ההורים בנוגע למידת העזרה שהצוות מעניק להורים לשיפור הקשר עם הילד. 70.1% מן ההורים מרגישים שהם מקבלים עזרה מתאימה במידה רבה או רבה מאוד.

תרשים 38: הצוות נותן להורה עזרה מתאימה לשיפור הקשר עם הילד (באחוזים, n = 194)

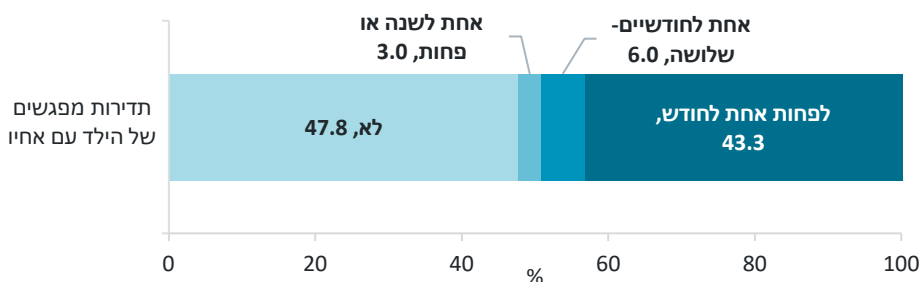
כאשר נשאלו אם יש להם ולילד מקום להיות בו בפרטיות בזמן הביקור בפנימייה, 74.4% מן ההורים דיווחו כי כמעט תמיד או תמיד יש להם מקום כזה (**תרשים 39**).

תרשים 39: מקום להיות בו יחד בפרטיות בזמן ביקור ההורים בפנימייה (באחוזים, n = 180)

תרשים 40 מציג את תדירות המפגשים של הילדים עם אחיהם השוהים באותה פנימייה או בפנימיות אחרות. כמחצית מן ההורים (47.8%) דיווחו שמפגשים כאלו אינם מתקיימים כלל. מנגד, כמחצית מן ההורים (52.3%) ציינו כי מפגשים כאלו כן מתקיימים: 43.3% דיווחו על מפגשים לפחות אחת לחודש והיתר דיווחו על מפגשים בתדירות נמוכה יותר (אחת לחודשיים-שלושה או אחת לשנה או פחות).

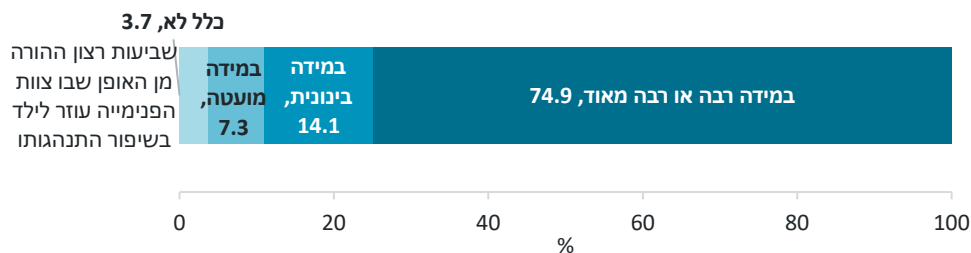
תרשים 40: תדירות מפגשים של הילד עם אחיו השוהים באותה פנימייה או בפנימיות אחרות (באחוזים, n = 67)

מענים בתחום ההתנהגותי

תרשים 41 מתאר את שביעות רצון ההורים מן האופן שבו צוות הפנימייה מסייע לילדיהם בשיפור ההתנהגות. 74.9% מן ההורים ציינו כי הם מרוצים במידה רבה או רבה מאוד מן הסיוע של הצוות.

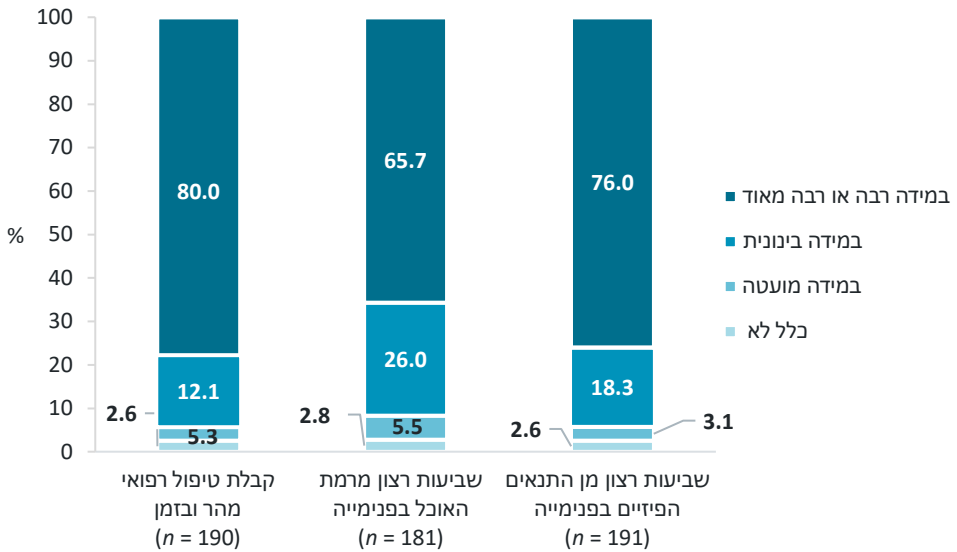
תרשים 41: שביעות רצון ההורה מן האופן שבו צוות הפנימייה עוזר לילד בשיפור התנהגותו (באחוזים, n = 191)

מענים בתחום הבריאותי

תרשים 42 מציג כיצד העריכו ההורים את המענים הבריאותיים בפנימייה בשלושה תחומים: דאגה לטיפול רפואי בעת הצורך, רמת האוכל והתנאים הפיזיים בפנימייה. 80.0% מן ההורים דיווחו כי כאשר הילד זקוק לטיפול רפואי, צוות הפנימייה דואג לכך שיקבל אותו בזמן במידה רבה או רבה מאוד. 65.7% מן ההורים מרוצים מרמת האוכל בפנימייה במידה רבה או רבה מאוד, ו-76.0% מרוצים במידה רבה או רבה מאוד מן התנאים הפיזיים של הילד בפנימייה.

תרשים 42: הערכת ההורים את המענים הבריאותיים הניתנים בפנימייה (באחוזים)

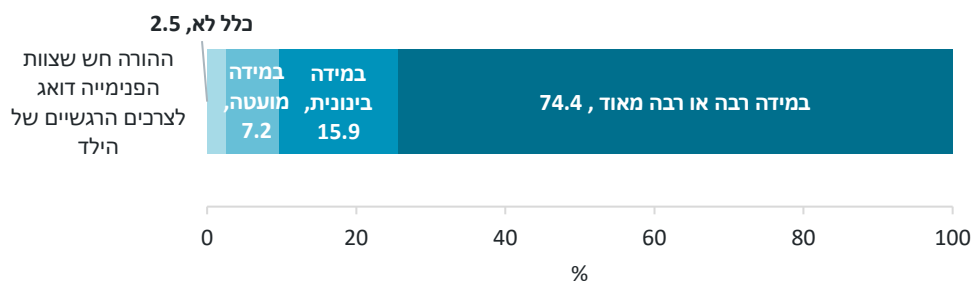

מענים בתחום הרגשי

ההורים נשאלו מה המצב של הילד בתחום הרגשי-נפשי, ובשאלה פתוחה נשאלו כיצד הדבר בא לידי ביטוי. ההורים דיווחו על קשיים משמעותיים (n = 36): רבים מהם תיארו מצבי רוח דיכאוניים וכגיעות עצמיות, ולעיתים גם מחשבות או אמירות אובדניות. הורים נוספים תיארו התקפי חרדה, התפרצויות זעם וקושי בקבלת סמכות, לצד קשיים בוויסות האכילה, שינה מרובה, חוסר כוחות, הסתגרות והשתתפות מועטה בשגרה ובפעילויות החברתיות. חלק מן ההורים ציינו גם תחושת חוסר שייכות וריחוק מן המשפחה, ומיעוטם התייחסו לשימוש נרחב בתרופות הרגעה ("עומס תרופות נרקוטיות ומרדימות") ולחוסר מענה רגשי מספק.

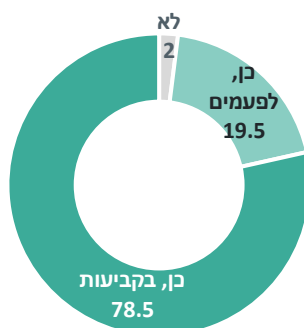
כאשר נשאלו עד כמה הם מרגישים שמישהו מצוות הפנימייה דואג לצרכים הרגשיים של הילד (למשל, מביע אהבה, נותן תשומת לב ומעודד אותו כשהוא עצוב), 74.4% מן ההורים ציינו כי הדבר מתקיים במידה רבה או רבה מאוד (**תרשים 43**).

תרשים 43: ההורה חש שצוות הפנימייה דואג לצרכים הרגשיים של הילד (באחוזים, n = 195)

תרשים 44 מציג את תדירות קבלת הטיפול הרגשי של הילד בפנימייה (למשל שיחות אישיות קבועות, קבוצות טיפול או טיפול רגשי אחר). 78.5% מן ההורים דיווחו כי הילד מקבל טיפול רגשי בפנימייה בקביעות, 19.5% דיווחו כי הילד מקבל טיפול רגשי לפעמים, והיתר דיווחו כי הילד אינו מקבל כלל טיפול רגשי בפנימייה.

תרשים 44: קבלת טיפול רגשי (באחוזים, n = 195)

התנהלות צוות הפנימייה והקשר עם הצוות

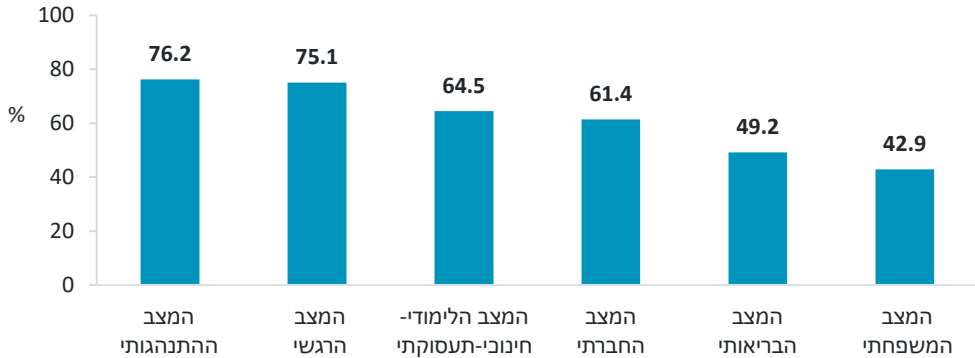
90.1% מן ההורים דיווחו כי הצוות נהג בכבוד וברגישות הן כלפיהם הן כלפי ילדם (n = 191), ויתר ההורים ענו כי הכבוד והרגישות מופנים רק כלפיהם (3.7%). 2.1% מן ההורים דיווחו כי הם מופנים רק כלפי הילד, ו-4.2% מן ההורים דיווחו כי אינם חשים כלל יחס של כבוד ורגישות מצד צוות הפנימייה.

כשנשאלו לגבי ביקורי בית, כשליש מן ההורים (n = 195, 32.3%) דיווחו כי נערך בביתם ביקור של מישור מצוות הפנימייה. מתוכם, מרביתם (n = 54, 70.3%) ציינו שנערך ביקור אחד במהלך השנה, 16.7% דיווחו על שני ביקורים ו-13.0% על שלושה ביקורים ויותר.

תרשים 45 מציג את הנושאים שבנוגע להם צוות הפנימייה ובית הספר נמצאים בקשר עם ההורים. הקשר מתקיים בעיקר סביב מצב ההתנהגות של הילד (76.2%), מצבו הרגשי (75.1%),

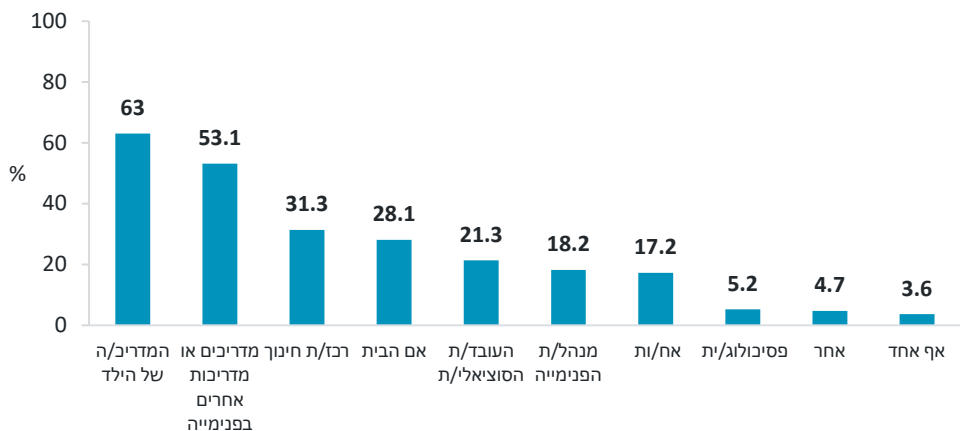
מצבו הלימודי-חינוכי-תעסוקתי (64.5%) ומצבו החברתי (61.4%). שיעורים נמוכים יותר של הורים ציינו כי יש קשר בנוגע למצב הבריאותי ולמצב המשפחתי.

תרשים 45: נושאים שבנוגע להם הצוות נמצא בקשר עם ההורה בנוגע לחיים של הילד בכנימייה ובבית הספר (באחוזים, n = 189)

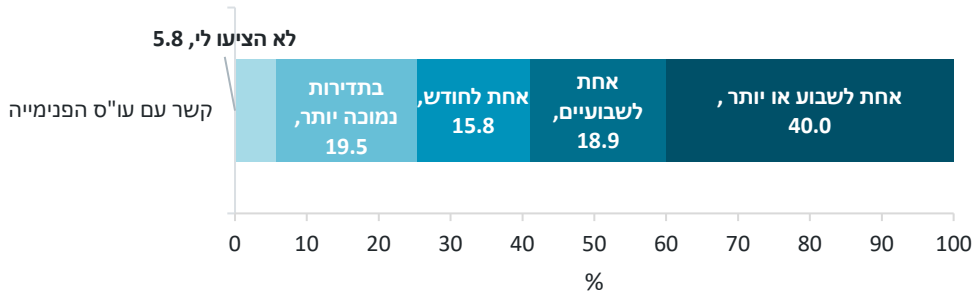
תרשים 46 מציג עם מי מבין אנשי הצוות בכנימייה להורים יש קשר אישי טוב במיוחד. מן התרשים עולה כי מרבית ההורים דיווחו על קשר אישי טוב במיוחד עם העובדת/ה הסוציאלית/ת (63%) ועם המדריכה/ה של הילד (53.1%). שיעור ניכר מן ההורים ציינו קשר כזה גם עם מנהלת/ת הפנימייה (31.3%), עם רכזת/ת החינוך (28.1%) ועם אם הבית (21.3%), ואילו קשר אישי טוב במיוחד עם מדריכים נוספים בכנימייה ועם הפסיכולוגית דווח בשיעורים נמוכים יותר (18.2% ו-17.2% בהתאמה). רק 5.2% מן ההורים ציינו כי אין להם קשר אישי טוב במיוחד עם אף לא אחד מאנשי הצוות.

תרשים 46: קשר אישי טוב של ההורים עם צוות הפנימייה (באחוזים, n = 192)

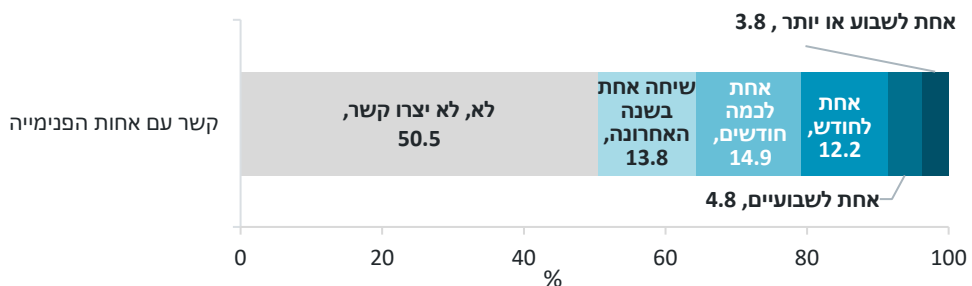
תרשימים 47 ו-48 מתארים את תדירות הקשר של ההורים עם צוות הפנימייה – העו"ס והאחות בפנימייה. 58.9% מן ההורים דיווחו כי הם נמצאים בקשר תכוף עם עו"ס הפנימייה (למשל, באמצעות שיחות טלפון או פנים-מול-פנים), אחת לשבועיים או יותר. היתר דיווחו על קשר בתדירות נמוכה יותר או ציינו כי כלל לא הוצע להם להיות בקשר עם עו"ס בפנימייה.

תרשים 47: קשר עם עו"ס הפנימייה (באחוזים, n = 190)

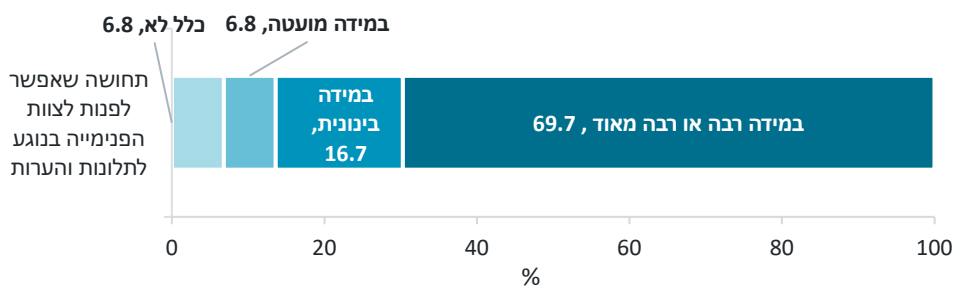
מתרשים 48 עולה כי אחות הפנימייה לא הייתה בקשר כלל בשנה האחרונה עם כמחצית מן ההורים (50.5%).

תרשים 48: קשר עם אחות הפנימייה (באחוזים, n = 188)

תרשים 49 מציג את תחושת ההורים בנוגע לאפשרות לפנות לצוות הפנימייה כאשר יש להם תלונות והערות בנושאים הקשורים בפנימייה. 69.7% מן ההורים דיווחו שהם מרגישים שיש להם למי לפנות במידה רבה או רבה מאוד.

תרשים 49: תחושה שאפשר לפנות לצוות הפנימייה בנוגע לתלונות והערות (באחוזים, n = 192)

כאשר נשאלו בשאלה פתוחה מה כדאי לשפר בהתנהלות צוות הפנימייה ובקשר עם ההורים (n = 40), עלה צורך משמעותי בשיתוף ההורים במצב הילד ובתהליכי קבלת החלטות. רבים מן המשיבים העלו רצון לקשר רציף ויזום יותר, הכולל עדכונים שוטפים על המתרחש בפנימייה ובבית הספר, שיחות תקופתיות ותיווך טוב יותר בינם ובין הילד, לעומת פנייה שהיא רק במצבי קיצון. עוד הם הדגישו את החשיבות של הקשבה לעמדת ההורים ומתן יחס מכבד ולא מאשים. בצד אלו ציינו את החשיבות בחיזוק היציבות של כוח האדם, הגברת המקצועיות של הצוות והגברת נוכחות ההנהלה בקשר עם ההורים.

בשאלה פתוחה נשאלו ההורים האם יש לדעתם משהו שכדאי לשפר בטיפול בילדים בפנימייה (n = 105). 31 מן המשיבים על השאלה ציינו כי אינם רואים צורך בשיפור או הביעו שביעות רצון רבה מן הטיפול, למשל:

פנימייה מצוינת!!... מאוד מאוד מרוצים מכל ההיבטים”

מברכת על היות הילדה בפנימייה. מה היינו עושים בלי המעטפת של הפנימייה”

יתר ההורים הצביעו כמה תחומים שיש לשפר:

- חיזוק המענה הרגשי-נפשי לילדים (23 הורים): למשל, בקשות ליותר טיפול רגשי ופסיכולוגי קבוע, ליווי צמוד ועיבוד חוויות, ובקשה שלא להסתמך בעיקר על טיפול תרופתי.
- הרחבת חוגים, תעסוקה ופעילויות פנאי (18 הורים): בקשות להגדיל את היצע החוגים והפעילויות, במיוחד בשעות אחר הצהריים ובשבתות, ולעודד השתתפות פעילה.
- שיתוף ההורים וקשר שוטף עם הצוות (16 הורים): צורך אשר עלה גם בשאלות פתוחות נוספות. ההורים ציינו מחסור בעדכונים יזומים, זמינות גמישה ושיחות תקופתיות עם ההורים. למשל, “זמינות לקשר עם ההורים זה בסיסי וחובה”, “חסר לי מאוד עדכונים יותר

תכופים, קצת יותר לדעת מה עם הילדה שלי ביום יום", "יותר קשר עם ההורים ופולואפ על הבקשות". נושא נוסף שעלה הוא הדרכה וליוי ההורים.

■ מענה בריאותי, רפואי ותזונתי (12 הורים): שיפור המעקב הרפואי והתרופתי וכן תשומת לב רבה יותר לתזונה. למשל, "קרו מקרים בהם הנערה לא קיבלה את כל הכדורים... בלי לידע את ההורים או הצוות", "יותר מעקב בריאותי וטיפול בנושאי בריאות ותזונה", "שהילדים לא יאלצו לאכול פרוסה עם שוקולד כי אין חלופה אחרת".

■ סיוע בתחום החברתי (11 הורים): למשל, "הילדים זקוקים ליותר תיווך בתחום החברתי, סיוע ביצירת קשרים ושמירה עליהם לאורך זמן", "הבן שלי מלין על הצקות מצד ילדים, מה שלא היה לו בעבר", "הוא מבלה זמן רב בחדר לבד עם הטלפון ולא משתתף בפעילויות חברתיות".

■ תנאי מחיה, ניקיון, היגיינה וביגוד (10 הורים): חלק מן ההורים התייחסו לניקיון הפנימייה, להיגיינה ולביגוד. למשל, "יש ריח של רגליים... יש לנקות את המרפסות מגללי ציפורים", "להדריך את הבנות בענייני ניקיון וניקיון החדרים, ולספק הלבשה תחתונה ובגדים מתאימים".

■ כוח אדם, יציבות ומקצועיות הצוות (10 הורים): צורך בתגבור כוח האדם ובהעמקת ההכשרה. למשל, "המדריכות היו מדהימות אך כל הזמן בחוסר כוח אדם".

■ מוגנות, אלימות והתנהגויות סיכון (9 הורים): התייחסות לאירועי גניבות, אלימות, פגיעה עצמית ושימוש בחומרים ממכרים, כולל פיקוח על שימוש בטלפונים.

■ מסגרת לימוד ותגבור לימודי (7 הורים): דגש על מסגרת חינוך מתאימה ותגבור לימודי.

3.2.4 תוצאות התערבות

תרשים 50 מציג את תחושת ההורים בנוגע לשינוי במצבו של הילד בשנה האחרונה. 85.0% מן ההורים דיווחו על שיפור במצב הילד במידה כלשהי (מבמידה מועטה עד במידה רבה מאוד), 10.9% דיווחו על שינוי לרעה (במידה מועטה עד רבה מאוד), ורק מיעוט מן ההורים (4.1%) דיווחו כי לא חל שינוי במצבו של הילד.

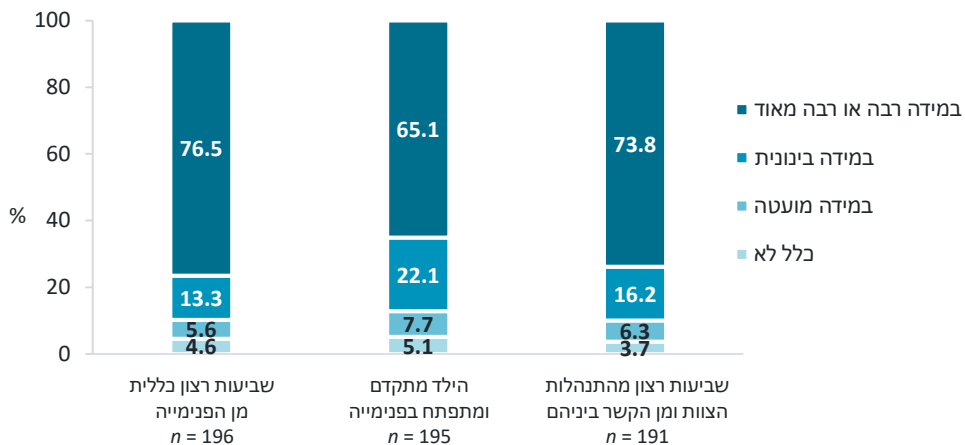
תרשים 50: תחושות בנוגע לשינוי במצבו של הילד בשנה האחרונה (באחוזים, n = 193)

כאשר נשאלו בשאלה פתוחה באילו תחומים יש שינוי לרעה וכיצד הדבר מתבטא ($n = 17$), תיארו ההורים שינוי לרעה בעיקר בתחום הרגשי, ובפרט החמרה במצב הרוח ובפגיעות עצמיות, למשל תחושות דיכאון, ניסיונות לחתוך את עצמם ואשפוזים חוזרים במחלקה פסיכיאטרית. הורים אחרים התייחסו לתחום ההתנהגותי ותיארו עלייה בעישון, שימוש באלכוהול וסמים ואף הסתבכות פלילית ("תיק פלילי במשטרה"). נוסף על כך הורים אחדים התייחסו לתחום הלימודי ולסדר היום, וציינו היעדר מסגרת לימוד מתאימה, חוסר שיבוץ לבית ספר, ירידה במוטיבציה ללמידה ושינה מרובה.

תרשים 51 מציג את שביעות רצון ההורים מן הפנימייה, הן באופן כללי הן לפי מדדים שונים. בסך הכול, 76.5% מן ההורים המשיבים דיווחו כי הם מרוצים (במידה רבה או במידה רבה מאוד) מן הפנימייה, 73.8% מרוצים מהתנהלות צוות הפנימייה ומהקשר ביניהם ו-65.1% מרגישים שהילד מתקדם ומתפתח בפנימייה.

תרשים 51: שביעות רצון כללית מן הפנימייה (באחוזים)

כאשר ההורים נשאלו בשאלה פתוחה באילו מצבים הילד לא מוגן, האם הצוות מודע לכך ומה דעתם על הטיפול של הצוות במצבים אלו, תיארו ההורים ($n = 25$) מצבי חוסר מוגנות בעיקר סביב פגיעה עצמית והתנהגויות סיכון (עישון, שימוש באלכוהול ו/או בסמים, בריחות מן הפנימייה וחוסר מעקב של הצוות אחר החניכים למשל, "היו מקרים שלא ידעו איפה הילדה", וכן אלימות בין חניכים), לצד חשיפה לא מבוקרת למסכים ולתכנים פוגעניים ברשת. הורים אחדים ציינו גם חסרים במענים רפואיים ורגשיים (למשל שימוש נרחב בתרופות הרגעה, היעדר מעקב תזונתי ועיכובים בהפניות), חוסר יציבות בכוח האדם ותחושת אי-שיתוף ההורים בקבלת החלטות.

3.2.5 השוואה בין דיווחי ההורים במדידה הראשונה (שנת 2024) ובין דיווחי ההורים במדידה השנייה (שנת 2025)

לא נמצאו הבדלים מובהקים בין שתי המדידות בצרכים, באיכות המענים ובתוצאות:

צרכים: מצב הילד בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי, מצבו החברתי, איכות הקשר שלו עם בני המשפחה, מצבו בתחום ההתנהגותי, ההתנהגות הזוגית/מינית שלו מתאימה לגילו, מצבו הבריאותי-פיזי, מצבו הרגשי-נפשי.

תפוקות ואיכותן: שביעות הרצון הכללית של ההורים מן הפנימייה, תחושת הביטחון וההגנה של הילד בפנימייה, מידת ההזמנה להשתתף בתהליך הקליטה של הילד, שביעות הרצון מן האופן שבו הילד נקלט, מידת העזרה של הצוות בפיתוח תחומי העניין והכישורים של הילד, שביעות הרצון מן העזרה בלימודים, מידת הסיוע של הצוות בקשרים החברתיים, סיוע בקידום הקשר בין ההורה לילד, שביעות הרצון מן העזרה בתחום ההתנהגותי, מידת הדאגה של הצוות למענה רפואי בזמן מתאים, שביעות הרצון מרמת האוכל בפנימייה, שביעות הרצון מן התנאים הפיזיים בפנימייה, תחושת הדאגה של הצוות לצרכים הרגשיים של הילד, יחס הצוות בכבוד ובריגשות אל ההורה והילד, שביעות הרצון מהתנהלות הצוות ומן הקשר עימו, וכן היכולת לפנות לצוות בתלונות והערות.

תוצאות: מידת השינוי במצבו של הילד בשנה האחרונה, התקדמותו והתפתחותו (נספח ד).

3.3 השוואה בין דיווח החניכים (שנת 2025) לדיווח ההורים (שנת 2025)

צרכים: לא נמצאו הבדלים מובהקים בין דיווחי החניכים ובין דיווחי ההורים בהערכת הצרכים של החניכים (בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי, בתחום החברתי, בתחום ההתנהגותי, בתחום המשפחתי, בתחום הבריאותי-פיזי ובתחום הרגשי-נפשי).

תפוקות ואיכותן: בהשוואה בין דיווח החניכים ובין דיווח ההורים נמצאו הבדלים בשביעות הרצון מן המענים שהחניכים קיבלו בפנימייה. ההורים היו שבעי רצון יותר מן החניכים מתהליך הקליטה של החניך בפנימייה, מתחושת הביטחון וההגנה על החניך, ממידת הדאגה של הצוות למענה רפואי עבור החניך, מן התנאים הפיזיים בפנימייה ומרמת האוכל בפנימייה. ביתר המדדים (מידת העידוד של הצוות לפיתוח תחומי העניין והכישורים של החניך) לא נמצאו הבדלים מובהקים בין דיווח החניכים ובין דיווח ההורים.

תוצאות: לא נערכה השוואה של תוצאות משום שלא היו בכלים שאלות מתאימות להשוואה (נספח ה).

4. מגבלות המחקר

1. הלשכה המשפטית במשרד הרווחה והביטחון החברתי חששה מחשיפת פרטים מזהים של החניכים לצוות המחקר, ועל כן קובץ הנתונים הועבר ללא "שם הפנימייה" של החניך, כך שאי אפשר היה לנתח את שיעורי המשיבים לפי קבוצת אוכלוסייה ומחוז, ואי אפשר היה לפלח את הנתונים לפי מאפיינים אלו.
2. בעת מחשוב השאלונים במערכת הטכסים הממשלתית, לא מוחשבו התניות ודילוגים ועל כן המשיבים נדרשו למלא את השאלון המלא ולא את השאלון המקוצר.
3. הפצת הקישורים לשאלונים לחניכים ולהורים נעשתה על ידי מנהלי הפנימיות. בפועל אין לנו מידע אילו מנהלים הפיצו את השאלונים ואילו מנהלים לא הפיצו, למי מן החניכים וההורים השאלונים הופצו ולמי לא הופצו, ובאיזה אופן התבצעה ההפצה.
4. במהלך מלחמת חרבות ברזל (שנה"ל 2023/2024), נאספו 150 שאלוני הורים בלבד (בצד 340 שאלוני חניכים שנאספו באמצעות שאלוני 'מה נשמע?' מותאמים למלחמה). הוחלט כי מספר השאלונים המועט אינו מייצג את תפיסותיהם של כלל הורי החניכים בפנימיות ועל כן הם לא נותחו באותה שנה, אלא רק הושוו לשאלונים שנאספו בשנה"ל 2024/2025. יחד עם זאת, גם בשנה"ל 2024/2025 נאספו 196 שאלוני הורים ו-257 שאלוני חניכים בלבד.
5. מאחר שאיסוף הנתונים בפרויקט נערך במועדים שונים ואין לצוות המחקר מידע מאילו פנימיות הגיעו החניכים וההורים, אי אפשר היה להשוות בין דיווח העובדים לדיווח החניכים וההורים. עם זאת, מומלץ להשוות בהמשך בין הדיווחים מכלל נקודות המבט, כדי לעמוד על הפערים בין החוויה של הילדים, ובין החוויה של ההורים ואנשי המקצוע (ארזי ורזניקובסקי-קוראס, 2025; לב-ויזל ואח', 2017).

5. סיכום הממצאים, דיון ומסקנות

דוח זה הוא חלק מסדרת דוחות העוסקים בפיתוח המערכת לתכנון התערבות, ניטור אחר יישומה ומידת השגת תוצאותיה. הדוח מציג את המידע שעלה ישירות מן החניכים והוריהם, כמקבלי שירות המומחים לחייהם, ועל כן בעלי ידע ייחודי ומובחן. ידע זה חשוב משום שהוא מהווה נקודת מבט הכרחית על מצבם של החניכים ועל המענים שהם מקבלים בפנימיות כשהיא לעצמה וכהשלמה ובהשוואה לזו שעולה מאנשי המקצוע בפנימיות (רזניקובסקי-קוראס ואח', 2026).

בבחינת מאפייני החניכים אשר מילאו את השאלונים עלה כי אלו דומים למאפייני כלל החניכים בפנימיות (מבחינת מגדר, גיל וותק החניך בפנימייה)⁵. על כן, אף ששיעורי ההשבה לשאלונים נמוכים יחסית, אפשר להשליך מן הממצאים על כלל אוכלוסיית החניכים.

בניתוח הנתונים עלו נושאים בולטים אשר חזרו על עצמם בשאלות שונות, הן בשאלוני חניכים הן בשאלוני הורים: שותפות חניכים והורים, יחסי החניך עם צוות הפנימייה, קבלת מענים בפנימייה, השגת תוצאות והבדלים בין דיווח החניכים ובין דיווח ההורים.

שותפות חניכים

בשנים האחרונות מושם דגש רב בחשיבות עיקרון השותפות עם ילדים ובני נוער. הזכות של ילדים ובני נוער להשתתף בתהליכי קבלת החלטות הנוגעים להם מבטאת תפיסה ערכית ומקצועית המעוגנת [באמנה הבין-לאומית בדבר זכויות הילד \(1989\)](#). סעיף 12 באמנה מעגן את זכות הילד כפרט וכחלק מקבוצה להשתתף ולהביע דעה בחופשיות בכל הליך מנהלי או שיפוטי שנוגע לו במישרין או בעקיפין. זכות זו נועדה להבטיח שעמדותיהם של ילדים ובני נוער יושמעו ויקבלו משקל בתהליכי קבלת החלטות וקידום מדיניות הנוגעים להם, שהם יוכרו כבני אדם ושלעמדותיהם ורצונותיהם יהיה ערך בתהליכי קבלת החלטות הנוגעים להם (מורג ואח', 2021). עבודה לאור סעיף 12 לאמנה תורמת לקידום השוויוניות במערכות יחסים הייררכיות בין אנשי מקצוע ובין ילדים ובני נוער; מייצרת בתהליך השותפות עצמו חוויית העצמה והתפתחות אישית בקרב הילדים ובני הנוער (כץ ואח' 2025; תימור-שליון, 2018); ילדים החווים שותפות בתהליכי קבלת החלטות מפתחים תחושת ביטחון עצמי ונכונות גבוהה יותר לשתף פעולה עם גורמי טיפול (Odinokova & Soanes, 2015; Rusakova, 2019), זאת במיוחד בקרב ילדים הנמצאים במצבי סיכון ומצוקה או כשהם נפגעי טראומה (מורג, 2025). במשך השנים גובשו מודלים שונים להשתתפות ילדים. כל המודלים קוראים למבוגרים או לארגון לפעול באופן פרואקטיבי להגברת השותפות עם הילדים ולהבטיח את התשתיות הפיזיות והמשאבים מצד אחד, ומן הצד האחר את ההטמעה הרעיונית

⁵ הנתונים נדלו ממערכת מסר בתאריך 1.9.2025

המעשית של התפיסה בקרב העובדים, ואת ההנגשות הנדרשות לשם כך – מבחינת תרבות, גיל ויכולות (למשל, Hart, 1991; Lundy, 2018; Shier, 2001; Treseder, 1997).

עקרון השותפות בא לידי ביטוי גם במדיניות של שותפות עם חניכים של האגף החוץ ביתי (משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, 2019), לפיה החניך הוא שותף פעיל לתהליך שהוא עובר בפנימייה וזכותו שיינתן משקל ראוי לרצונותיו ולדעותיו בהתחשב בגילו ובכישוריו המתפתחים. זאת כאשר השאיפה היא שבמשך זמן שהות החניך בפנימייה, רמת מעורבותו תלך ותגדל.

בפיתוח המערכת וכחלק בלתי נפרד ממנה, איסוף מידע מן הילדים עצמם על מצבם בתחומי החיים השונים, על היקף ואיכות המענים שקיבלו בפנימייה ועל המלצותיהם לשיפורם, מעודד את השותפות שלהם בתהליך ההתערבות, ומהווה שלב ראשון שלה. בהמשך לתהליכים שנעשו באגף החוץ ביתי, חשוב להמשיך במאמצים להרחבת השותפות עם הילדים, כך שהם יהיו שותפים משמעותיים ופעילים בהחלטות הנוגעות לחייהם.

א. הסבר על מתן תרופות בפנימייה

לפי "סולם ההשתתפות" של הארט (Hart, 1991), כדי לאפשר את הרמה הבסיסית ביותר של השתתפות, יש לספק לילד מידע מסודר שיאפשר לו להבין את משמעות הדברים כך שתהליך קבלת החלטות יוכל להיעשות בשקיפות, גם אם ההחלטה מתקבלת על ידי מבוגרים בלבד. בהמשך לכך, סעיף 13 של האמנה בדבר זכויות הילד קובע כי "לילד תהא הזכות לחופש ביטוי: זכות זו תכלול את החופש לבקש, לקבל, ולמסור מידע ורעיונות מכל סוג שהוא...". מתן הסבר ברור על טיפול תרופתי פסיכיאטרי מייצר משמעות עבור הילד ביחס למציאות חייו (כך ואח' 2025), מאפשר לילד להיות שותף פעיל בתהליך הטיפול שלו, ולא רק מושא לטיפול, ומעניק לילד תחושת סוכנות (agency) ומעורבות בהחלטות הנוגעות לחייו (Barnett et al., 2019; Mackie et al., 2022).

במחקר עלה כי לרוב החניכים אשר נוטלים תרופות בקביעות ניתן הסבר בנוגע לסיבות למתן התרופה. יש להמשיך במאמצים לספק לכלל הילדים אשר נוטלים תרופות מידע מלא, ברור ומותאם לגיל וליכולות, באשר לטיפול הרפואי הניתן, לרבות מטרות הטיפול, משמעותו והשפעותיו. זאת גם בהתאם לעקרונות ההסכמה מדעת בדין הישראלי (למשל [חוק זכויות החולה, תשנ"ו 1996](#)).

ב. מתן אפשרות בחירה והשפעה על היבטים שונים בפנימייה

מרבית החניכים דיווחו כי יש להם אפשרות בחירה והשפעה על היבטים שונים בפנימייה, ובעיקר על אופן ארגון הדברים שלהם בחדר, על בחירת החוגים שלהם, על האוכל בפנימייה ועל סדר היום בפנימייה. בצד זאת, מועצת חניכים היא מנגנון שמטרתו לחזק את ההשפעה והשותפות של החניכים בתהליכי קבלת החלטות בפנימייה אך 32.0% מן החניכים דיווחו

” אני תמיד מרגיש שכל הצוות הוא המשפחה שלי, אני אוהב אותם מאוד; כולם פה עם לב זהב; אני רוצה לומר תודה לכל מי שדואג לנו שיהיה לנו טוב ונעים.”

יחד עם זאת, חשוב לתת את הדעת על כך שכרבע מן החניכים דיווחו כי יש מישהו מצוות הפנימייה שהם מפחדים ממנו, וכן כחמישית מן החניכים דיווחו כי היו מקרים שבהם היחס אליהם מצוות הפנימייה היה פוגע ולא מכבד.

ממצאים אלו מדאיגים במיוחד מאחר שאנשי הצוות בפנימיות הם תחליף הורי, נמצאים בקשר יום-יומי ורציף עם הילדים שבטיפולם, והם אחד ממקורות התמיכה המרכזיים בחיי הילדים (אלנבוגן-פרנקוביץ' ואח', 2018; Assouline & Attar-Schwartz, 2020). מחקרים שונים מצביעים על כך שתמיכה מן הצוות מסייעת בהסתגלות לפנימייה (Pinheiro et al., 2024b) ומפחיתה קשיים רגשיים והתנהגותיים בקרב החניכים (Assouline & Attar-Schwartz, 2020). הצוות הוא מקור לחוסן, ובמיוחד במצבים של מצוקה וטראומה (Pinheiro et al., 2024a), כאשר שיח שוטף של הצוות עם החניכים, תיווך המציאות המורכבת תוך כדי התענינות בשלומם של הילדים והקשבה להם, מגבירים את תחושת המוגנות של החניכים (אלפסי ואח', 2024; Sellers et al., 2020; Slaatto et al., 2023).

שותפות הורים

במחקר עלה כי צוות הפנימייה ובית הספר נמצאים בקשר עם ההורים בנוגע לחייו של הילד בעיקר סביב המצב ההתנהגותי והמצב הרגשי שלו. מרבית ההורים דיווחו שהם מרגישים שיש להם למי לפנות בפנימייה, כאשר יש להם תלונות והערות בנושאים הקשורים בפנימייה. יחד עם זאת, בשאלה פתוחה חלק מן ההורים העלו צורך משמעותי בשיתופם על מצב הילד ובתהליכי קבלת החלטות, באמצעות קשר רציף ויזום יותר, הכולל עדכונים שוטפים על המתרחש בפנימייה ובבית הספר, שיחות תקופתיות ותיווך טוב יותר בינם ובין הילד, ולא רק פנייה במצבי קיצון.

עקרון השותפות בא לידי ביטוי גם במדיניות האגף החוץ ביתי ובנהליו (חוברת מדיניות הורים שותפים, א"ת; יצחק ואח', 2022) המבוססים על תפיסה מקצועית ולפיה ההורים אינם עומדים בשולי ההתערבות אלא הם שותפים משמעותיים בגידולו של הילד ובטיפול בו. לפיכך, המדיניות מבקשת לחזק את מקומם של ההורים במשך שהות ילדיהם בפנימייה, להעמיק את שיתוף הפעולה והתקשורת בינם ובין הפנימייה, לחזק את יכולותיהם ההוריות, ולהדגיש את אחריותם ומעורבותם המתמשכת בחיי הילד ובתהליך הטיפולי-חינוכי.

כדי להבטיח את התפתחות הילד וכדי לשמור על טובתו, חשוב להמשיך לפעול להגברת השתתפות ההורים בתהליכי קבלת ההחלטות, על פי צרכי הילד ויכולותיהם של הוריו ובני משפחתו. כדי להבטיח השתתפות משמעותית ואותנטית של ההורים יש להקפיד לתת להם

מידע מלא, ברור ונגיש. יש להבטיח שיח מכבד שבו ההורים מקבלים הזדמנות להביע את עמדותיהם גם במקרים של חילוקי דעות בינם ובין אנשי המקצוע (מורג, 2025). חשיבות השיח עם ההורים ומתן מידע מלא ושקוף מקבלים משנה תוקף על רקע המורכבות הרגשית של ההחלטות בעת הוצאה מן הבית, שעלולות להחוות כמתקפה על ההורות, ובייחוד כאשר הן מתבצעות בצו של בית משפט, וכן לנוכח ההשפעות הנרחבות שלהן על התא המשפחתי כולו (סבג ואח', 2025). בהקשר זה, יש לציין כי בעניינם של 76% מן החניכים בפנימיות יש מעורבות של חוק הנוער (טיפול והשגחה), כאשר במרבית המקרים המעורבות היא תחת צו (רזניקובסקי-קוראס ואח', 2026), עובדה המעצימה את הצורך בשותפות רחבה עם ההורים (סבג ואח', 2025).

מענים וזכויות החניכים בפנימייה

א. מענים לצרכים רגשיים-נפשיים

מרבית מהורי החניכים דיווחו כי מצבו הרגשי-נפשי של הילד טוב או טוב מאוד. יחד עם זאת, כרבע מהורי החניכים דיווחו כי מצבו הרגשי-נפשי של הילד הוא לא כל כך טוב או לא טוב בכלל. שיעור זה גבוה משיעור הצרכים והקשיים שזיהו ההורים ביתר תחומי החיים. ההורים דיווחו כי הדבר מתבטא במצבי רוח דיכאוניים וכגיעות עצמיות, במחשבות או אמירות אובדניות. ובהמשך לכך, עלו דיווחים של הורים על התנהגויות סיכון בקרב החניכים (למשל, עישון, שימוש באלכוהול ו/או בסמים, בריחות מן הפנימייה), אשר עשויות לבטא מצוקה רגשית. ההורים אף דיווחו כי חלה החמרה במצב הילדים בתחום הרגשי בשנה החולפת.

ואכן, חשוב לציין כי הפנימיות (ובפרט בכרופיל עוגן ובכרופיל מעוז) מיועדות בין היתר לילדים עם קשיים רגשיים משמעותיים הנובעים הן מחוויות עבר טראומטיות של התעללות והזנחה הן מעצם חוויית ההוצאה מן הבית. גם ספרות המחקר מצביעה על כך שילדים ובני נוער המופנים למסגרות חוץ-ביתיות מגיעים אליהן לעיתים קרובות עם קשיים רגשיים משמעותיים, ועל כן יש חשיבות מכרעת במתן מענים רגשיים מספקים ומותאמים לכלל החניכים בפנימיות (Gearing et al., 2015).

על כן, הורים ביקשו לחזק את המענה הרגשי-נפשי בפנימייה באמצעות הוספה והעצמה של טיפול רגשי ופסיכולוגי וליווי צמוד ועיבוד חוויות.

יש לציין כי החניכים לא זיהו את הצרכים בתחום הרגשי-נפשי כגבוהים לעומת הצרכים בתחומי חיים אחרים, וכן רובם דיווחו כי הם מקבלים חום ותשומת לב מן הצוות בפנימייה. לצד זאת מיעוטם דיווחו כי הם מרגישים כי לא קיבלו מענים רגשיים מקצועיים מספקים (למשל, פגישות אישיות עם מדריך/ עובד סוציאלי/ פסיכולוג או מפגשים בקבוצה שמנחה איש טיפול).

ב. חוגים ופעילויות חוץ

על פי מדיניות האגף החוץ ביתי, תוכנית החוגים צריכה להיבנות בהתאמה לצרכים, לרצונות ולתוכניות האישיים של החניכים, ולכלול חוגים בתוך הפנימייה ומחוצה לה בהיקף של לפחות שני חוגים לכל חניך, תוך כדי התחשבות גם במשוב החניכים וצוות ההדרכה (יצחק ואח', 2022).

בשאלה פתוחה דיווחו החניכים כי מענה חשוב שכדאי להרחיב בפנימייה הוא חוגים (כגון חוגי ספורט, חיות, נגינה ומוזיקה, ריקוד) ופעילויות חוץ (כגון טיולים, פעילויות ספורט, רכיבה על אופניים ופעילות בבריכה או בים). גם הורים העלו בקשות להגדיל את היצע החוגים והפעילויות בפנימיות, במיוחד בשעות אחר הצהריים ובשבתות, ולעודד השתתפות פעילה. לחוגים ולפעילויות חוץ יש חשיבות לא רק כפעילויות חווייתיות של פנאי והעשרה או כפעילויות חברתיות עבור החניכים, אלא גם כאמצעי משלים לטיפול ולמענה הרגשי-נפשי. בהקשר זה, בספרות המחקר עלה כי בני נוער בסיכון מתקשים להשתתף בהתערבויות טיפול מסורתיות, הדורשות מהם להתבטא בעל-פה ולחשוף מחשבות ורגשות. על כן, התפתחו תוכניות רבות המתבססות על מודל טיפול רגשי-נפשי בטבע תוך שילוב פעילויות המבוססות על הרפתקה ועל הטבע לכשעצמו כסביבת טיפול, כמודלים חלופיים לשילוב בני נוער בסיכון בתהליך הייעוץ והטיפול (Hill, 2007).

ג. דמי כיס

כמחצית מן החניכים דיווחו כי הם מקבלים דמי כיס בזמן ויכולים להחליט על אילו דברים אפשר להוציא אותם, זאת בהלימה עם נהלי המשרד וזכויות הילדים הקובעים כי הילדים יקבלו דמי כיס במועדים קבועים בחודש וכי אין לשלול את זכותו של הילד לקבלת דמי כיס או חלק מהם כעונש (יצחק ואח', 2022). כ-40% דיווחו כי הם אומנם מקבלים דמי כיס, אך לא תמיד בזמן או שצוות הפנימייה מחליט על אילו דברים אפשר להוציא אותם. כ-10% מן החניכים דיווחו כי אינם מקבלים דמי כיס כלל. נושאים אלו קיבלו ביטוי גם בדוח נציבות פניות ילדים ונוער בהשמה חוץ ביתית (2024).

השגת תוצאות

מרבית החניכים דיווחו כי הם מרגישים טוב בנוגע לחייהם בפנימייה וכי חל שיפור בחייהם בשנה האחרונה. גם בהשוואה למדידה שנערכה בשנה הקודמת (שנערכה כחודשיים לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל), עלה כי יש שיפור במצב הרגשי שלהם ובתחושה שיש אנשים מצוות הפנימייה שמקשיבים לחניך. גם מרבית ההורים דיווחו כי חל שיפור במצב הילדים בשנה החולפת וכי הם מרוצים מן הפנימייה, ומרגישים שהילד מתקדם ומתפתח בה.

הבדלים בין דיווח החניכים ובין דיווח ההורים

לא נמצאו הבדלים מובהקים בין החניכים ובין ההורים בהערכת הצרכים של החניכים. עם זאת, בהשוואה לדיווח של החניכים, ההורים היו יותר שבעי רצון מן המענים שהחניכים קיבלו בכנימייה. פעמים רבות יש פערים בין החוויה והדיווח של ילדים ובין דיווח של מבוגרים, בין מדובר בהורים או באנשי מקצוע. על כן עולה הצורך להשתמש במגוון מקורות מידע כדי לקבל מידע ונתונים מקיפים ומהימנים על אודות המענים הניתנים לחניכים, היקפם, סוגם ואיכותם (לב-ויזל ואח', 2017).

6. המלצות

המלצות שעלו מן הממצאים

- 1. מומלץ להמשיך ולפעול להגברת המעורבות של החניכים והשותפות עימם** – במחקר עלה כי מתקיימים תהליכי שותפות רחבים עם החניכים כפרטים וכקבוצה בתחומים שונים. עם זאת, נראה שיש מקום להרחיב שותפות זו. לשם כך, יש לבחון את החסמים להשתתפות החניך בהחלטות המתקבלות בעניינו, להרחיב את מרחבי הבחירה וההשפעה של החניכים, ולהעמיק את שיתופם הפעיל בתכנון ההתערבות האישית.
- 2. מומלץ להמשיך ולפעול להגברת המעורבות של ההורים והשותפות עימם** – במחקר עלה כי מתקיימים תהליכי שותפות רחבים עם ההורים בתחומים שונים, עם זאת, נראה שיש מקום להרחיב שותפות זו. יש לבחון את החסמים להשתתפות ההורים ולשימת דגש במעורבותם.
- 3. מומלץ לחזק את המענה הרגשי-נפשי הניתן לחניכים בפנימיות** – התחום הרגשי-נפשי הוא מוקד מפתח בפנימיות ועל כן דורש השקעת משאבים נוספים במענים הקיימים ובפיתוח מענים מותאמים חדשים. מומלץ להרחיב את זמינותם של אנשי טיפול מוסמכים ולדאוג למתן טיפול רגשי ופסיכולוגי קבוע ורציף לכלל החניכים, על פי צורכיהם.
- 4. מומלץ לפתח ולהכשיר את צוותי החינוך והטיפול** – במחקר עלתה בקשה לחזק את הבקיאיות של הצוות בעולמות הטיפול הייחודיים (למשל, טראומה, הפרעות אכילה). מומלץ להשקיע בהכשרה מקצועית ייעודית ומתמשכת לצוותי החינוך והטיפול בפנימיות, כדי לשפר את איכות המענה על פי הצרכים הייחודיים של החניכים ולהגביר את נגישותם של החניכים למענים רגשיים מותאמים.
- 5. מומלץ להרחיב את סל החוגים ופעילויות החוץ** – לנוכח בקשות של חניכים והורים, יש לעודד השתתפות פעילה של החניכים בבחירת החוגים והפעילויות ובתכנונם, תוך הכרה בתרומתם כמענה טיפולי משלים, לקידום יכולות ותחומי עניין, לפיתוח כישורים חברתיים, לחיזוק תחושת השייכות ולתמיכה ברווחה הנפשית של החניכים. יש להבטיח את זמינותם של חוגים ופעילויות חוץ בשעות אחר הצהריים, בסופי שבוע ובחופשות.
- 6. מומלץ להשתמש במידע שעולה מממצאי המחקר ולבחון לעומק את הפערים שבין דרישות הסף שהאגף מתווה לספקים באמצעות המדיניות, הנהלים והמרכז ובין יישומם בפועל (למשל בכל הנוגע לחוגים, לקבלת דמי כיס, להכנה לקראת חיים עצמאיים על פי נוהל בוגרים [למשל באמצעות פגישות עם רכז בוגרים], לידוע על נציבות פניות ילדים ונוער בהשמה חוץ ביתית).** זאת כדי לוודא כי החניכים בפנימיות מקבלים את המענים הנדרשים, שלהם הם זכאים.

המלצות הנוגעות לכלים ולהטמעתם

1. מומלץ להטמיע את החשיבות של הכלים לדיווח עצמי עבור החניכים והוריהם כדי להגביר את שיעורי ההשבה להם. מומלץ להפיץ באופן עיתי, ולפחות אחת לשנה, את השאלונים שגובשו עבור החניכים והוריהם (מקבלי השירות) כדי ללמוד על יישום המענים ודרכי ההתערבות ועל השגת התוצאות מנקודת מבטם.
2. בכלים לחניכים ולהורים הייתה אפשרות בשאלה פתוחה להציע המלצות לשיפור המענים הניתנים בפנימייה וליחס הצוות המטפל. שאלה זו נועדה לבטא את עקרון שותפות בין החניכים וההורים ובין הפנימייה באמצעות היוועצות עימם בהחלטות הנוגעות לחייהם של החניכים. מומלץ להמשיך את התקשורת עם החניכים בנושא זה למשל, באמצעות איגרת מסכמת שתציג את התחומים המרכזיים שעלו מן השאלונים ותפרט את תוכנית הפעולה שגיבשו הפנימייה או האגף החוץ ביתי בעקבות המשוב שהתקבל.
3. בעת מחשוב שאלוני חניכים ושאלוני הורים ב'מערכת הטפסים הממשלתית' במשרד הרווחה והביטחון החברתי, בחלק מן השאלות, לא מוחשבו דילוגים והתניות כפי שמופיעים בשאלונים. כדי לצמצם את אורך השאלונים עבור המשיבים ובכך להעלות את שיעורי ההשבה, מומלץ לפעול למחשוב של דילוגים והתניות.
4. הן בשאלונים לחניכים הן בשאלונים להורים מופיעה השאלה "מספר הפעמים שההורים הגיעו לביקור" ולה אפשרות תשובה מילולית פתוחה. המשיבים הוסיפו התייחסויות במלל שאותן אי אפשר לכמת. על כן מומלץ להפוך את שדה התשובה לשדה מספרי בלבד או לחלופין להפוך את השאלה לסגורה עם אפשרויות התשובה: אחת לשבוע, אחת לשבועיים, אחת לחודש, אחת לכמה חודשים, תדירות אחרת, פרט!.

עוד פרסומים של המכון בנושא

רזניקובסקי-קוראס, א', שפירא, ה' וארזי, ט' (2026). מערכת לתכנון התערבות, ניטור יישומה ומדידת תוצאותיה, בפנימיות לילדים ובני נוער בסיכון: סיכום ממצאי מדידות $t-0$ ו- $t-1$ ותובנות שעלו מהן.

סבג, י', רזניקובסקי-קוראס, א', בכר, י' וארזי, ט' (2025). שיתוף קטינים, בוגרים והוריהם במסגרת הוועדה הציבורית לבחינת דרכי הטיפול וההליכים בנוגע לילדים בסיכון לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה).

אלפסי, ב', רזניקובסקי-קוראס, א', וארזי, ט' (2024). שאלון "מה נשמע?" לחניכי הפנימיות: מלחמת חרבות ברזל.

רזניקובסקי-קוראס, א', שפירא, ה' וארזי, ט' (2024). פנימיות לילדים ובני נוער בסיכון 2023: ממצאי הערכת מצב ותכנון התערבות (TO).

את הפרסומים אפשר להוריד ללא תשלום מאתר המכון: <http://brookdale.jdc.org.il>

- אלנבוגן-פרנקוביץ', ש', נבות, מ', רזניקובסקי-קוראס, א', גרסימנקו, א', ענבר, א' וכן רבי, ד' (2018). מדריכי פנימיות לילדים בסיכון בישראל – תמונת מצב ואסטרטגיות להתמודדות עם אתגרי עבודתם. דמ-775-18. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [🔗](#)
- אלכסי, ב', רזניקובסקי-קוראס, א' וארזי, ט' (2024). שאלון "מה נשמע?" לחניכי הפנימיות מלחמת "חרבות ברזל". מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [🔗](#)
- ארזי, ט' (2004). "תפיסת המוזנחות" כמנבאת את תחושת הבדידות, הערך העצמי ומצוקה נפשית בקרב ילדים שהוגדרו כמוזנחים ע"י שירותי הרווחה. חיבור לשם קבלת תואר דוקטור בפילוסופיה. אוניברסיטת תל-אביב.
- ארזי, ט', סבו-לאל, ר' וכן סימון, ב' (2017). אינדקס לאומי למדידת התעללות בילדים והזנחתם בישראל: תהליך הפיתוח. דמ-742-17. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [🔗](#)
- ארזי, ט' ורזניקובסקי-קוראס, א' (2025). חשיבה תוצאתית בזירה החברתית: מה זה אומר? למה זה חשוב? ואיך עושים את זה בפועל? בתוך: ה. שמיד, ו. צבע, (עורכים). מנהיגות וניהול בשירותי הרווחה בישראל. רסלינג.
- ארזי, ט' ורזניקובסקי-קוראס, א' (2026). פיתוח והטמעה של מערכת שוטפת ממוחשבת לתכנון התערבות, ניטור יישומה ומדידת תוצאותיה, בפנימיות לילדים ובני נוער בסיכון: התקבלות המערכת ותובנות להמשך הפיתוח. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [עומד להתפרסם]
- ברק, ד' וסדן, א' (2003). העצמה ושותפות – טרמינולוגיה מתעתעת. בתוך: א. צ'רצ'מן, וא. סדן, (עורכות), השתתפות: הדרך שלך להשפיע (עמ' 106-124). הקיבוץ המאוחד.
- זעירא, ע', עטר-שוורץ, ש' ובנבנישתי, ר' (2012). ילדים ובני נוער בהשמה חוץ-ביתית בישראל – סוגיות ואתגרים. מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית, 36, 9-16. [🔗](#)
- יצחק, ת', חיימוביץ, א' ווייס, י' (2022). קובץ נהלים: פנימיות – מעוף, עוגן, מעוז. משרד הרווחה והביטחון החברתי.
- כץ, כ', קלבנוב, ב' ואטרש נג'אר, א' (2025). מערכת למיפוי פסיכו-סוציאלי מוכוונת פגיעויות וחוסן בחיי הילד. מכון הרוב.
- לב-ויזל, ר', סבו-לאל, ר', ארזי, ט' וכן סימון, ב' (2017). אינדקס לאומי למדידת התעללות בילדים והזנחתם בישראל: ממצאי ניתוח משני של הסקר האפידמיולוגי בקרב מתבגרים. אוניברסיטת חיפה ומכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל.
- מורג, ת' (2025). הוועדה הציבורית לבחינת דרכי הטיפול וההליכים בנוגע לילדים בסיכון לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה) תש"ך-1960.

מורג, ת', סבג, י', זולטניק, ד' וארזי, ט' (2021). הבטחת זכויות ילדים ובני נוער בישראל בעת משבר הקורונה – מבט לאור האמנה הבין-לאומית בדבר זכויות הילד. *רפואה ומשפט*, 52, 71-40. [🔗](#)

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2020). *בית קבוע לכל ילד: מסמך מדיניות*.
משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2019). *מסמך מדיניות: אגף בכיר חוץ בית, משפחה ילד והשמות מיוחדות*.

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (2018). *מרכז פומבי עם שלב מיון מוקדם מספר 180/2018 – שלב מיון מוקדם להפעלת פנימיות, בכריסה ארצית, המיועדות עבור ילדים ובני נוער, מכל המגזרים, בנים ובנות בגילאי 6–21 שהוצאו מבתם*.
משרד הרווחה (א"ת). *מסמך מדיניות: הורים שותפים*.

נציבות פניות ילדים ונוער (2024). *דו"ח שנתי 2024: נציבות פניות ילדים ונוער בהשמה חוץ ביתית*. [🔗](#)
סבג, י', רזניקובסקי-קוראס, א', בכר, י', וארזי, ט' (2025). *שיתוף קטינים, בוגרים והוריהם במסגרת הוועדה הציבורית לבחינת דרכי הטיפול וההליכים בנוגע לילדים בסיכון לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה)*. דמ-039-25. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [🔗](#)

צמח-מרום, ת', הלבן-אילת, ח' וסבו-לאול, ר' (2012). *מספר הילדים בפנימיות ומאפייניהם: מגמות בשנים 2000-2010. מפגש לעבודה חינוכית-סוציאלית*, 36, 17-38. [🔗](#)
צרפתי, ש' (2025). *תפיסות העובדות הסוציאליות לפי חוק הנוער את זכות הילד להשתתפות ויישומן אותה הלכה למעשה*. [תזה לתואר מוסמך, האוניברסיטה העברית בירושלים]. מאגר התזות והדיסרטציות של האוניברסיטה העברית.

קושר, ח' וכן אריה, א' (2009). *השתתפות ילדים בעיצוב מדיניות חברתית: תפקידה של העבודה הסוציאלית*. *ביטחון סוציאלי*, 81, 107-134. [🔗](#)
רוזנפלד, י' (1993). *שותפות – קווים לפיתוח פרקטיקה עם ולמען אוכלוסיות מובסות*. *חברה ורווחה*, י"ג(3), 225-236.

רזניקובסקי-קוראס, א', שפירא, ה' וארזי, ט' (2026). *מערכת לתכנון התערבות, ניטור ויישומה ומדידת תוצאותיה, בפנימיות לילדים ובני נוער בסיכון: סיכום ממצאי מדידות t-1 ו-t-0 ותובנות שעלו מהן*. דמ-067-26. מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל. [🔗](#)
תימור-שליון, ש' (2018). *שותפות: הפרקטיקה ומשמעותיה בעבודה עם בני נוער*. *ביטחון סוציאלי*, 104, 9-34. [🔗](#)

Alfandari, R. (2016). Partnership with parents in child protection: A systems approach to evaluate reformative developments in Israel. *British Journal of Social Work*, 1–17. doi: 10.1093/bjsw/bcw101

Arlid, S., Holtan, A., & Thomas, N. (2010). Obstacles for child participation in care and protection cases – why Norwegian social workers find it difficult. *Child Abuse Review*, 21(1), 1–23. [🔗](#)

Arnstein, S. R. (1969). A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216–224. doi: 10.1080/01944366908977225

Assouline, A. A. H., & Attar-Schwartz, S. (2020). Staff support and adolescent adjustment difficulties: The moderating role of length of stay in the residential care setting. *Children and Youth Services Review*, 110, 104761. [🔗](#)

Barnett, E. R., Concepcion-Zayas, M. T., Zisman-Ilani, Y., & Bellonci, C. (2019). Patient-centered psychiatric care for youth in foster care: A systematic and critical review. *Journal of Public Child Welfare*, 13(4), 462–489. [🔗](#)

Beitchman, J. H., & Corradini, A. (1988). Self-report measures for use with children: A review and comment. *Journal of Clinical Psychology*, 44(4), 477–490. doi: 10.1002/1097-4679(198807)44:4<477::AID-JCLP2270440402>3.0.CO;2-K

Beresford, P., & Branfield, F. (2006). Developing inclusive partnerships: User-defined outcomes, networking and knowledge – a case study. *Health & Social Care in the Community*, 14(5), 436–444. doi: 10.1111/j.1365-2524.2006.00654.x

Bevans, K. B., Ahuvia, I. L., Hallock, T. M., Mendonca, R., Roth, S., Forrest, C. B., Blackwell, C., Kramer, j., & Wakschlag, L. (2020). Investigating child self-report capacity: A systematic review and utility analysis. *Quality of Life Research*, 29, 1147–1158. doi: 10.1007/s11136-019-02387-3

Birrell, D., & Gray, A. M. (2016). *Delivering social welfare: Governance and Service Provision in the UK*. Policy Press. [🔗](#)

Bijleveld, G. G., Dedding, C. W. M., & Bunders-Aelen, J. F. G. (2013). Children's and young people's participation within child welfare and child protection services: A state-of-the-art review. *Child and Family Social Work*, 20, 129–138. doi: 10.1111/cfs.12082

Brown, J. D., Ireys, H. T., Allen, K., Krissik, T., Barrett, K., Pires, S. A., & Blau, G. (2011). Youth and family participation in the governance of residential treatment facilities. *Residential Treatment for Children and Youth*, 28(4), 311–326. [🔗](#)

Fan, X., Miller, B. C., Park, K., Winward, B. W., Christensen, M., & Grotevant, H. D. (2006). An exploratory study about inaccuracy and invalidity in adolescent self-report surveys. *Field Methods*, 18, 223–244. doi: 10.1177/152822X06289161

Gearing, R. E., Schwalbe, C. S. J., MacKenzie, M. J., Brewer, K. B., & Ibrahim, R. W. (2015). Assessment of adolescent mental health and behavioral problems in institutional care: Discrepancies between staff-reported CBCL scores and adolescent-reported YSR scores. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42(3), 279–287. [🔗](#)

Harder, A. T., Knorth, E. J., & Kalverboer, M. E. (2013). A secure base? The adolescent–staff relationship in secure residential youth care. *Child & Family Social Work*, 18(3), 305–317. [🔗](#)

Hart, S. N. (1991). From property to person status: Historical perspective on children's rights. *American Psychologist*, 46(1), 53–59. [🔗](#)

Hasenfeld, Y. (2009). *Human services as complex organizations*. Sage Publications.

Heimer, M., Nasman, E. & Palme, J. (2017). Vulnerable children's rights to participation, protection, and provision: The process of defining the problem in Swedish child and family welfare. *Child & Family Social Work*, 23, 316–323. [🔗](#)

Hernandez, K., Barbosa-Ducharne, M., & Soares, J. (2023). What happens to children who don't behave in residential care? A multi-informant mixed-methods study on discipline strategies. *Children and Youth Services Review*, 154, 107144. [🔗](#)

Hill, N. (2007). Wilderness therapy as a treatment modality for at-risk youth: A primer for mental health counselors. *Journal of Mental Health Counseling*, 29(4), 338–349. [🔗](#)

Itzhaky, H., & York, A. S. (1994). Different types of client participation and the effects on community-social work intervention. *Journal of Social Service Research*, 19(1-2), 85–98. doi: 10.1300/J079v19n01_05

Katan, J., & Prager, E. (1986). Consumer and worker participation in agency-level decision making: Some considerations of their linkages. *Administration in Social Work*, 10(1), 79–88. doi:10.1300/J147v10n01_08

Lee, S. J., Altschul, I., & Gershoff, E. T. (2015). Wait until your father gets home? Mother's and fathers' spanking and development of child aggression. *Children and Youth Services Review*, 52, 158–166. [🔗](#)

Levin, L. (2012). Towards a revised definition of client collaboration: The knowledge–power–politics triad. *Journal of Social Work Practice*, 26(2), 181–195. doi: 10.1080/02650533.2010.545121

Lundy, L. (2018). In defence of tokenism? Implementing children's right to participate in collective decision-making. *Childhood*, 25(3), 340–354. [🔗](#)

Mackie, T. I., Schaefer, A. J., Palatucci, J. S., Leslie, L. K., Crystal, S., Gusmano, M., & Karpman, H. E. (2022). The role of formal policy to promote informed consent of psychotropic medications for youth in child welfare custody: A national examination. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 49(6), 986–1003. DOI: 10.1007/s10488-022-01212-3

Odinokova, V., & Rusakova, M. (2019). Participation of children in decision-making and their psychosocial wellbeing within the child protection system in St. Petersburg, Russia. *The Journal of Social Policy Studies*, 17(4), 643–656. doi: 10.17323/727-0634-2019-17-4-643-656.

Peled, E., & Leichtentritt, R. (2002). The ethics of qualitative social work research. *Qualitative social work*, 1(2), 145–169. [🔗](#)

Pinheiro, M., Magalhães, E., & Baptista, J. (2024a). Resilience in residential care: A qualitative study based on the voices of adolescents. *Children and Youth Services Review*, 162, 107694. [🔗](#)

Pinheiro, M., Magalhães, E., Calheiros, M. M., & Macdonald, D. (2024b). Quality of relationships between residential staff and youth: A systematic review. *Child and Adolescent Social Work Journal*, 41(4), 561–576. [🔗](#)

Rome, A. (2020). *Reimagining residential children's homes: Understanding the national picture*. Research in Practice. [🔗](#)

Sellers, D. E., Smith, E. G., Izzo, C. V., McCabe, L. A., & Nunno, M. A. (2020). Child feelings of safety in residential care: The supporting role of adult-child relationships. *Residential Treatment for Children & Youth*, 37(2), 136–155. [🔗](#)

Shier, H. (2001). Pathways to participation: Openings, opportunities and obligations. *Children & society*, 15(2), 107–117. [🔗](#)

Sinclair, R., & Franklin, A. (2000). *A quality protects research briefing: Young people's participation*. Department of Health, Research in Practice and Making Research Count: London.

Smith, M., Gallagher, M., Wosu, H., Stewart, J., Cree, V. E., Hunter, S., Evans, S., Montgomery, C., Holiday, S., & Wilkinson, H. (2012). Engaging with involuntary

service users in social work: Findings from a knowledge exchange project. *The British Journal of Social Work*, 42(8), 1460–1477. doi: 10.1093/bjsw/bcr162

Slaatto, A., Kleppe, L. C., Mellblom, A. V., & Baugerud, G. A. (2023). Youth in residential facilities: "Am I safe?," "Do I matter?," and "Do you care?". *Residential treatment for children & youth*, 40(1), 87–108. [🔗](#)

Soanes, H. R. (2015). *A study of three child's voice initiatives and their impact for the year 6 participants and their junior school* (Doctoral dissertation, University of Greenwich). [🔗](#)

Stirton, L., & Lodge, M. (2001). Transparency mechanisms: Building publicness into public services. *Journal of law and society*, 28(4), 471–489. doi: 10.1111/1467-6478.00199

Ten Brummelaar, M. D., Harder, A. T., Kalverboer, M. E., Post, W. J., & Knorth, E. J. (2018). Participation of youth in decision-making procedures during residential care: A narrative review. *Child & Family Social Work*, 23(1), 33–44. [🔗](#)

Thompson, V., & Buskey, R. (2023). *Leading state priorities and considerations for youth crisis receiving and stabilization facilities*. National Academy for State Health Policy. [🔗](#)

Tisdall, E. K. M., Davis, J. M., & Gallagher, M. (2008). Reflecting on children and young people's participation in the UK. *International Journal of Children's Rights*, 14(3), 343–359. doi: 10.1163/157181808X311187

Treseder, P. (1997). *Empowering children & young people – Training manual: Promoting involvement in decision-making*. Save the Children.

נספח א: חברי קבוצת העבודה של הצוות הרב-מדרגי ותפקידיהם

מטה משרד הרווחה והביטחון החברתי

- ד"ר רונית צור – מנהלת שירות פיתוח וניהול ידע, ראש תחום דיור חוץ ביתי (לשעבר)
- גב' חוה ז'רסקי – מנהלת תחום טיפול פסיכוסוציאלי והשמות
- מיכל חנוך אחדות – מנהלת תחום לפיתוח וניהול ידע, שירות פיתוח וניהול ידע

מחוזות

- מוטי בן חמו – מפקח מחוזי דרום
- מליסה הארון-גרופר – מפקחת מחוזית צפון
- ענת דנדקר – ממונה מחוזית דרום
- פלורה סלמן – מפקחת מחוזית ירושלים
- אורלי וייסמן אייל – ממונה מחוזית צפון פנימיות

מנהלים ועובדים בפנימיות

- מאיר פסיקוב – מנהל פנימיית קריית הילד
- יהודה אמסלם – מנכ"ל פנימיית בית זינגר
- עומר עטיה – רכז טיפולי בית טף
- טלי ששון – רכזת השמות באור שלום
- אורטל לב ארי – מנהלת העוגן הקהילתי
- שמשון אביטבול – מנהל דרכי שלום
- סוהא תכורי – מ"מ מנהל פנימיית אלאימאן

מומחית מניסיון חיים

- גב' אסתר מזרחי – בוגרת פנימיות רווחה

נספח ב: כלי מדידה – שאלון לחניכים 1-1

חניכים וחניכות יקרים,

משרד הרווחה רוצה לשמוע את דעתכם על החיים בפנימייה.

מצורף סקר שביעות רצון מהפנימייה המתייחס לשנת הלימודים האחרונה.

התשובות שלכם חשובות לנו מאוד ויעזרו לשפר את הטיפול הניתן בפנימייה.

זו ההזדמנות שלכם להשמיע את קולכם ולציין מה חשוב לכם, מה לשיפור ומה לשימור.

הסקר אנונימי ולבחירתכם על איזה שאלות לענות.

חשוב לציין שאין תשובות נכונות או לא נכונות, אנו רוצים לשמוע מכם איך אתם מרגישים.

הזמן המוערך למילוי השאלון הינו כ- 15 דקות.

לשאלות ניתן לכנות לחוי ז'רסקי, מנהלת תחום טיפול, chavaz@molsa.gov.il

*במקרה בו ברצונך לבקש טיפול במקרה פרטני, יש לפנות לצוות הפנימייה או לנציבות פניות

ילדים ונוער בטלפון 050-6222600 או במייל im4u@molsa.gov.il

קראתי את ההסבר ואני מסכימה לענות על השאלון

כן

לא

חלק א' - שאלות כלליות

בחלק הזה נשאל אותך כמה שאלות כלליות עליך ועל הפנימייה ועל כמה אתה מרוצה או לא מרוצה מהפנימייה. בכל אחת מן השאלות, בבקשה תבחר/י את התשובה הכי נכונה עבורך.

1. שם הפנימייה: _____

2. כתובת הפנימייה: _____

3. בן / בת כמה את/ה: _____

4. מגדר: בן / בת / אחר

5. האם את/ה נמצאת בפנימייה בצו? כן / לא / לא יודעת

6. כמה זמן את/ה נמצאת בפנימייה?

עד שנה	בין שנה לשנתיים (דילוג לשאלה 10)	בין שנתיים 47 (דילוג לשאלה 10)	מעל 4 שנים (דילוג לשאלה 10)

קליטה בפנימייה

(למחשוב - שאלות שיקפצו רק למי שענה "עד שנה" בשאלה 6).

7. האם השתתפת בפעילות מיוחדת בשבועות הראשונים שלך בפנימייה, כדי לעזור לך להתרגל אליה ולהרגיש בה טוב? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

- עשו לי סיור בפנימייה
- הכירו לי אישית את אנשי הצוות
- הכירו לי את החניכים בקבוצה שלי
- השתתפתי במפגש קבוצתי לחניכים חדשים בפנימייה
- קיבלתי ליווי אישי מחניך שכבר נמצא בפנימייה (חונך ותיק)
- מישהו מהצוות ליווה אותי לבית הספר ביום הראשון ללימודים
- דאגו שיהיה מישהו בצוות הפנימייה שאני יכולה לדבר איתו על מה שעובר עליי
- אחר, פרטי: _____
- לא השתתפתי, כי לא הייתה פעילות כזו
- לא השתתפתי, כי לא רציתי להשתתף

8. איך אתה מרגיש לגבי הדרך שבה קלטו אותך בפנימייה?

טוב מאוד	טוב	לא טוב	לא טוב בכלל

9. האם לדעתך יש עוד משהו שאפשר לעשות כדי לעזור לחניך חדש להיקלט בפנימייה?

שאלות כלליות

10. עם מי מאנשי הצוות יש לך קשר אישי טוב במיוחד? (אפשר לסמן יותר מתשובה אחת)

- המדריכה/ה של הקבוצה שלי
- מדריכים או מדריכות אחרים בפנימייה
- רכזת/ה החינוך
- אם הבית
- העובד/ת הסוציאלי/ת
- מנהל/ת הפנימייה
- בעל תפקיד אחר
- אין לי קשר אישי טוב במיוחד עם אף אחד

11. עם מי מאנשי הצוות קשה לך במיוחד? (אפשר לסמן יותר מתשובה אחת)

- המדריכה/ה של הקבוצה שלי
- מדריכים אחרים בפנימייה
- רכז/ת החינוך
- אם הבית
- העובד/ת הסוציאלית
- מנהל/ת הפנימייה
- בעל תפקיד אחר
- אין לי קושי מיוחד עם אף אחד מהצוות

12. האם את/ה מרגישה/ה שיש אנשים מצוות הפנימייה שמקשיבים לך ואכפת להם ממה שיש לך להגיד?

כמעט תמיד או תמיד אכפת ממני ומקשיבים לי	לפעמים אכפת ממני ומקשיבים לי	בדרך כלל לא או אף פעם לא אכפת ממני ומקשיבים לי

13. בשנה האחרונה, איך צוות הפנימייה התנהג אלייך?

התנהגו אליי תמיד בצורה טובה	בדרך כלל התנהגו, אליי בצורה טובה, אבל היו מקרים שלא	לפעמים התנהגו אליי בצורה טובה ולפעמים היחס היה פוגע ולא מכבד	בדרך כלל היחס כלפי היה פוגע ולא מכבד	היחס כלפי תמיד היה פוגע ולא מכבד

14. האם יש מישהו מצוות הפנימייה שאת/ה מפחד ממנו?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

15. האם את/ה מרגישה/ה בטוח/ה ומוגן/ת בפנימייה?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

16. האם הייתה לך אפשרות להשפיע על הדברים הבאים בפנימייה? (אפשר לסמן יותר מתשובה אחת)

- ארגון הדברים שלי בחדר
- בחירת חוגים
- הפעילות החינוכית בקבוצה
- האוכל בפנימייה
- סדר יום בפנימייה
- חוקי הפנימייה
- אחר. פרטי: _____
- לא הייתה לי אפשרות להשפיע על שום דבר

17. כשאתה מספר שיש לך בעיה עם מישהו מהפנימייה, האם מישהו מצוות הפנימייה מנסה לעזור לך?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

18. כשאתה מספר שיש לך בעיה עם מישהו מחוץ לפנימייה (למשל, בבית הספר, בחוג, בבית או בעבודה) האם מישהו מצוות הפנימייה מנסה לעזור לך?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

19. כשאתה מתמודד עם בעיה באינטרנט/ ברשתות החברתיות (חרם, התעללות, פניות של אנשים זרים או אנשים שאתה מכיר/ה שמרגישות לך לא בטוחות או מוזרות) האם יש לך למי לפנות בצוות הפנימייה?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

20. בסך הכול, עד כמה אתה מרגישה טוב לגבי החיים שלך בפנימייה?

הרבה מאוד	הרבה	קצת	בכלל לא

21. עד כמה אתה חושבת שיש שיפור בחיים שלך בשנה האחרונה?

הרבה מאוד	הרבה	קצת	בכלל לא

חלק ב' – הפעילויות בפנימייה

בחלק זה נבקש לדעת מה אתה חושבת על המצב שלך בנושאים שונים (למשל, לימודים, הרגשה, בריאות), באיזה פעילויות אתה משתתף בפנימייה ועד כמה אתה מרוצה או לא מרוצה מדברים שונים בה. בכל אחת מן השאלות, בבקשה תבחר/י את התשובה הכי נכונה עבורך.

פעילות חינוכית, לימודים ועבודה

22. באופן כללי, מה לדעתך המצב שלך בלימודים (הציונים שלך)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

23. באופן כללי, מה לדעתך המצב שלך בבית הספר (למשל, ההתנהגות שלך בכיתה, איחורים וחיסורים)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

24. באופן כללי, מה לדעתך המצב שלך בעבודה – אם אתה עובדת (למשל, ההתמדה שלך בעבודה אחת, היחסים שלך עם מנהלים ועובדים אחרים)?

טוב או טוב מאוד	בסדר	לא כל כך טוב או לא טוב בכלל	לא רלוונטי (אני לא עובד)

25. מה קיבלת בשנה האחרונה מהפנימייה בלימודים או בעבודה? (אפשר לסמן יותר

מתשובה אחת):

שיעורים פרטיים או קבוצתיים במסגרת הפנימייה אחרי שעות בית הספר	לא קיבלתי		קיבלתי לפעמים	קיבלתי באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)
תגבור לימודי לפני בחינות בגרות (לשכבת י-י"ב)	לא רלוונטי	לא קיבלתי	קיבלתי לפעמים	קיבלתי באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)
חוגים או קורסים בפנימייה	לא קיבלתי		קיבלתי לפעמים	קיבלתי באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)
חוגים או קורסים מחוץ לפנימייה	לא קיבלתי		קיבלתי לפעמים	קיבלתי באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)
פגישות עם רכז הבוגרים (למשל, הדרכה על התנהלות כלכלית, קבלת החלטות, ניהול עצמי, הכנה לגיוס לצבא/ שנת שירות/ שירות לאומי) (לשכבת י-י"א)	לא רלוונטי	לא קיבלתי	כן, פגישת היכרות אחת	כן, כמה פגישות במהלך השנה
פעילות בקבוצה שלך בנושאים חינוכיים (למשל, אקטואליה, גלישה בטוחה ברשת, הסכנות שקיימות בשימוש בסמים ואלכוהול, התנהלות כלכלית, חגים ומועדים)	לא קיבלתי		קיבלתי לפעמים	קיבלתי באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)
אחר, פרטי: _____			קיבלתי לפעמים	קיבלתי באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)

26. האם בפנימייה דואגים שיהיה לך כל מה שצריך בשביל הלימודים (למשל, מקום שקט

ללמוד בו, ציוד ללימודים כמו מחברות וכלי כתיבה, מחשב וחיבור לאינטרנט)?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

27. האם בפנימייה מעודדים אותך להשקיע ולפתח את מה שמעניין אותך ואת הכישורים שלך?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

28. (לשכבת י"א-י"ב) האם נבנתה איתך תוכנית המשך לקראת היציאה מהפנימייה? (למשל,

סיוע במציאת מסגרת המשך – תעסוקה / לימודים)

לא	כן	כן, בחלק מן התחומים	לא רלוונטי

מצב חברתי

29. באופן כללי, מה לדעתך המצב שלך בתחום החברתי (למשל, יחסים עם ילדים אחרים, יחסים עם חברים/ות, החברה שאתה/ה מסתובב/ת בה)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

30. האם יש מועצת חניכים בפנימייה שלך? לא / כן / לא יודעת

31. באלו פעילויות חברתיות אתה/ה משתתף/ת בפנימייה או מחוצה לה? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

- מסיבות, אירועי חגים וטקסים
- ימי הולדת
- חידונים ומשחקים
- פעילויות ספורט
- טיולים
- קייטנות
- חוגים
- תנועת נוער (למשל, הצופים, השומר הצעיר, בני עקיבא, בני המושבים)
- פעילויות התנדבות
- אירועי תרבות מחוץ לפנימייה (מוזיאון, הצגה, סרט)
- בחירת מועצת חניכים
- לכיתות י"ב:** פעילות קבוצתית בנושא החובות והזכויות של ילדים (למשל, ביטוח לאומי, קבלת עזרה מהרווחה)
- אחר. פרטי _____
- לא השתתפתי, כי לא היו פעילויות כאלה
- לא השתתפתי, כי לא רציתי להשתתף

32. האם צוות הפנימייה מעודד אותך לפגוש חברים מבית הספר מחוץ לשעות הלימודים?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא	לא רלוונטי (בית הספר נמצא בתוך הפנימייה)

המשפחה שלך והיחסים שלך איתה

33. באופן כללי, מה לדעתך מצב הקשר שלך עם המשפחה שלך?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

34. האם אתה/ה יוצאת לחופשות מחוץ לפנימייה? כן, תמיד / כן, לפעמים / לא

35. האם יש לך מקום מוגן להיות בו כשאתה יוצאת לחופשות מן הפנימייה? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

- לא רלוונטי כי אני לא יוצאת לחופשות מן הפנימייה
- אין לי מקום בטוח ומוגן
- יש לי, בבית של שני ההורים שלי
- יש לי, בבית של אחד מההורים שלי: _____
- יש לי, בבית של מישהו אחר מהמשפחה (סבא, סבתא, דודים, אחים): _____
- יש לי, בבית של המשפחה המלווה שלי: _____
- יש לי מקום בטוח אחר: _____

36. האם ההורים שלך / המשפחה שלך הגיעו לבקר אותך בפנימייה בשנה האחרונה?

לא (דילוג לשאלה 38)	כן

37. בערך כמה פעמים הם הגיעו לבקר בשנה האחרונה? _____

38. בזמן שהמשפחה שלך מגיעה לביקור בפנימייה, האם יש לכם מקום נעים ושקט להיות בו ביחד בפרטיות? (למשל, חדר משפחה)

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

ההתנהגות שלך

39. באופן כללי, איך לדעתך ההתנהגות שלך ביומיום (למשל, התנהגות לפי הכללים בפנימייה, השתתפות בפעילות, דברים מסוכנים שאתה עושה או מתרחקת מהם)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

40. האם יש מישהו מצוות הפנימייה שעוזר לך להבין מה מותר ומה אסור ואיך להתנהג במקומות ובמצבים שונים?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

41. האם בשנה האחרונה קיבלת תגובה / עונש בפנימייה? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

- לא קיבלתי תגובה / עונש
- כן, פרטני/י מהי התגובה או העונש שקיבלתי: _____

הבריאות שלך

42. באופן כללי, מה לדעתך המצב של הבריאות שלך? (למשל, מחלות, דברים שכואבים לך)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

43. באופן כללי, מה לדעתך המצב של הניקיון האישי וההיגיינה שלך? (למשל, מקלחת, צחצוח שיניים, ריח גוף)?

טוב או טוב מאוד	בסדר	לא כל כך טוב או לא טוב בכלל

44. **האם צוות הפנימייה נותן לך את כל הציוד שאתה צריכה כדי לשמור על ניקיון הגוף והבריאות שלך?** (למשל, מברשת ומשחת שיניים, סבונים, שמפו, מגבת, בגדים נקיים, לבנות – פדים וטמפונים)

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

45. כשאתה צריך/ה טיפול רפואי או טיפול שיניים, האם מישהו מצוות הפנימיה דואג שתקבל/י אותו מהר?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

46. במידה ואתה נוטל תרופות באופן קבוע, האם הסבירו לך את הסיבה למתן התרופה?

לא	כן

47. האם אתה מרוצה מן הניקיון ומהתחזוקה בפנימייה במרחבים הפרטיים (למשל, בחדרי המגורים, בשירותים ובמקלחות) ובמרחבים הציבוריים (למשל, בחצר, בחדרי פגישות, בחדר האוכל)?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

48. מה דעתך על האוכל בפנימייה?

יש מספיק אוכל	לא	לפעמים	כן
האוכל מגוון (יש כל מיני סוגי אוכל, יש אוכל שונה בארוחות השונות)	לא	לפעמים	כן
האוכל טעים	לא	לפעמים	כן
האוכל בריא	לא	לפעמים	כן

איך אתה מרגיש/ה

49. באופן כללי, איך אתה מתאר את מצב הרוח שלך בתקופה האחרונה?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

50. מה קיבלת בשנה האחרונה בפנימייה כדי לעזור לך להרגיש יותר טוב? **(ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)**

- זמן אישי עם מישהו מן המדריכים שלך
- פגישות אישיות עם עובדת/ת סוציאלית
- פגישות אישיות עם פסיכולוגית

- קבוצה שמעביר אותה איש טיפול (למשל, עובד/ת סוציאלי/ת, פסיכולוגי/ת, מטפל/ת באומנויות)
- אחר, פרטי: _____
- לא קיבלתי

51. לגבי מה שקיבלת בשנה האחרונה, בבקשה תענה/י על השאלות הבאות: (למחשוב – כאן יופיע רק מה שסומן בשאלה 50)

באיזו מידה זה עזר לך להרגיש יותר טוב?	כל כמה זמן את/ה מקבל/ת?	כמה זמן את/ה מקבל/ת?	
☐ לא עוזר בכלל ☐ עוזר לפעמים ☐ עוזר בדרך כלל או תמיד	☐ מקבל/ת לפעמים ☐ מקבל/ת באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)	☐ שלושה חודשים או פחות ☐ בערך חצי שנה ☐ בערך שנה	זמן אישי עם המדריכים שלך
☐ לא עוזר בכלל ☐ עוזר לפעמים ☐ עוזר בדרך כלל או תמיד	☐ מקבל/ת לפעמים ☐ מקבל/ת באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)	☐ שלושה חודשים או פחות ☐ בערך חצי שנה ☐ בערך שנה	פגישות אישיות עם עובד/ת סוציאלי/ת
☐ לא עוזר בכלל ☐ עוזר לפעמים ☐ עוזר בדרך כלל או תמיד	☐ מקבל/ת לפעמים ☐ מקבל/ת באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)	☐ שלושה חודשים או פחות ☐ בערך חצי שנה ☐ בערך שנה	פגישות אישיות עם פסיכולוגי/ת
☐ לא עוזר בכלל ☐ עוזר לפעמים ☐ עוזר בדרך כלל או תמיד	☐ מקבל/ת לפעמים ☐ מקבל/ת באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)	☐ שלושה חודשים או פחות ☐ בערך חצי שנה ☐ בערך שנה	קבוצה שמעביר אותה איש טיפול (למשל, עובד סוציאלי, פסיכולוג, מטפל באומנויות)
☐ לא עוזר בכלל ☐ עוזר לפעמים ☐ עוזר בדרך כלל או תמיד	☐ מקבל/ת לפעמים ☐ מקבל/ת באופן קבוע (למשל, כל חודש, כל שבוע)	☐ שלושה חודשים או פחות ☐ בערך חצי שנה ☐ בערך שנה	אחר: _____

אחר

52. האם יש לך זמן פנוי לעצמך, לעשות דברים שאת/ה אוהב/ת?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

53. האם את/ה מקבל/ת דמי כיס בפנימייה? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

לא מקבל/ת	מקבל/ת, אבל לא תמיד בזמן	מקבל/ת, אבל מחליט על אילו דברים אני יכול/ה להוציא אותם	מקבל/ת בזמן ואני יכול/ה לבחור על מה להוציא אותם

54. האם התוכנית האישית שלך נבנתה ביחד איתך?

לא	כן, אבל רק חלק ממנה	כן

55. האם את/ה מבין/ה את התוכנית האישית שלך?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא או אף פעם לא

56. האם בשנה האחרונה התלוננת בנוגע לדברים שקשורים בצוות או בפנימייה?

57. לא	59. כן
85. (דלג לשאלה 57)	

60. **למי התלוננת?** (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

- לצוות הפנימייה
- למפקח/ת הפנימייה
- לצוות בית הספר
- לנציבות תלונות ילדים
- באמצעות תיבת תלונות בפנימייה
- להורים שלי
- למועצת חניכים
- לבית משפט
- לעו"ס ברווחה
- אחר. פרטי: _____

61. מה הסיבות שבגללן לא התלוננת? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)

- כי לא היה לי על מה להתלונן
- רציתי, אבל אין למי להתלונן
- רציתי, אבל לא ידעתי למי להתלונן
- רציתי, אבל אין טעם להתלונן כי לא יעשו עם זה שום דבר
- אחר, פרטי: _____

62. האם יש משהו שכדאי לדעתך להוסיף ולשנות בדברים שאת/ה מקבל/ת בפנימייה?
(למשל, פעילות שהיית מוסיף)

63. האם יש משהו שכדאי לדעתך לשנות בהתייחסות לחניכים בפנימייה?

64. האם יש משהו נוסף שתרצה/י לומר לנו לגבי הפנימייה או לגבי עצמך שלא שאלנו עליו?

65. אם את/ה רוצה, תמלא/י את השם שלך כאן: _____

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

נספח ג: כלי מדידה – שאלון להורי החניכים 1-12

שלום רב,

מצ"ב שאלון למדידת איכות החיים בפנימייה, המיועד למילוי על ידי הורה, בן משפחה, או אפוטרופוס לחניכים בפנימייה.

לקראת סיום שנת הלימודים הנוכחית, האגף החוץ ביתי במשרד הרווחה, מבקש לשמוע את התרשמותך ואת שביעות רצונך מהטיפול הניתן לילדך בפנימייה.

המענה לשאלון יאפשר לדייק ולשפר את המענים הניתנים בפנימייה.

בתשובתיך נבקש כי תתייחס לשנה האחרונה לשהותו/ה של הילד/ה בפנימייה.

השאלון הינו אנונימי, אך אם ברצונך בכך, תוכל לציין בסופו את שמך.

מילוי השאלון הינו זכות ולא חובה וניתן לדלג בו על שאלות בהתאם לרצונך.

הזמן המוערך למילוי השאלון הינו כ- 15 דקות.

לשאלות ניתן לפנות לחוי ז'רסקי, מנהלת תחום טיפול, chavaz@molsa.gov.il

* במידה ואתה מבקש טיפול במקרה פרטני, יש לפנות לגורמי הטיפול בפנימייה או בקהילה *
*קראתי את ההסבר ואני מסכימה לענות על השאלון:

כן

לא

שאלות כלליות

1. **מה הקשר שלך לילד/ה?** אמא/ אבא/ אח או אחות / משפחה מורחבת (סבא, סבתא, דודה) / אפוטרופוס, הורה ממשפחה מלווה, אחר

2. שם הפנימייה: _____

3. **כתובת הפנימייה:** _____

4. גיל הילד/ה: _____

5. **מגדר הילד/ה:** בן / בת / אחר

6. האם הילד/ה נמצאת בפנימייה תחת צו? כן / לא / לא יודעת

7. כמה זמן הילד/ה נמצאת בפנימייה?

עד שנה	בין שנה לשנתיים	בין שנתיים ל-4 שנים	מעל 4 שנים

8. באיזו מידה את/ה מרגישה שיש שינוי לטובה או לרעה במצבו/ה של הילד/ה במהלך השנה האחרונה?

חל שיפור במידה רבה או רבה מאד	חל שיפור במידה מעטה או בינונית	לא חל שינוי	חל שיפור במידה מעטה או בינונית	חל שיפור במידה רבה או רבה מאד

(למחשוב: רק במידה וענו "לא חל שינוי או חל שינוי לרעה במידה מעטה או בינונית או חל שינוי לרעה במידה רבה או רבה מאוד", תיפתח השאלה הזו)
אנא פרטי /י – באילו תחומים אין שינוי? איך זה מתבטא? _____

9. באילו תחומים יש שינוי לרעה? איך זה מתבטא? _____

10. באיזו מידה את/ה מרגישה שהילד/ה מוגן/ת ובטוח/ה בפנימייה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא	לא יודע/ת

(למחשוב: רק במידה וענו "במידה בינונית או במידה מועטה או כלל לא", תיפתח השאלה הזו)
אנא פרטי /י – באילו מצבים הילד/ה לא מוגן/ת? האם הצוות יודע על כך? מה דעתך על הטיפול של הצוות במצבים האלה? _____

11. באיזה מידה הילד/ה מתקדם/ת ומתפתח/ת בפנימייה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

12. באופן כללי, באיזו מידה את/ה מרוצה מהפנימייה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

הפעילויות בפנימייה

קליטה (למחשוב: חלק זה יופיע רק אם בשאלה 7 סומן: "חצי שנה או פחות או בערך שנה)

13. באיזו מידה צוות הפנימייה הציע לך להשתתף בקליטה של הילד/ה בפנימייה (למשל, ללוות אותו/ה ביום הראשון, להשתתף בפגישות אישיות או קבוצתיות עם צוות הפנימייה, לעשות סיור בפנימייה, לספר על הילד/ה)?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

14. באיזו מידה את/ה מרוצה מהאופן שבו הילד/ה נקלט/ה בפנימייה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

לימודי חינוכי תעסוקתי

15. מה, לדעתך המצב של הילד/ה בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי (למשל, הציונים שלו/ה, ההתנהגות שלו/ה בבית הספר או מקום העבודה, עד כמה הוא/היא מחזיקה במסגרת)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל	לא יודע

16. האם כגשית את צוות בית הספר של הילד/ה? (למשל, פגישה / שיחת טלפון עם המחנכת, פגישה / שיחת טלפון עם היועצת, השתתפות ביום הורים)

כן	לא	אף אחד לא הציע לי

17. באיזו מידה צוות הפנימייה עוזר לילד/ה שלך לפתח את תחומי העניין והכישורים שלו/ה (למשל דואג שהחוגים יתאימו לילד/ה)?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

18. באיזו מידה את/ה מרוצה מן האופן שבו הילד/ה מקבלת/ עזרה מתאימה בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

חברתי

19. מה לדעתך המצב של הילד/ה בתחום החברתי (למשל, יחסים עם ילדים אחרים, השתתפות בפעילויות חברתיות בפנימייה)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

20. באיזו מידה את/ה מרגישה/ שצוות הפנימייה מעורב ועוזר לילד/ה ביחסים עם ילדים אחרים (למשל, הצוות עוזר לילד/ה להתחבר עם ילדים אחרים, הצוות מרחיק את הילד/ה מהשפעות חברתיות שליליות)?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

משפחתי

21. איך לדעתך, הקשר של הילד/ה איתכם ועם בני המשפחה או קרובי משפחה אחרים?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל	אחר. פרטי

22. כאשר את/ה מגיעה/ לביקור בפנימייה, האם יש לילד/ה שלך ולך מקום להיות בו בפרטיות?

כמעט תמיד או תמיד	לפעמים	בדרך כלל לא	אף פעם לא	אני לא מגיעה/ לפנימייה

23. האם מתקיימים מכגשים של הילד/ה עם אחים השוהים בפנימייה זו או בפנימיות אחרות?

לא	לא רלוונטי	לפחות אחת לחודש	אחת לחודשיים-שלושה	אחת לחצי שנה	אחת לשנה או פחות

24. באיזו מידה אתה/מרגישה/שהצוות נותן לך עזרה מתאימה לשיפור הקשר שלך עם הילד/ה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

התנהגותי

25. מה לדעתך המצב של הילד/ה בתחום ההתנהגותי (למשל, הקשבה למבוגרים ועמידה בכללים בפנימייה, בבית ובבית הספר)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

26. באיזה מידה ההתנהלות של הילד בקשרים הזוגיים והמיניים מותאמת לגילו?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא	לא רלוונטי

27. באיזו מידה אתה/מרוצה/מהאופן שבו צוות הפנימייה עוזר לילד/ה בשיפור ההתנהגות שלו/ה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

בריאותי – פיזי

28. מה לדעתך המצב של הילד/ה בתחום הבריאותי-פיזי?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

29. כאשר הילד/ה זקוקה/לטיפול רפואי, באיזו מידה צוות הפנימייה דואג לך שיקבל/תקבל אותו מהר ובזמן? (ביקור אצל רופא, מתן תרופות, טיפול בחבלות וכציעות)

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא	לא רלוונטי

30. באיזו מידה אתה/מרוצה/מרמת האוכל בפנימייה (האוכל בכמות מספיקה, טעים, בריא ומגוון)?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא	לא יודעת

31. באיזו מידה אתה/מרוצה/מן התנאים הפיזיים של הילד/ה בפנימייה? (למשל, ניקיון ותחזוקה, המתקנים בחצר, הציוד בחדר, שירותים ומקלחת)

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא	לא יודעת

רגשי

32. מה לדעתך המצב של הילדה בתחום הרגשי-נפשי (למשל, מצבי רוח, רגשות קשים חזקים במיוחד, מחשבות או התנהגות של פגיעה בעצמו/ה)?

טוב מאוד	טוב	לא כל כך טוב	לא טוב בכלל

למחשוב: אם ההורה בחר "לא כל כך טוב" / "לא טוב בכלל" תפתח השאלה

33. איך זה בא לידי ביטוי? פרט _____

34. האם פנית בנושא זה למישהו מצוות הפנימייה?

כן לא

35. באיזו מידה את/ה מרגישה/ שמישהו מצוות הפנימייה דואג לצרכים הרגשיים של הילדה/ה (למשל, מביע אהבה, נותן תשומת לב, מעודד אותו כשהוא עצוב)?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

36. האם הילדה/ה מקבלת/ טיפול רגשי בפנימייה (למשל, שיחות אישיות קבועות, השתתפות בקבוצות טיפול, טיפול רגשי אחר)?

כן, מקבלת/ באופן קבוע	מקבלת/ לפעמים	לא מקבלת/	לא יודעת/

התנהלות צוות הפנימייה והקשר עם הצוות

סביב איזה נושאים הצוות נמצא איתך בקשר בנוגע לחיים של הילדה/ה בפנימייה ובבית הספר? (ניתן לסמן יותר מתשובה אחת)	המצב הלימודי חינוכי תעסוקתי	המצב החברתי	המצב המשפחתי	המצב ההתנהגותי	המצב הבריאותי	המצב הרגשי
הצוות מעדכן אותי על מצבים מדאיגים	הצוות מעדכן אותי על הצלחות ואירועים משמחים	הצוות מעדכן אותי על החלטות היילדה/ה	הצוות מעדכן אותי על חיינו של היילדה/ה	הצוות מעדכן אותי על מצבך	הצוות מעדכן אותי על מצבך	הצוות מעדכן אותי על מצבך

37. האם אתה נמצא בקשר עם עו"ס בפנימייה? (למשל, שיחות טלפוניות או פנים-מול-פנים)

לא הציעו לי את בחרתי שלא להשתתף	הציעו לי אך בחרתי שלא להשתתף	אחת לשבוע או יותר	אחת לשבועיים	אחת לחודש	בתדירות נמוכה יותר

38. האם אתה נמצא בקשר עם האחיות בפנימייה?

אחת לשבוע או יותר	אחת לשבועיים	אחת לחודש	אחת למספר חודשים	אחת למספר חודשים	אחת למספר חודשים	אחת למספר חודשים
אחת לשבוע או יותר	אחת לשבועיים	אחת לחודש	אחת למספר חודשים	אחת למספר חודשים	אחת למספר חודשים	אחת למספר חודשים

39. האם מישוהו מצוות הפנימייה ביקר בבית שלך?

○ לא

○ כן, פרט/י כמה פעמים בשנה:.....

40. האם אתה מרגיש שיש לך למי לפנות לגבי תלונות והערות בדברים שקשורים בפנימיה?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

41. באיזו מידה אתה מרגיש שצוות הפנימייה נוהג בך ובילד/ה בכבוד וברגישות?

כן, בשנינו	כן, רק בי	כן, רק בילד/ה	כלל לא

42. באיזו מידה אתה מרוצה מהתנהלות צוות הפנימייה ומהקשר ביניכם?

במידה רבה או רבה מאוד	במידה בינונית	במידה מועטה	כלל לא

(למחשוב: רק במידה וענו "במידה בינונית או במידה מועטה או כלל לא", תיפתח

השאלה הזו)

43. מה כדאי לשפר בהתנהלות של צוות הפנימייה ובקשר שלו איתך? _____

44. עם מי מאנשי הצוות יש לך קשר אישי טוב במיוחד? (אפשר לסמן יותר מתשובה אחת)

המדריכה/ה של הילד

מדריכים/ות אחרים/ות בפנימייה

רכז/ת חינוך

אם הבית

העובד/ת הסוציאלית

מנהל/ת הפנימייה

אח/ות הפנימייה

פסיכולוגית

אחר

אף אחד

45. האם יש משהו שכדאי לדעתך לשפר בטיפול בילדים בפנימייה? _____

46. האם יש איש צוות שתרצה/י לציין באופן מיוחד לטובה? _____

47. האם יש איש צוות שהייתה לך אתו חוויה שלילית במהלך השנה ותרצה/י לציין זאת?

48. אם את/ה רוצה, אנא מלא/י את השם שלך כאן: _____

תודה רבה על שיתוף הפעולה!

נספח ד: מבחן שונות (T-test) בין המדידה הראשונה (שנה"ל 2022/2023) למדידה השנייה (שנה"ל 2023/2024) בשאלוני הורים

T	מדידה שנייה – t_1		מדידה ראשונה – t_0		
	SD	M	SD	M	
1.502	1.11	4.3	0.83	4.5	באיזו מידה אתה מרגיש שיש שינוי לטובה או לרעה במצבו של הילד במהלך השנה האחרונה? ($n_0 = 132, n_1 = 193$)
1.130	0.72	3.7	0.55	3.8	באיזו מידה אתה מרגיש שהילד מוגן ובטוח בפנימייה? ($n_0 = 132, n_1 = 193$)
0.362	0.85	3.5	0.68	3.5	באיזו מידה הילד מתקדם ומתפתח בפנימייה? ($n_0 = 129, n_1 = 195$)
1.317	0.79	3.6	0.56	3.7	באיזו מידה אתה מרוצה מן הפנימייה? ($n_0 = 133, n_1 = 196$)
-2.011	0.67	3.7	1.09	3.4	באיזו מידה צוות הפנימייה הציע לך להשתתף בקליטה? ($n_0 = 57, n_1 = 74$)
0.291	0.69	3.7	0.63	3.7	באיזו מידה אתה מרוצה מן האופן שבו הילד נקלט? ($n_0 = 56, n_1 = 74$)
-1.793	0.93	3.2	0.90	3.1	מה מצב הילד בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי? ($n_0 = 129, n_1 = 192$)
1.319	0.86	3.5	0.73	3.6	באיזו מידה הצוות עוזר לפתח כישורים? ($n_0 = 131, n_1 = 196$)
1.066	0.87	3.4	0.83	3.5	באיזו מידה אתה מרוצה מן העזרה הלימודית? ($n_0 = 128, n_1 = 193$)
0.812	0.74	3.4	0.69	3.4	מה מצב הילד בתחום החברתי? ($n_0 = 132, n_1 = 194$)
1.085	0.77	3.6	0.62	3.6	באיזו מידה הצוות מסייע בקשרים חברתיים? ($n_0 = 132, n_1 = 195$)
-1.901	0.76	3.5	0.82	3.4	איך הקשר של הילד עם המשפחה? ($n_0 = 131, n_1 = 193$)
-0.896	0.83	3.5	0.92	3.4	באיזו מידה הצוות משפר את הקשר בינך לבין הילד? ($n_0 = 131, n_1 = 194$)
-0.931	0.79	3.3	0.75	3.2	מה מצב הילד בתחום ההתנהגות? ($n_0 = 132, n_1 = 196$)

T	מדידה ראשונה - t_0		מדידה שנייה - t_1		
	SD	M	SD	M	
0.256	0.97	3.3	0.88	3.3	עד כמה ההתנהגות הזוגית/מינית מותאמת לגיל? ($N_0=90, N_1=147$)
0.951	0.78	3.6	0.67	3.7	באיזו מידה אתה מרוצה מן העזרה בתחום ההתנהגות? ($N_0=129, N_1=191$)
-1.055	0.73	3.5	0.73	3.4	מה מצב הילד בתחום הבריאות הפיזית? ($N_0=130, N_1=195$)
0.105	0.69	3.7	0.54	3.7	עד כמה הצוות דואג לטיפול רפואי בזמן? ($N_0=131, N_1=190$)
-0.053	0.73	3.6	0.75	3.5	באיזו מידה אתה מרוצה מרמת האוכל? ($N_0=118, N_1=181$)
0.663	0.66	3.7	0.53	3.7	באיזו מידה אתה מרוצה מן התנאים הפיזיים? ($N_0=126, N_1=191$)
-0.656	0.93	3.0	0.85	3.0	מה מצב הילד בתחום הרגשי-נפשי? ($N_0=131, N_1=195$)
1.185	0.73	3.6	0.61	3.7	עד כמה הצוות דואג לצרכים הרגשיים? ($N_0=132, N_1=195$)
0.426	0.68	3.8	0.61	3.8	עד כמה הצוות נוהג בכבוד וברגישות? ($N_0=133, N_1=191$)
0.455	0.77	3.6	0.75	3.6	עד כמה אתה מרוצה מהתנהלות הצוות? ($N_0=131, N_1=191$)
-1.048	0.89	3.5	1.03	3.4	האם יש לך למי לפנות בתלונות/הערות? ($N_0=131, N_1=192$)

נספח ה: מבחן שונות (T-test) בין המדידה שנערכה בקרב החניכים ובין המדידה שנערכה בקרב ההורים

T	הורים		חניכים		
	SD	M	SD	M	
*-5.271	0.49	2.78	0.74	2.45	באיזו מידה הילד מרגיש מוגן ובטוח בפנימייה? חניכים $n = 252$, הורים $n = 193$
*-3.633	0.69	3.66	0.78	3.23	שביעות הרצון מן האופן שבו הילד נקלט בפנימייה חניכים $n = 79$, הורים $n = 74$
0.622	0.93	3.23	0.79	3.29	מצב הילד בתחום הלימודי-חינוכי-תעסוקתי חניכים $n = 256$, הורים $n = 192$
-1.397	0.59	2.61	0.7	2.52	מידת עידוד הצוות לפיתוח תחומי העניין והכישורים של הילד חניכים $n = 254$, הורים $n = 196$
-0.370	0.74	3.37	0.74	3.34	מצבו החברתי של הילד חניכים $n = 253$, הורים $n = 194$
-1.257	0.74	3.49	0.81	3.4	איכות הקשר של הילד עם בני משפחתו חניכים $n = 253$, הורים $n = 188$
0.214	0.79	3.29	0.73	3.3	מצבו ההתנהגותי של הילד חניכים $n = 249$, הורים $n = 196$
-0.709	0.73	3.49	0.71	3.44	מצבו הבריאותי-פיזי של הילד חניכים $n = 253$, הורים $n = 195$
*-2.792	0.48	2.77	0.65	2.62	מידת הדאגה של הצוות למענה רפואי מותאם עבור הילד חניכים $n = 251$, הורים $n = 190$
*-5.022	0.5	2.73	0.74	2.42	שביעות הרצון מן התנאים הפיזיים בפנימייה חניכים $n = 251$, הורים $n = 191$
*-5.662	0.54	2.63	0.52	2.34	שביעות הרצון מרמת האוכל בפנימייה חניכים $n = 254$, הורים $n = 181$
1.137	0.93	3.04	0.83	3.13	מצבו הרגשי-נפשי של הילד חניכים $n = 253$, הורים $n = 195$